

Prayers and meditations in an eastern Dutch dialect,

<https://hdl.handle.net/1874/427585>

ne torni dat
ste a
jeuer veruult
Comet loer

ist Ona i yn ota
Vallen end alle dinge

not
erba
re r

heren in myne toern dat
in myn ruste a
Die gheest des heren heuet veruult
den omerme der erden Comet laet
ons hem anbede alla **G**love
Comet laet ons hem anbede alla
Die gheest des heren

Elich is die man die niet af
en ghinc mer raet des ghe
re die van gaede af ghekiert
en niet in stond inden toeghe der
sunderen die niet sat inden stol
der stanninge **M**er inder
heren sijn wel en sijn ewe salig
denicken dach en nacht **O**nd
sal wesen s een holt dat ghepl
is biden a oer loep der waeren
dat sijn vroecht geuen sal in
re tyt **O**nd sijn blat en sal
af vallen end alle
doet die sullen
Elso: niet
kiert
ghe

Van onsicht der eerde. Hier o
en sijn die van gaede af gheschiet
sint met weder op staen mit geacht
noch die sundere inden raet der
rechtmerdig. Want die here he
uet want den wech der rechtmer
diger ende der afgheleider
wechsal vergaen. **O**lorie si. **A**lt

Omt heilige geest en veruult
die herten der ghenre die in dit trou
welcke ghelouen ontfae in hem
dat vuer dijner mynen dit die
die heide in allen tonghe memoch
voldelike vergader heuest in een
heit des ghelouen alla alla.

Zend wt here dine gheest ende
si sulle gheschape war den alla en
du salste vernije dat onnsichte d
eerde a p m. Et ne nos here
hoer die ghebede dijner diene die
in deuotlicheit a. moepe dr. die in
der volcomenre dr. uoldicheit le
est a i regnerst god in al die

2
warlt der warldē amē hē heit ge
uen die bndiccie die vsta demisse
des hyllygē ewangelis moct ons op
luucke die gracie en die cracht d's
hyllygē ghestes amē : sedm iohāne.

In dien tyden sprac
onse hē tot smē discipulē die my
mymmet haelde myn sermoē ende
mijn vader sal hem mynē : en wy
sulle tot hem comē ende ene woort
ge bi hem make. Dia bti gē eade l'
Ieue brueders gē hebt gheho
tghemuecht die woerde der
lessen des hyllygē ewangelis corte
lic auer te loepen op dattet daer nae
gheorleest si langher te marzen in
die beschouwinge soe groter feestē
want hūden is ghecomen die hyllyge
geest mit enē haestelicken ghelide
totte discipulen ende heuet die herten
der vleischelicker menschen verwa
delc in sijnre liefte en die vuerige
inghen die van buten sēne sijn bi

nen ghewordē barnen dē hantē wāt
doe si gā dē ontfengen in dē ghesichte
des vuers : doe bren dē si sachtelike
bi sijnre mynen want die hillinghe
geest is die myne daer af sprecket
sūte iohā God is die myne hier
om die god mit gansen hantē myn
net toe hantē heuet hi dat hi beghert
oer du hē ontfar di onser **G** **p**

Doe veruult waerē die dage vā
pnyteren waerē si alte gader ende
spraken allā Ende te hantē was daer
ghemaket een gheluyt vande hē
mel allā als een ruschende wint
veruultē hi al dat huus a' a' En
si sint al veruult vanden hillingē g
gheest en beghouste te sriebe als
een ruschende wint veruultē hi al
dat huus a' a' hē heit Die leye des
hillingē ewangeliē moer ons sijn eē
ewige selicheit en bescharmeisse

Amen **Die unuer leye**
Iet wie van v allen wort gha
seljet of gi gaede mynet mit gan

3
fer trouwe en mit sekerre herten
hi antwoorde ic myne In den begin
sel vander leesse hoerde di dat die
waerheit seide die my mynet hael
dat mijn reeden hier om prueuin
ge der hefte is bewysinge des wes
hier om seit suinte iohan in sijne
epistele Die seit dat hi gaede myn
net en sine gebaede niet en haelt
die is loeghenachtich: waerlicke
dan myne wi gaede waneer wi os
bedwingen van onsen welden tot
sien ghebaede: want soe wie
noch in ongheorlefde begheerten
totulloyt die en mynet gaede
niet want hi weder sprecket gae
de in sijne welden Ende my vader
sal hem mynen en wi sullen tot
he come en ene woeninge bi he ma
ke **ag. 1. 10. 8.** alle sint si veruult
mitten hyligen geest ende begon
sten te spreken ende ene grote ver
gaderinge quam te gader seggen
de **alla a' 10. 8.** Die apostele sp

ke die groote ding mit alle tonge
also als hem die hellige geest gaf tot
te spreken En ene groote vergaderin
ge qua te gader seggede alla a he
heit Die gracie des hellige gastes
moet vlichte onse harte en onse sin
ne en onse licham amen *Die in lex*

Lieve brueders pinst hoe groot
dat dese feest is daer me die
toecomst gats heuet inder haerberige
des harten voerwaer sold enich ryc
of medtich vrent come in dyn huus
mit haeste sold al dat huus gherey
micht warden op datter met en uwer
dat die oge des vrents die daer i
gaen is verdoerne mochte hier o sa
sal hi af dwaen alle onreynicht
des boesen warcks die god bereide
wil een huus sijnre ghedachte: Siet
wat seit die waerheit wi sullen
tot hem come ende ene woeninghe
hi hem maken In soninger men
schen harte come die hellige geest
en nochtant en maket hi daer ghe

ne in: want al wardē si beruert bi
missprekē des hyllygē geestes mer in dē
tyden der beueringe dat selue dat
si ontfangē hadden dat hebbe si ver
gheten aldus gaē si weder tottē vaer
ledenen sundē als of sie sie niet be
schreit en hadden. **ey**

Respon

Die hyllyge geest wtgaende vande
thronē heuet onfienliche hēder ge
gaen der apostelē binstē een mytet
kē der hyllicheit. Op dat in oere alre
monde ghebaere wordē maemeren
van allen tonge. **alla** **us** dat god
deliche vuer is toghecome met bar
nende mer verlichtende en gheuen
de hem gauē der gracie. Op dat in
Glorie si. **ey** Op dat in oere. **L**

Die god laeue wi di he kelie wy
leertric wert die ewighe ^{hemelē}
vader. **Ue** engelē ende alle potestātē
cherubim ende seraphim roepen tot
ti sonder oflaetē mit deser stemen
Hillich **H**illich **H**illich he god der
heren van sabaotij. **G**ol sin die he

mel en die eerde des eerlicke ghe
waelts **O** mynre glorie **O** at glorio
se choir der apostele **O** at laeflicke
ghetal der ppheten **O** at blencende
heer der marthelare laeue di **O** ie
hellige kercke auer al die wairt be
lyet di **V**ader onghemetere ghe
weldig heerlicheit **O** men emghe
ghebaere waere emghe soe **O** en
troester den hellige gheest **O** v xpe
come der glorie **O** v buste des va
ders ewighe **O** oetseu hem te verloe
sen den mensche hem anentwoldet
te ontfeghestu met der ioncfrouwe
buuc **A**ltu verwoneste den angel
des todes soe op de destu den gheloe
uighen dat rycke der hemelen **O** v
sitteste toe ganc rechterhant in die
glorie des vaders **M**en gheloeuet
di toe wesen ee tocomende richter
Waer om bidde wi di helpt dine
dienres dien du mit dinen duer
bere bloede heeste verlost **M**aect si

begaueet wardē mit dme hlligen
 in die ewighe glē. **H**ere naect ghe
 sont dyn vole en benedie dyn arf
 misse. **E**nde bericht sie en verhoeghe
 sie tot in ewicheit. **A**lle daghe bene
 die wi di s. **E**nde wi laeuen dmen
 naem eweliche ende vmermeer. **G**e
 nwerdighe di hē ons te behuedē de
 sen dach sonder sūde. **O**ntfarm di
 onser here ontfarm di onser. **O**me
 barmherticheit ghesche op ons alsoe
 wi in di ghehapt hebbe. **I**n di here
 heb ic ghehapt en laet my met sē
 zelic ofuyt staē inder ewicheit.
Die gheest die troest allā. **D**ie sal v
Gleerē alle dmeck allā. **D**ie laude
Es wil dencke in my hulpe
 here in toe helpe haeste. **G**lorie. **ps**
Die hē heuet geregert en he
 uet an ghetaghe die schoenheit die hē
 heuet an ghemghe die macht en he
 uet sich om ghegort. **I**n heuet ghe
 uest dat ombigrip des eertrick dat

met en sal beweghet warden **G**ereit
is dijn sel van doe en van ewichel
ten bustu **I**ere op gheheft hebbe
die bloede op heb gheheft hebben die
bloede oer stemme op **O**p gheheft
hebbe die bloede oer vloeyen mit soe
men volre wathere **W**onderlick
sint die verheffinge des meers wo
derlick is die here inden hoghe **O**n
ne ghetughe sint alte laefliche ghe
worde dijn hius betempt hilicheit
& inder daghe landheit **G**lorie **in**
Doe die daghe van pinxtere ver
uult waere waere si alte gader
segge alleluya **in** **in** **in** **in**
Omt schepper gheest vande di
nen dienres inwendicheit v
uult mit hemelscher gracie die har
ten die du ghesapen heued **O**v
buste ghenuemt een troester ende
ene gaene des alren hoechste gats
een leuendige fonteyne een vuer
een godeeliche myne en ene ghey

6
stehelke salunghe. **D**v soeuevoldige
gaue du vinger der rechte hant
gats du maket ghesatehelicke die kele
rijc mit des vaders voerghelaefde
reede. **O**ntstecket dat licht in die sy
ne ghiet die myne in dat harte en
vest die crancheiden ons lichams e
welicke mit crachte. **V**erdrinet ve
re den viant ende gif te hants vre
de indien dattu ons aldus voergae
de leides soe vermijde wi alle scadelic
ke quaet. **G**if dat wi auermits di
moete weten den vader en kenen den
soen en alle tijt ghelouen dattu bist
gheest beide vaders en soen. **L**of si den
vader mitte soen te gader en mitten
hilige gheest en ons moet die soen
senden an naeme gaue des hilige
gheestes amen. **Capit** Dox petrus
sprac totte volcke quam die hilige
gheest ophem alle die dat waert
hoerde. **G**ade segge wi dae **ps vndicty**
Ghebenedic si die he god va israel.

Antif Comt hyllyge gheest zē hē v
hoert my ghebet **Collect**

God die die herten der gheloen
gher mit inlychtynghē des hyl
lyghen gheestes heuet gheleert vleet
ons inden seluen hyllygē gheest ge
rechtighe dinghe te smakē en al
toeg van smen troest eweliche toe
vbliden **D**anmits onse hē ih̄m x̄ij zē

God wil dencke **Die ps̄m̄**
in mijn hulpe hē nu toe helpe
haeste **G**lorie si **Alst** **mm̄**

Qomt schepper gheest zē **vb**

Here wie sal wonen in dinen
taebnaktel of wie sal rustē in di
nen hyllygē barghe **D**ie sonder vlec
ke in ḡt gaet ende wercket die
rechtuerdicheit **D**ie sprecket die
waerheit in sinre harte en ghee
draegherie en dede in sinre tonge
Die gheen quaet ghedenen en he
uet sine naeste ende met en heuet

laster anghenaemē en heuet thegē
 sinen euenē mensche **E** met is
 die boese ghe worden in sinen ansicht
 mer hi verhoecht claerliche die den
 here ontfruchte **D**ie zwert sinen
 euenē menschen en met en bedrieget
 die syn gheit met en gaf te woelē
 noch ghehe gaeuen ontfanghet gen
 en heuet auer die ontschuldighen

Die dese dinghe doet die en sal met
 bewyghet warden in ewicheit **G**lorie

Comt hellige gheest **Capit**
 here ontfarm di onser want wy
 hebbe dyns verbeit wist onse cracht
 inden marghen en onse selicheit in
 der tyt des lydens **G**aede segge wi d'

VSend wt dinen gheest ende si sul
 len gheschape warden alla **E**n du
 salte vermynen dat ansicht der erde
 a' a' **G**lorie si **S**end wt dine gheest
 en si sulle geschape warden a' a' **v**itē
 Inden warden des here sint die
 hemelen geuest a' **E**n mē gheest

sijnns moets al oer crachte allà p̄z m̄
 et ne nos **V** d'yn sal leue en dilacuen
 en d'yn ordelen sulle my helpe Jek heb
 ghedwaelt als een schaep dat v'dreuen
 is suete dme knecht here want dme
 ghebaede en heb ic niet verghete Cre
 do in deu zē weder opirifemise zē
 Die gheest die troester a hi sal v lee
 re alle dme allà hē verhoert **Collect**

B Jong moet sijn die cracht des hili
 ghen gheestes des biddē wi di hē die o
 se harte godertierlic moet reyne make
 endē beschame ons voer al dat ons re
 ghen is auermit onse hē ih̄m xpm

God wil dencken **Die teereie**
 in mijn hulpe hē my toe helpe haeste
 O loue si **Hut** was **ps** **A** Smt seep
 per gheest zē **ps** **De in nomine**

God in dmen naem behaelt my
 en verloeset my in d'ynre cracht
God verhoere mijn ghebet verneme
 mit dmen oren die worde mijns mōts
Want die vrenden sin binen op

8
gheste regens my ende die starcke
hebben ghesocht mijn siele ende en
hebben god niet gesat voer oer an
sicht **S**ich god sal my helpe en die he
is een ontfengher mynre siele **A**f
laer die quaede dinghe myre via
de ende in dynre waerheit verstrou
se **V**ilchelike sal ic di offeren en sal
belven dine naem he want hi goet
is **W**ant alre bedructemisse heues
tu my vloest en op myne viande ver
smaede my oghen **G**lorie si **me**
Qome hellige geest en vuult
Si en hebt niet weder in v ontfan
ghen den gheest der eyghenscap in
vreesse oer si hebt in v ontfan
gen de geest der verkiefinge der
kinder gats in welcke wi roepen
vader vader Gode segge wi dat
V Die gheest des heren a a v he
uet vuult de omerme der eerde a a
Glorie si Die geest des heren a a

Hi is een meist alre dingē d' In hē
heuet l'alle moeghēheit a' here v'

Here des hyligen gētes **Collecte**
singhēstinge reynicht onse har
te ende mit ymchlicher besprenkinge
sijns dounes maect ons vrochtber **Du**
mits onsen hē ihū xpm zē **Die sevre**

God wil dencke in mijn hulpe
here mi toe helpe haeste **Glorie**
ymus **G**od mit schepfer gheest zē **ps**

God in mij hulpe dēcke here mi
toe helpe snellike **D**i moete warden
confus en beancstet die mijn **D**i moe
ten wardē afgeliet en moete hem
schame die mi quaet wille **D**i moete
te hants warden vā ghekiert sche
melike die mi seggen euge euge
Dy moete sich hoehlike verblyden
ende verinrouwen in di alle die dñ
suekte en die seggē altoes wde die
hē grōtelike verhoecht en die hef
hebbē dme heilgeuer **Want** ic noet

Drustich en arm bin god help my

Mijn hulper en mijn verlosser bistu
here en matre met **Glorie**

Comt hillige geest **zē Capit** wy

en hebben den gheest deser warlt
met ontfangen oer die gheest

die wt gaede ghebaere is op dat
wi weten dattet ons ghegeue is vā

gaede en god heuet ons die dingē
ontdeckt auermit sijnē gheest

Segge wi danc **V** Die gheest onder
sueket alle dinc a a **V** Die die diep

heide gaes a a **Glorie** Die gest
ondersueket alle dinc a a **V** Die

gheest die troest a hi sal vleeren
alle dinc a he verhoert **Collect**

Berne here mitte vuer des
hilligē gestes onse merē en onse har

tē op dat wi vdiene di te dienen
mit enen cūschē harte en mit enē

reynē licham **Quermit** onsen
hē ih̄m xpm̄ **zē Die uone**

God wil dencke in mijn hulpe
hij my toe helpe haeste **G**lorie
si den **119** Comt schepper geest zij
In fundament is inde hellige
vargen die here heuet lief die poer
ten van syon baeuen alle die taeler
naekele iacobs **H**oghe verclaer
de dinge sint van di gesecht stad
gates **I**c sal ghedencke raabs ende
babilong die in kenen **S**ich die
vremde ghebaerene en tirus ende
dat moer volc were daer **O**fte mer
en sal segge sion ee mensche is ge
baeren in oer ende die alre ouer
ste heuet si ghesticht **D**ie here salt
stellen inden scriftueren der hude d'
voerste den die in oer gheweist heb
be **A**ls der ghenre die sich verurou
we ende verblide alsoe is alre worm
ge in di **G**lorie si **A**lt **mitisse**
Comt hellige gheest zij **L**ep **G**i
syt ghedwaegen gi syt gehilliche

mē naē ons herē ihū vñ en mē
 gheest ons grāt **G**ade segge wi dā
V Die gheest die troest a a hi sal
 vleerē alle dinc a a **Glorie** Die gest
 die troest a a **V** Die greeft des herē
 a heuet vūile d' omerme der eerde a

Ghe verhaert mij ge **Collect**
God du een iegelic harte apen
 baer is en in alle wille sprecket ende
 ghee heymeliche dinghe vborghen
 en is verlicht auermits inghiestinge
 des hillige gastes onse ghesancken
 en onse harte op dat wi waerdich
 wden di volcomeliche lief te hebbe
 en waerdeliche te laeue **Quintus zc**

God wil dencke **Die vesper**
Gin mijn hulpe here mi toe hel
 pen haeste **Glorie si ps**

Somt elich sint si alle die dē he
 ontsie en die der wanderē in synen
 weghe **W**anttu dē arbeit dynre ha
 de saltu eten selich bustu en wal di wa

sen **O** myn wyf sal wese als een auer
vloemde wijnanc in die dyne hu
se **O** myn soene sulle wese alse jonge
spruten der olyborne al o en om dyn
re trefele **S**ie aldus sal vden ghe
benedyt die mesche die de here ont
fruchte **D**ie here wt sio ghelenedie
di ende du moetes sien die goede van
ihlm al die daghe dyne leuens **A**n
du moetes sien die soene dyne soe
ne vrede si op israel **G**lorie **antiff**
Of gi mi mynden soe soldi v waer
like verbliden want ic gae totten
vader alla a a **ymnis** **Q**ont
schepper gheest **Capit** **A**ls pe
trus sprac totte vole soe viel die hil
lige geest op he alle diet woert hoer
den en die ghelouinge wter besnidi
ghe verwonderde die mit peter que
men want in dien gheslechte die
gracie des lillige ghestes ghestort is
Gaede segge mi danc **v** Die geest

des herē heuet vnuilt dē dāmerie d
erden a En dat alle dinge onthact
heuet const der stēmen a ps

Mijn ziele maect groot dē hē En
mijn geest heuet sich hōge ver
vrouwt in god mynē heil Want hi
heuet angesien die oetmoedicheit sijn
re dier nē siet daer van sullen my
selich heuten alle ghebuerte Want
hi heuet in groete dinge gedaē die
mechtich is : en en sijn hūllige naē En
sine barmharticheit is van gheslech
ten toe gheslechten die die hem ont
sijn En heuet macht ghedaen in sijn
ne armen : hi heuet verstraet die
hoererdigen van ghedanckē sijn
harte En heuet af ghesat die mech
tige vanden stoel en hi heuet ver
hoghet die oetmoedige Die hon
gherighe heuet hi veruult mit go
den ende die ryczē liet hi ydel En
heuet ontfangen israhel sijn te mit

hem gheachte synre barmhertich^e
Als hi gesproken heuet tot onsen
vader abraham ende syne geslechte
vā beglyn **G**lorie **mit** Come hilla
ge geest is hē verhoert my **Collect**

God die die harte der geloeuig^e
mit in lichtinge des hellige ghestes
heuet gheleert verleent ons in dē
seluē hellige geest gherechte dingē
te smakte ende van synē troest ons
ewelichte toe verblyden **Dinnes** 7

Beluer ons god onse **W**
heilgeuer En afkeer dinen
toern van ons **G**od wil decke is

Van mynre **ps sepe expug**
wocht hebben si my ductwile woghe
wochte als soe spreet nu israhel **V**
mynre wocht hebbe si ductwile wt
geuochte ende si en vmochten
my niet **O**p mynē rugge tym
mer dē die sinderē en si verlen

gedē oer boesheit **D**ie herech
 tige here sal die necke der sunde
 ren toe sijnde confuis moete si w
 den kiere moete si achterwarts al
 die syon hebbe gehatet **S**i moete
 wardē als der deker diet eermēt
 meyet verdooret is **D**an welcke
 die sijn hant met vuult en heuet
 diet meye sal noch sijnē schoet die
 die hant vol v gaderē sal **E**nde si
 en seiden niet die daer voer ghin
 gē die benedictie des herē si op v
 wi gebenedyen v in dē naē des hyn
Glorie si **A**lt was **ant** Die
 gheest die wtuloet vande vader
 allā die sal glorificieren my allā
ym **O**me schepper gheest
 vande dmen dienres **ic** **C**apit
 here du biste in ons en dmen
 hellige gloriose naē is in gerocpe

onse god

op ons. **S**ad segge wi dāc **vsil: elc.**
here behuede ons als dē appel vande
oghe allā **O**nder dē schē dymre vloē
gelen beschūt ons allā **ps mīc.**

Nv laet hē dme knecht nae dmen
wordē in vreedē. **W**ant mijn ogē heb
bē ghesie dme heilgeuer. **D**ienstū be
reit heuest vār dat ansichte alre volc
ke. **E**n licht dat is tot eenre apen
baer mge der heiden en tot glorie
sijns volcks van israhel. **G**lorie **at**
Cont hillyge gheest **zē** hē ontfarme
di onser **C**ristē ontfarē di onser
hē ontfarme di onser **pī nī** **Et**
ne nos. **I**n vreedē en in dat selue
sal ic slaepē en rustē. **C**redo in dū
we der opverrisemisse des vleischs.
En dat ewighe leuē amen **vsil:**
Send wt hē dme gheest en si sul
len gheschape wden en du salte
vernijen dat ansichte der erdē

Inde woerde des heren soe die he
melen gheueft alla En inde ghest
syns monts al der crachte alla he
verhoert nijn gelet Collect

B ons si die cracht des hyligen
gheestes des bidde wi he die
onse harte suetelicke reime maket
ende bescharmt ons voer al dat o
teghē is Dinnis onse he ijm
xpm dine soe Die mitti leuet en
regmert in emicheit des seluen
hilige gheestes een god ewelicke
sond ende ame he verhoert ni
gelet En mi roepē come toe di
Benedie wi de he Gade segge wi
dāc alle ghelovinge ziele moete
auermies der barmharticheit
gats rustē in vreedē ame

Die ziele heuet di begheert
in der nacht Ende myn
gheest inden binnensten

myns herten O alre claerste
ewighe wysheit ic bidde dat
dine begheerte teghen wor
dicheit moet uerdrue alle
weemde dinghe tot mynen
herten & ende dat dine ghenade
moet doerstormen die binnenste
caemer myns herten ende
wachtelike ontfeten mit dine
minnen Ende wo alre suetste
ihesu xpe soe staec ic opto di
in der dagheraet ende gruete
di uander binnenster begheerte
myns herten ende dusent
dusent hemelsche scaren ghebre
der gheene die di dienen
die moten dy grueten uan
myne wegen Ende hemmer
ue tien dusent hondert dusent
der gheene die di bi staen die
moeten di uan myne weghen
gloufaeren ende alle die
clare reyne begheerte u

alre heilighen die moeten
 di van mynre weghen
 even ende alle die suete
 sanc der creaturen die moe-
 ten di van mynre weghen
 louen. Ende bidden om enen
 gueden doet om uer uoltrome
 uergheninghs der sonden en
 om ewich leue a ay E R

n beghīne

vander misſen zoē ſul di be-
lien en claghe gade uwe ſun-
den en voete loeſheit ende
oneblīue en bidden he dat
hie uwe ontfarme ende
en ghenaedich sy daer nae
ſul di hem bidde dat hie v--
wylē en lere den wech der
warheit der doechden en
der gherechticheit en danc-
ken hem ſynre auer groeter
mīnen die hie v bewyſt heeft
in dien dat hi om uwen wille
menſche gheworden is en
ouerdencken ſyn oetmoedi-
ghe verworpenheit en ſyn
mīnenlike leuen en ſyne
groete armoede drie en dān-
tich raer lanck opter eerden
op dat hie ons ſolde brenghē

totten blyfscappen des hemels
des Ende beweent se u dat ghy
synen waelden waeldaden
tot noch toe zoe seer ondanc
ber ghe weest hebt

Ende als men dit offertorū
singhet soe leset dit ghebet

alre goeder tiereste
vader ict offer v den
blodighen sweit en die trane
nues enyghen soens zyn lan
ghe ghebet sin gruwelike
van ghe nisse syn ont cledinge
syn gheiselinghe syn bespottige
en bespuē syn kinnelbacken sla
ghe die wtrectinghe syns
baerts syn halsclaeghe zyn ge
verbindinge der oghen zyne
ghecroende hoeret mit dorre
die alre wreeste wtrectinghe
sinre lede anden cruce en die
alre onghewadichste doerbaringe

onghenadictijste doerbaringhe
der na^helen o guedertiere
vader ontfanct dat cloppen
der haemeren in uwen ore
voer onser alre salicheit
aer nae bidt den alre
guedertiercusten zoen des
ewigen vaders dat he nu
ons arme menschen niet en
vsmae mer myt sinē apenen
bloedighen wonden En mit
alle den schatte sijn ghecrus
sten leuens hem seluen prese
tiere inden aensichte sijn
vaders moeghentheit alsoe
warsch als he voer ons en
gueden vriedaghe heenek
als men dat heilighe sacramen
te op woert soe leest die ghebt
heilighe vader ick offer
v dat ewighe woert uwer
herten dat is uwen zoen in

onsen vleische aensiet sin
 wonden enden sin de ~~o~~ bloet
 duerbar bloet ontfanghet
 hem nu in loue en dancker
 heit alle der waeldaden die
 wy ic van di ontfenghen en
 in een voeloen al onser sin
 den yet offer hem nu weder
 yn vernackunghe ende in
 een medecyn alre ghebrecke
 En onsalicheden daer wy
 mede beladen sijn yet offer he
 v in een verloefinghe ende
 troestinghe der heiligen
 heilighen kekerken ende voer
 salichheit alre menschen leuede
 en doeden als men den kint
 opboert soe leest dit

mynnenheite ende on
 noselbloet yn ontfan
 me di myns ende allen
 sunderen dine die myne diedi

dede wt vloeren wt den alren-
heilichsten wonden voer ons
ier nae saltu gae amen
opten barck van caluarian
onder den cruce ons lieuen-
heren ende auerdenoken wat
daer gheschede ende lesen di dit
alre guedertiere ste gebet
vader siet aen uwen eniggen
zoen mit verheuen inde cruce
vloeiende mit alsoe vo vele my
ruieren des bloets niet offer v
zyn gherechte aderen inde inde
cruce syn ghestollen bloet syn
heessche stemme syn seruelike
en crachtighe roepē zyn bleke
aensichte syn mont auegaten
zyn ghebet voer syn pueres o
alre heilichste vader ontfanct
my luden yn dine gracie ende
gheuet my aflaet van mynen

sunde En verlost my van allen
 zunde en pynē die ick schuldich
 byn w ren sal ick senden die voer
 my sprecke zal anders niemant
 dan dyn ghemynde zoen die --
 daer is een ghenaedicheit --
 voer onse sunden o guedertiere
 vader ick oeffter v dat aueghe
 auerghenadige woert dat ghy
 seggheden luden salstu myt my
 wesen inden paradys des paradi
 se ghyf my wte ghen woerdich
 een paradys des vrede in mine
 harte ende hier nae dat para
 dys dattu selue byste ewelike
 te ghebruken ick oeffter v syn
 hoeft myt doernen doer ghestate
 nenghende tot synre moeder
 zyn dorre lichaem zyn moeder
 like tranē syn kinthlike medeli
 den die hartelike serichheit al
 al synre vrende syn ghelatenyt
 van di dy zyn dorre tonghe syn

dorst sijn dranc van edies ende
galen sijn verdonckeringe der
oghien die beuehynghe sijn gheest
sijn weke harte dat werighe
gheschutte sijn doets iek offer
v die pynlike brechynge sijn
heilichsten harte zyn side doer
steke wtuloeiende water ende
bloet sijn ellendige doet sijn
cruces zyn nagelen zyn dorne
trone sijn speer sijn bande ende
zyn bitter wonden wyf dusent
vyf hondert en lvi en iek v
zyn arme en ramerlike ende
ellendige begrauinge alle
dese myt alle sijn myne ende
liden en arbeit oeffen ick v
hemeliche vader ick bidde yn
die enyge dier myne daer ghy
alle dese dinghe yn volbracht
wolste woldeste hebbe voer onser
zulle salicheit dat ghy ontfan

ghet dese heilige oesterhande in
troest en in hulpe din lenen
dighē en daeden o heilighe
vader v te laue en toe eere
myt alden hemelliche ghesel
schap amē et als men
agnug der synghet dat is
lam gods die draghet die
sunden der werlt ontfarme
dionser en oeffert di gode
dynen hemellichen vader
myt alle dynre oetmoedi
theit en tēdt lutsambheit
voer al onse sunden lam
gods oeffert di gode dynen
hemellichen vader alder bit
terheit dynre passien in ee
versueninghe al onser sunde
en vinnē lam gods et oeffert di
gode dynen hemelliche vader

myt alder minnen dynen
gotlike herten yn vullige
onser glorie ame

ewighe almachtighe got
sich nu presentier ic dy
dynen alre sachtmoedichsten
zoene die voer my volcomē
like ghenoech moet doen
voer alle dat ick ghesundicht
hebbe mit toernichheit yetz
presentier di oec dyne alre
minlicste dynen herten is die
voer my vullen moet al dat
ick ghesundicht heb mit hae
te in syn liberaellheit in
milde vloeiende liberaellheit
moet betaelen al dat ick ghe
sundicht heb mit ghericht
zyn alre heilichste neersticht
en vericht moet vbeterē

19
alle myne traechheit zyn au
hoeghe abstinencie moet
voldoē aldat ick ghesundicht
heb myt onnaticheit van
spisen en dranc die puer
heit sijn alre suuersten
harte en leuens moet be
taele aldat ick verdient
en versumet heb myt quade
ghedachten worden ende
warte zyn weerde ghehor
samheit daer hy mede ghe
horsam ghe worden is totten
doet toe die moet di wt doe
alle myne onghorsamheit
zyn volmaecte vtscomenheit
in allen doechden die moet
alte mael ontschuldighen
myn onulcomenheit amen
Hm vls die misse wt is soetef d

O guedertieren vader mit
moed benedien v almech
ticheit my moet leven v wys
heit my moet veruolde v
sueticheit my moet in tree
ken en mede verenigen v
guedertierenheit sonder
eynde *En dat vint de*

Dan en salte niet hebben ander
gade dan my noch eeren *dat vint de*

O ven salte den wren gade niet
ideliken noemen *dat vint de*
den vier dach heilichste *dat vier*

O erer vader en moedr en du sal
te lanc lynch wesen op der eerden

O ven salte nyemant doeden

O ven salte gheen aneespul doen
dat vint de ven salte niet steelen

O ven salt niet seggen valsche
geruch *dat vint de* ven salt niet

begheeren dat dinc dinc naesten

O onfalste mennecht wyf begere *die son die wi werckende*

Alle ellendige lude toe harbergen

die hongerigen te spisen die dor

stighen te laven die sieckte vando

den gheuanghen toe verloesen den

herten te eleden die dodente begruue

O oepel vanden sel *die syn die vrancken*

petenrien en bichte die luy leste salwyn

ghe moerden v wittelic hilick

I oeverdicheit u hat en wt *die son die*

traechheit m sulcheit v oncrupcheit

stericheit m *die son die*

M stroeft van den heiligen geest

vermeliken te sundigen op die

oncrparuherlicheit gods dat een

gheen petenrie doen en wil dat een

verhart ia ynden sunden dat hi die

toecomende sinde niet laeren en wil

Nydicheit bruederlicher gheue
den of wihen die hem god ghe
uenen heuet **E**ne weder verhten
den voken der warheit *die mynheit*

Wirpheit waerheit *alle Joer*
gerechtigheit *dit rone in de godde*

Gheloue hope en myne *like duet*

Ghehuchnisse reden wille

Men vint in sinne bernardus boeck

dat die diuel den sate dat hi woupe

vijf veesen inden salter soe wie die

alle daege heft die sal ghesont war

den en nae volcht als men seecht

Almachtighe ewighe *dat ierste*
god claerheit des ewighen

Aerlicht *weert* *tychts*
myn oghen op dat ic niet en

slaep inder doot op dat my die

viant niet en segge ic hebb almachtich

gheweest tieghen hem niet doet

my alreos lauen dy myne god

en mitter benedycien der hylt

gher dryensoldichheit en ghebede

der moeder gods en alre hyltighen

myne siele en myn licham bewaeren
 vander ewiggher doet **U**er verdoe
 mensse **A** lmechtige god behael
 der der menscheliker naetueren

In dine handen **dat ander**
 beuele ic mynen ghest here
 god der waerheit du hebste my ver-
 loest mitten lichte der ewicheit en
 doe my beschouwen dat aensicht
 dynre moeghentheit en alsoe sander
 eynde te verbliden inden vrede der
 ghenaedicheit **A** lmechtige god
 sceppe alre dinghen ic omvoer
 dighe sander **dat derde w. 6**

I heb ghespraeken in myne
 tonghen maech my heer tuit
 dich myn eynde en dat ic ewelike
 sonder eynde by mynen moer god
 schouwen moeghe inder glorien
 dynre almeechticheit **almechtige**
 god die gouden weest my sander
 ghenaedich **dat vierde**

A ghe maech my bekent dat getal

nijne daeghe op dat ic weten
mach Dat my ontbreck doe my
nae dijne barmherticheit dinen
wille veruullen En dat mijn
siele altoes verwinuen moet
die strycke des viants **A** lincch
tighe god wedermaeker des le
uens die onsen doet stauende te
mette maebeste **Dat vyfte is**

K ere du hebste te braeken
mijne bande ic sal dy offeren
een offerhande doer dinen naem
doe my om dijn barmherticheit
nae desen leuen in die hemelsche
stat coemen En daer mit alle den
hullighen enghelike te verbliden

A lincchtighe heer mijn god
mijn harte heeft ghe dorst totty
fonteyne des leuens **Dat seste**

D ie licht is van my ghegaen
daer en is mynment die
mijn siele suetet het moet dy behae
ghen dat se dy veruelen vlyue op

dat sy mit allen ghelouen ghen in he-
 melrych verblyden moeghe **A**lmacht-
 tighē god myn beschermē en hulper-
 in dy heb ic ghaepet **dat seuende v**

O dy heer heb ic gheroepeu ic segge
 du buste myn haeye on en deel
 inden lande der leuender doe my in
 eertyke wandereu die weghe der
 gheure die dy ontsien op dat ic in
 hemelrych meereu moeghe dat ghe-
 sal der gheure die dy den ewighen
 lof singhen **A**lmachtighe god loeue
 der menschen die van enen onuer-
 dighen ene weerdighen in aebeste

Doe mit my een wyben mit goudē **win**
 heuet en ghescheit warden want
 du hebste my ghehulpen en getroest
 ghyf my te verblyden in dyne ghe-
 naedicheit en barmherticheit en al-
 roeb toe blyuen in dyne ghenaden
 heer om ontfarme dy onser **Cryste**
 ontfarmg dy onser **here** ontfarmg dy
 onser **W. non. Et ne nos v. kel. tota**

ous heere dine ontfaderlicheit en
gheue ons din heyl. **collet**

H lincchtighe ewighe god die
den coninc sachgas doe hy mit
traenen dy bat verleugheste die
tyt syng leuens ghyf my dyn on-
waerdighe dyne en al myne
vriende alsoe laughe heer te leuen
dat wy al onse siuden alsoe bescrey-
en bychten en beteren moeten dat
wy van desen leuen dine ghenade
en hulpe verwaruen moeghen. De
se vyf groeten leerden onse lieue
heere enen priester dat hy hem daer
mede grueten solde op dat hy solde
vercryghen sine godlike barmhertich

God gruet v lieue heer ihesus
een woert des vaeders een
soen der maeghet lam gods sac-
licheit al der werlt een hellighe of-
ferhande een ruer leuende vleysch
een fonteyne der goeder tierentheit

God grute v lieue here ihu xps
lof der enghelen glory der

hylighen vindinge des vreden
 gheheel godheit gheuaer menscheit
 Een bloeme en vrucht der maeghet
 en der moeder **G**od gruete v lieue
 here ihesus xpristus een schynel des
 vaeders en prince des vreden en
 dor des hemels en leuende broet en
 gheboorte der maeghet een vat der
 reynicheit **G**od gruete v lieue here
 ihesus xpristus een licht des hemels
 een loen der walt onse vroude broet
 der enghelen en hoeghe vroelicheit des
 herten een conyn en brudegom der
 ioncfrouwen **G**od gruete v lieue
 here ihesus xpristus een suuer weech
 een waerachtige waerheit onse loen
 en auerste gotlike myn en fonteyn
 der mynnen vrede en sueticheit
 onse loen en een ewich leuen Amen

lieue he god hoe groot sint mine
sunde ende hoe d'cleve is mine pe
netencie. lieue vader bidt mit my ic wil
my gherne betere al dat ic mach winns
dinen eenghebaere so. Sine ellendige vor
stappe offer ic v tot ene wederhale alle
mynre verlaerete tyt. Sijn banghige
droepelē des bloedighen swants offer ic v
tot verlaetenisse al mynre fundē. Sijn
lylige menichuoldighe wondē offer ic v
tot ene weder gelē al mynre schote.
welcker wondē een genoch weer voer
duzent warde sunden. daer om bidic u
wer afgrondigher ghenade. dat ghy an
my mine sinder ontfarmē wilt ende
mijnre cleve penetere met vsmade
innult. Amen

Dijnen heiligen bloede dat wt dy
 in menſcheliken harte heyt doe
 du ande heiligheyn anre heuch
 nachte ende bloet van myne om
 der punderen wt Ic beuele my
 di nacht dyns duarbere bloets en
 in die weerdicheit dyns edelen blo
 ets Ic bid dy doer dine bloedige
 wond dattu my nae myne pnde
 my niet en ordels ajer om dine
 natuerlike barmherticheit die in
 dy is en altoch in dy gewqt heuet
 Spaect my lieue here alſoe lange
 dat ic di behaeghen moet *Amen*

God der ongemackter barm
herticheit en der ontfemerre
moeyheit die noch breed
heit der steden noch stonde
der mit en ondersekerste van
den genen die du bewonerste
bi sijn dinen dienres die aner
al in di geloegen en
weest hem een geseel en
een lefman in alsoeren
wege die sy wanderen also
dat hem geen tegenheit en
schade noch ongeluck en
moete mer alle dingen
moet hem selich wesen
ende voerspoedelic ende
soe wat si onder de hulpe
diner rechter hant enstche
dat sy dat mit alre snel
heit moeten ontfamen over
tusschen onse he ~~elme~~

Een ghebet vanden dinnedich

O ewighe dnevoldicheit
dyss lof ende glorie en
daurbenheit **I**c beger dat alle
creature inden hemel ende inder
erde dye moete van mynre we
gen laene en gebenedien en glo
rifiacere en groet maken dinc naem
van nu hent in ewicheit **A**l den
loff en eere en werdicheit die nu
van beglyn gewqt hebben en id
ewicheit wepen sal moete die altoes
laene in elcke oghe blicks inder woep
van mynre wagh in neder geneniche
voer v hoge werdicheit **I**c offer ick
dy myn ziel en myn licha als ey laene

in den dinnedich

dige offerhande **O** hemelghe vads
ick offer en alle sine waerdade die
ghy gewaacht hebt inde hemel
ende inder aerde Ende ick offer di
Daer mede als dat gheschapen crea
tuur **I**ck offer di die verdiente inwe
sen spens sine bittere doets sin
Duerberbloets en sin arm oer moe
dige leue Ende ick offer my daer
mede dat aumits synre in gestige
gemaakt en onthalde wort **O**
ewighe heilighe drievoldichheit ge
biede dy nu my en gheue my v en
ick leueel my v ick offer v die dar
berheit en vordichheit vwer alre he

luyfter mod' en alder genae'de die 26
 ghy in oer gestort hebt **O**n alle de
 dienst die sy v dede in oere leuen
 en den rou die sy hadde in vwerdoet
 en al die oetmoedighen begheerte die
 sy tot v hadde **E**nde al die venghe
 dms hillinghe wilts v'recht mitten
 goetken wil **J**ez^{offer} **J**ez^{offer} die puerheit al
 re hillingen engelen en dat glose
 loff en oer beernede myne **J**ez^{offer} offer
 v die rechticheit oer pfierche en
 oer pphete en oer groete begheerte
 en sa laenmodicheit **J**ez^{offer} offer v dat
 gheloue der apostelen en oer groete
 arbeit en oer groete myne **J**ez^{offer} offer

v dat bloet oer hilligher martelare
en oer bitter gme ende groete
stancarchheit. **J**ez offer v die gro
te smichot der ghepoert ende pacht
voldichot alre goeder plaete. **E**n
die ghehoerfahet alre goed' moe
ken en die onder dancheit alre
goeder smig' mensthen. **J**ez offer v
die reynheit alre hillig' wunse
ren en die ontfchuldige wedue
ende verdiensten alre hplighen
en al die werken oer barmhertic
heit en al die ye tot vwer eere
gewarcht worde. **E**n al die gotlic
ke lacue sange en al die smighe

begherte Ende al dat v behaige
 wt is inde hemel en inder eerde
 en pnderlinge die an hellige offer
 hande inden hellighen sacrament
 nu myt al desen ghemeyn make
 de in die vormige des hellighen
 sacraments ghestelt so offer wt v al
 dese voer die ghene daer wt sul
 dich byn voer te bidden Ende
 voer al dye ghene die voer gesat
 bunt ten ewighen leue En vooral
 die ziele die inde voghewen sint
 En so wat my van eynheit
 myns verstant ghebract en niet
 bekemte en kan dat is v dat ghy

Smullen en volbrenghen wilt wie
schat uwe alre hiltierste myne
hier in beghaer ick altoes te leue
en myne gheest beuel ick v als
ick stanne sal inder seluer myne
Daer hy ons mede verloepde in de
nuere daer ghy uwe gheest beuel
ste in de hande uwer vader **Dine**
O **ee** geber vande **pr** **in**
Here ihesu criste outfan
ghet dit ghebet inder ghedencke
nisse hoe du in de aentmael mit
dine ionghere pest en myt he
vertrekste menighe goede leu
en oer oer vade dwoeghste en
verduldeltze ledet dine vrad

Ende daer nae op sondet mit dine
dyspute en ghynghste opte barth
van oluete in ene koff daer du dine
hemelsthen vader anbedest. **Antwoort**
ste zwerende wat en blaet wa vdaer
kempse dms bittere lidens dattul
den soldest **pater noster**

O here ihesu oppe ontfangst
dit gebet inder gedenckemisse dat
uwerlicken op nichens dattule
uwendich op ghorichy wordest ande
ruce daer du hengeste mit dine
hillighen op ghelackene wade
Dy zuete host mit doerne ghevoet

mit plompe neghete doer din hellige
hande Ende voete gheueghelt mit
ghegeschorde adere mit ueder ghesta
gheue oeghen **pater noster.**

Dhere ihu xpe ontfanghet dit
ghebet inder ghedenckenisse des toe
spreekens dattu dinre bedruesser med
toe spreeket oer **ste** wha benadste en
daer uae moepstu mit lud stemme toe
dine hemelsthe vader aynn god myn
god waer om hebstu mi ghelede en mit
die gaesse dine vader dine gheest op
diner **vaden lide ons heu ghebet**
O hemelsthe vader ick arme sidi
ghe mynsthe ick offer di dinc
ounghebaere seneb ons hete ihu criste

mijns broeders en mijns vloesers
 sijn alre suetste gebuerde sijn lill
 ghe mynheit en sijn mynlike
 kintheit sijn besindinghe **D**ier
 stortinghe sijn kyntlike louens
 sijn arme en vermaede loue sijn
 alre hyllichste werke sijn bloedi
 ghe swaet **S**ijn langhe bede dat he
 duchte be nacht te apier aerde kanch
 bidden se hent des menghens en
 swaetens waerens en bloets **S**oe die
 sijn aenstaende was sijn gevan
 ghempe en sijn ontledinghe en
 sijn gheschinghe sijn bespinghe

en syn bespottinghe syn halstae
ghe **en** syn kinnebacken slae
ghe sine vutgherecte baert
syn vutghoplucte haer syn de
derhte oeghen syn vutgherecte
te licha **s**yn vutgherecte adere
syn ghespreide tede op armb
syn wde diepe doore woude
syn gheronne bloet ruffen
vel en blasse syn bochtichot
en pap en march al syn vut ghe
bent **s**yn kiesthe en barmel
liche stemme syn kranche
liche maen en roep syn ble
ke en magher aensicht **s**yn

Dorsten en stercken edel en
 galle sijn verduytend. Oeghen
 sijn gedooide hoeft sijn dorre
 mager licham sijn gepynde liede
 al toe gaeder ir offer. Di oer die
 moederlike vrouwe Die moederlike
 ke tranen en dat knulicke en al
 sijne vrænde mwendich en onge
 troosten von sijn alre dromelste zid
 sijn gavelen. Se harte dat vonghe
 pucte sijne minne. Sie pæde sijn
 ghe sijn hartlike licham. En sijn
 alre duersten doct. Sijn duerste
 ke side en dat bloet. En dat wat
 dat uit sijnre siden vloet sijn nare
 sijn nagele en dat spate. O hare

ich en hoec niet del waer dyn aen
sicht want se wat v pou myn want
hare is sy cristig doe hy inder woob
arbeide dat hene he van my ghe
daen want he en houet geen qu
aet gedaen noch gedacht noch ge
spraken en in woerd noch i ge
dachten noch i werken ich bid
v hemelghe vader dat syn ge
hoertamheit ontphuldie myn on
geloupselhat syn oetmoedighet
mijn haecdie syn luytsamheit
mijn toornheit die ic verdiet
heb mitte pyne des suete ihesu
verdrue ich van my die pyne
die ic piddich wien toe liden ic
belie dat ic niet en hebbe gedaen

waerdige poncken noch en hebbe
 gehad e recht last wesen mi
 re sijn noch con geheel veldde
 mynre punde alsoe wat my he
 uet ontbraken i alle packen
 dat heuet wor my bult die
 guedertene ihess is plde my
 mitrade mit recht mer bedr
 oeft hebben mit ponckene mer
 die pde des alren guedertene
 sijn ihess is van di broemch
 geworde totter doet is plde
 myn elihet hebben gebeden
 mer die pte ihess heft men
 ghen helon nacht alle gebdet
 opten barch van oluete di swei
 te wat en bloet heddet naet ge

weet dat ic bed hadde voldacn
an toelieren anen die pietie ihe
sus hest voldacn vor mi toesta
lic den bittere doot hier om pe
bid ic hemelche vaeder dat gi
om die duibar en werdige offer
hande mi gepout maect en vri
et van alloy punde des lichaem en
der selen en vergiffnisse al
myne punde en verpunnisse
en dwelichte en doent my alpe
te leue dat ic ^{di} moet waerde
een ontfendete offerhande nu en
in eorheit Amen

hero punde my in die diep
het dinc milidert woude en
vougene mi al myn punde her
droude my myt dinc gahge mi

Ende bidde di lieue hē dattu my
 dat verghenck **Bebouedyt** ende
 ghelaenct sijn die oghen onb lieue
 heren ihesu xpi die daer boude
 worde **Soe** geue ic my sculdich
 al den smiltliken saken die ic myt
 myne oghen ye gadede **Ende**
 bidde di lieue hē dattu my dat
 verghenck **Bebouedyt** en gelaenct
 sijn die onb lieue ihesu xpi die
 daer hoerde worde woarde der
 wode en die ianlike daeghe
 sijnre lieue moeder maria **Soe**
 ghene ic my sculdich alda sude
 die ic ic myt myne onb ye gadede
Bebouedyt en ghelaenct sijn die

tongen en smaecte ons he ihu xpi
die daer smaecte den die bittere galle
Soe geue ic my sculdich alle der si
den die ick myt myne tonghen
en smaecte ye gededede **E**nde bidde
di lieue he dattu my dat vghenue
Ghebenedyt en gelaecuet sint die
gedachte ons lieue he ihu xpi **E**n
geue my sculdich alder sunliker
ghedachten die ic ye gededede
Ende bidde di lieue he dat geuoele
dattu geuolde die putter ppen
Soe geue ic my sculdich alder put
liken geuodons die ic ye gededede
En bidde di lieue hene dattu my dat
veughenue **G**hebenedyt en gelaecuet

alpe do **h**an dat heilige bloet
daer wt vlyden **h**oe gheue wt
mi suldich alder sunden die ic mit
mine voete ye beghene Ende bid
de lieue here dattu my dat
gheneb **B**ebenedyt en gelacuet
si die rugge ons lieue here ihu
cristi die daer gedruket want
aen die galge des cruces **S**oege
ue wt my suldich alder sunde
die ic mit mine rugge ye gode
de **E**nde bidde di lieue here dat
tu my dat **B**egheneb **B**ebene
dyt en gelacuet si die hart
ons lieue here ihu cristi dat daer
opgedaen want mit ene scharpe
spier **S**oe gheue ic my suldich

alder sijnliker sacten **D**e is mit
 mine herte ye ghebede en ir bidde
 di lieue here dattu my dat loghe
 heb **B**enedyt en gelaenet si dat
 heimelike woude onb hem ihu
 xpi die hem ^{die} ioden daer deden
 aen die calume **S**ac gheue is my
 suldich alder sinde die is ye ghe
 dede heimelick off openbaer en
 ir bidde di lieue here dattu my
 dat loghe heb **B**enedyt ende
 gelaenet si dat hemet onb he ihu
 xpi dat hem neyghede ouer dat
 halighe nuce **S**ac gheue is my
 suldich alder sijnliker neyghede
 die is my ye neyghede wt de sude

Ende ic bidde di lieue he dattu mi
dat beghene **D**at heilighe liden
ouder lieue he ihu xpi en syn vrouwe
der lieue vrouwe die sy ghelacut
en ghebenedyt eweliche sonder
einde amen **gebet van onse he god**

O hemeliche vader ^{alre} ^{are} ^{re}
sterke ic neyge en valle voer
v als een sundich mensche en cla
ghe myt smichot myns herten
dat ic uwer werdichot soe luttel
geacht hebbe **O** here dat ic van
allen de game die ic ye van di ont
fanc van gronde myns herten
en mit alle minne wachten niet ge
dancet en heb noch ghelacut **O**
guederliche vader ontbarmhich

hghc hore ick kenne en waerheit
 en laen in doeghede en duntte in
 Gueden worte en ogestadich na
 wille waerheit van nature geneyght ¹
 tot ghebrecte En dat daer bloet ¹ beelde
 myre siele met puer noch siner
 gehalde en heb en vwe wille en
 alwez vermaninghe duche oghoez
 sijn tu en de edde tyt dwitlike
 verdaen heb **O** god in aenstet mi
 ne wil en giff mi ene wate in
 plaec van ^{al} mine ghebrecte **O** lieue
 here ic betene en wet dat ic va
 my selue niet en heb den al ghe
 liche **En** al dede ic al dat ic vwaerheit
 nochtat en solde ic niet daere ¹
 spreke

dan daer een dinnē menghe is
En waer mach ic oudē bewēne ic
obckende mēsche mēsch selue wat
heb ic vander tyt der sterflichheit
dan groffheit En gebreke wat heb
ic vander ewichheit dōne wēse en
pūerheit des leude daerhoer volro
mēheit gelycheit gades en manne
gans die ic vande gade heb **O** he
melsthan vader ic dōn met wēse
dich dat ic v ^{leue} ~~leue~~ heite doch atēne ^{leue}
ic v milde en guedertiere en anvloec
dich in volfaen **O** werde getr
ouwe vader ic bid v om die dīne
oemete myne en om anvloeyende
caritate en vaderlicheitē vrouwe die
ghi ons bewyft hebt i vwe cūge

A ghenade en mi selue noerdrustich

boere pen gactē onse ⁱⁿ ihu
 xpm dat ghi mi wilt gheue ene
^{afkier} aflac van my selue en van alle
 creature en sorte van die godelic
 ke myne en gracie en duchtē
 die ogen mijns harte dat ic be
 kene moet die waerheit **O** lieue he
 stonde my harte in uwe dienstē
 en omflectet my harte mit uwe
 wille en rechte mine begheerte
 in uwer beualicheit **O** grondelo
 se ontfarmhanticheit ge he ihu xpe
 ghif my een louede ^{taeren} i herte en i
 woene mijns goudes en ene
O schuldicheit mijns ghedancē
 en daerhet mijns spraec **S**ont

in die verheuen ghemoede en een hote
begheerte toe dine en een sofmael myn
selue in oetmoediger gedachte **O** he
ic en bin niet werdich dese gaeue
te begheere als om my selue mer tot u
we lacue **E**n dat ic dat balde dat ic
van u ontfanghe heb puer en puer
mit alre vrucht offeren mach **O** die
arme mensche was om en verlic ic
myn selue niet **E**n waer dine my
ne ic my selue ic en heb doch van
my selue niet dan aranchot ghebreck
en ^{oet}statie **O** myre blintheit dat ic
myne nuweneghe ege niet op en doe
daer dat die raden der godeliker he
re in my lichte magen dat ic betome
moeghe die wachot den afgront

mijn armoedichet en docht **O** myn gods
O handghe vaed' my omme alle guede
 ghyfte en gaeue van u **W**en bid ic u
 doe u mildichet dat ghi my crac
 te mefthe ghaue wilt te weder
 staen al ouerdact die mi middete
 mach van uwe hefte wille ende
 graet my nuwendige wyfhet in
 alle docthe willet regene mat
 en en milde vlogende harte in ont
 farnghertichet en een fachtmoedighe
 dichte in bederwerdichet **O** gae
 derbare gods soen in fimate is
 my in uwe duere vande en in dat
 mynentlike harte bloet en in op
 ghedane harte en in alle die myne
 tekene die van u ghevroecht vande

en der milde die armoede en ysmacht
die ghi van myne gelade hebt. Soe
begheer ic lieue here dat al my loue
ene vruchtbaer vrucht der offerhan-
de moet syn uwer loue en ic aer-
het uwer wille. **O** he ihu ghe-
bid u om die glorijose opstandnisse
en om die vrouwe uwer gothetie va-
der en o die gothetie myne des
heilige geestes dat ghi my ontfaen
mit gatel der weicarenisse. **En** geuet
my v benedictie en doer my dencke
opre duere sghat uwer gothetie ra-
ntate en spijet my mitte broede-
vstandnisse en mitte rade des hei-
lige geest. **En** dreuctet ons mitter-
sonnighe der lander voactete uwer
ewigher jubilarie en mitter hemel-

stherandodie uwer goetlicke contem-
 ple ne en goudt my dine mit goetlicke
 onthe en veert my hē mitte vmyer-
 ge uwer ewigher selichheit en siene
 my here mitte hemelche dede uwer
 ewigher guaderherte goetlicke salig-
 heit dat vloen ons die goetlicke mae-
 ghentheit des vaders en die ewighe
 wyfheit ons heren ihesu xpm sine an-
 gebacne poen en die beghaerlicheit
 ne myne des heilige gaaftes Amen
 Dit sint die vijf bedruefuisse onser
 lieuer vrouwe Soe wie sie daghelix le-
 set die sal seker sin dat hem onse
 vrouwe sal troeste in sine leste en hi sal
 ende hi sal verrijge vergiffenis en beroufene
O Bedruefuisse o maria myt wat fide
 semelheit uwe goddienfage dine
 den vsoekt Doe v symeon varesch
 dattet frampe swert doe v ghaue

Dide sels lyden psde **Aue maria**

O Ederdenckte o maria du dancere is
frouwe mit wat suthinge ghy woe
ghedenide se diem gy verlaere had
de sproelike phtes die daghetar
en weder vondst mit stadiger han
ren dme heilgoua **Aue maria**

O Ederdenckte o maria woe ystoc
en bedroeft waer v harte doe ghy u
we ghebenedide pou bekende ge
uangen en geboude te wep mit we
ka vanghenpe wat verlooft dat
mestheleke gheslechte dat genage
mael onnits der allende **Aue**

O Ederdenckte o maria hoe
bitterheke du spredeste doe ghy die
saget stanne en ontbreke nide on
re die. Die ghebenedide vrucht die
is buldel Doet genep onse spreie
en on wilt ons niet wamp **Aue**

O Bedencke o maria die cracht
 ionfrouwe woe o gemete en hoe
 bitter waer die sontheit d'yns her-
 re Doe v gebenedide pen wart
 af gedaen vande cruce en wart
 ghegeue r d'ne arme die die
 waer g'aderberheit is *me mit*

O Bedencke o maria mit
 ewiger g'hechynse da vyf pi-
 ne en sontheit **O**p dat wi alle
 die di aenroope v'mits d'eyer-
 oeffnisse coene moete te hand-
 sche myke *Salve Regina Collet*

O Myn vrouwe yaligema
 ic bidde di a'mits dat soent
 dat rouwe dat doer d'yn g'he-
 nedide fide leet Doe ghy uwe
 g'hebenedide soe sighet staen inde

truce gheue wege myne sorchat
de myne lidens smits den rouwe dach
u ziele in de drooch was hent tot
doet. Ic bidde u guedertiere moeder
datu acifien volste die sorchat
myne hante. En smits der blitpans
der gheleken boupenisse volste alle
den drucke myne ziele en myne li
uel kiere in pliger vroude. En bli
p in inder cranchat. En sinder
linghe inder vte myne docht. Amen

Des granab

Vander ghedaente en soerlichkeit
ons lieuen heren ihu cristi

Ihesus xps onse lieue here en
ghesontmaker die ghebenedit
ende ghelouet ende ghecoert
midt wesen inder ewichheit war
god war mensche vande heiden
gheheiten Een prophete der waer
heit was schonc van forme boue
allen kyndere der mensche als
die prophete seit Ende was onder
den myddelbaren luden lanct
hebbende een eersem aensicht
Den aensieenre wast mynlich
Ende ontsichlich Soe schonc dat
menem en sach int aensicht
hi en wart daer af ghetwoest En
die rechtmerdighen worden
myt gheistelicker vrolichheit ghe
troest Ende die quaden worden
och vlicht van droefheit der
warlt die wile dat se weesum
saghen hier omme plaghe die

Bedroefde toe segghen laet ons gae
ende aensien mariē soen op dat
wy doch die wile verlicht moghe
warden Ditz soe leest me vā sante
iacob de mynre dat als hi myt
onse here plach toe gauen soe
plach hi wat voer toe loepē en
dan weder Omme toe sien op dat
hi ihesu aensicht alsoe vole toe
langher sien mochte Daer om
seyt men dat hi ihu soe ghelytz
was want hi altoes bi hem was
en in sien aensicht Plach toe
sien In sien teynichste ier
was hi van groetheiden ende
starcheiden volmake. Van
licte riet swaer vā vleyche
rier groet van senen ende vā
botten Syn haer was wat
wuselende op die oren toe En
voert rentende op die schol
deven ende weder omme we
dende brūm vodelactheit

of brüion gheel van warwē
 als een ripe hasel note fen sthē
 del hebbende myds opt houet nae
 manieren der nazary dat is nae
 maniere der ioden Die gade
 gheheylighet waren van harre
 voghet Die men nimmer ende
 schoer nochen droncken och ghenē
 drancz drancz die droncke mate
 mochte Syn voer hoeft en was
 nyet zeer wt neyghende woch
 in ghedructet mer op ghericht
 sonder rympe sticht ende ene
 daerst Syn oghē die waren daer
 Die om gonghe bynē om die sterne
 waren wat gheel sijnheit doe
 zuerlutz dat se och sijn vunde
 begheerden toe sien Syn aensicht
 dat was sonder rympe en sonder
 vlesche sijnē vanghen die wa
 ren matelutz sonder vlesche
 vol van vlesche ende wat

van varuē Duerffrentkelt mit
maetsamer roetheit Gheen
lact en was an sijnre nasen
Noch toe deyne noch toe groot
mer bequaem en zeer zuuer
licht van mode Sijn lippen
en waren niet dicke van
vlesche mer ghenuchlicht
voet blaefende Sijn kinnē
en was niet toe zeer hoghe
noch toe lanch Mer niet
zuuerlitzet maefemerheit
schden 2 valghe oghe brant
vol van hare ende wa varuē
als houedes Die luert was ee
hantbreect lanch Side niet mit
kinnē ghedeult Sijn statuerē die
was op ghericht ghene vlecte
noch lact en was an al sijnē
licham Gheen stebbe noch an
der onweynheit en quam

op hem

Ih̄s x̄ps der yonferen soen was
 wael gheogh̄et en̄ gheogh̄ebr̄ac̄
 sint sin̄ aensicht was zoer w̄
 eyndelich̄ mit en̄ t̄it̄e der
 v̄r̄heit hebbende simpel ende
 v̄p ghesicht **S**ijn oḡhen die
 waren alre daer̄ gheel̄
 nutzel̄ **H**i was v̄w̄elich̄ in
 beryffinḡe goder̄e in der
 maninḡe ende mylich̄ in
 v̄r̄heden **D**om weyl̄de frei
 ende nimmermeer lachende
 recht op van satueren **S**ijn
 hande en̄ arme ghemid̄lich̄

Hier beghint dat auentmael onse he
 n̄e her̄e **A**ls s̄it̄e ioh̄a bescriuet
Quer den feest daer̄ van
 paesthen want ih̄sus
 w̄ste dat sin̄ v̄re quā dat

Hi gaen solde van van deser
waelt totten vader Doe hi die
sine ghemynnet hadde die in die
waelt ware mynde hi se och i
dat gunde **D**oe dat auent mael
ghedaen was ende toe hant doe
die viant mit harte ghesceent
dat hem iudas symonis schario
tis verraden soude **H**ij viste
dat hem die vader alle dyncten
in den handen ghegheuen
hadde Ende dat hi van gade
wt ghegheuen was en tot gade
ghinct **S**tont hi op vanden
auent mael Ende leide sine
dede af en in nam een lue
dwebe en goride hem daer na
dede hi water in een beckien
ende began der yongheren
voete toe waschen ende toe

t hene wasscheste n die woerde
 droeghen mitten hinc dede
 daer hi mede ghe gerdet
 was Doe quam hi toe simon
 peter ende petrus die seide
 hem ihesus antworde en seide
 hem dat ick doe dat en verstu
 ne niet meer nae mals sal
 hant weten Petrus seide he
 du en salte myne voete niet
 wassen ~~min~~ nimmermer
 ihesus antworde hem ick
 dat ick di niet wachte du
 en salte gheen deel niet my
 hebben Doe seide hem simon
 peterus here niet alle ne
 mine voete **M**er om hā
 de en houet ihesus die seide
 hem die ghedwaghen is
 die en behouet niet dan

dat in die die voete waschen
mer in is we made reyne
Ende ghy syt reyne mer niet
alle want in rouste. **W**ie dat
het was die hem veradēplde
Daer om in ghy en syt niet
alle reyne srae dat in haer
voete ghedwaghe hadde en
in sime weder wed' nā Doe
in was gae sitten seide hi hē
anderwarue wet ghy wat
wtz v ghedaen hebbe. **G**hy
heit my meynsten on here
en ghy segget wale want
ic bint. **I**st dat ic v meynst
en v here v voete ghedru
ghen hebbe soe syt ghy sul
dich ock die ene des anders
voete toe dwaen. **I**st heb v

een exempel ghegeuen dat ghi
 al soe doet als v ghedaen heb

Wer waer waer seg
 ic v het en is gheen knecht
 moerre dan sijn here noch och
 gheen bade moerre dan die
 hem ghesant ist dat ghi dit
 weet toe soldt salich wesen
 doedyt **I**ch en segges niet
 van v allen ick weet nye
 dat ick v wren hebbe mer
 dat scriftuere veruollet war
 de diet broet mit my et die
 sal yeghend my op heffen
 sijn verson van my segge
 ick v eert ghestriet op dat
 ghy ghelouet alst ghestriet
 is want ic bin **D**er waer
 voer waer seg ic v soe wie

ontfanghet dien ick sal senden
die ontfanghet my Ende ^{die} my
ontfanghet die ^{ontfanghet die} my ghesent
heuet. **O** De ihesu dit ghesent
hadde waert in midde gheest
bedruet en ghetughet ende
seide woer waer waerwaer
seg ick v dat een van v my
oerraden sal. **O** De saghen
die iongheren op melchaderē
ende trouelden van wien
in dat seide. **O** De was daer een
van ihesu iongheren rustede
in synen schoet die in midde
Symon petro⁹ wenthende de
sen en seide wie ist daer
hyt of seit Doe die aldus
ruste op ihesu burste seide
hy hem here wie ist die

di verraden sal **J**hesus die ant
 worde die ist dien ictz dat
 mghedoepte broet sal gheue
Ende doe hi dat broet mghē
 doepet hadde gaf hiyt yudas
 symonacis schariethes Ende
 nae der broete doe ghyntz
 die viant in hem **D**e seide
 hem ihesus dattu doestte dat
 doet haesteliche mer dat en
 vyfte nyemant van die daer
 saeten waer toe hi hem
 dat hi seide **H**ōmich waen
 den want yudas die vudel
 droech dat ihesus hem gheset
 hadde ropet dat ons totten
 seest daghe moet is **O**f dat
 hi den armē wat gheuen
 solde **D**oe hi die soppe onfaghe

hadde ghelyck in rechte woert
wt en het was nacht doe in
wt ghegien was seide ihesu
nu is die soen des menschen
ghedaerifaert en god is ghe
daerifaert in hem en god die
lieuet hem **Verdaert** in hem
seluen en rechte woert ver
darden in hem **Des vijdages**

Kinderten noch byn ic een
luttelken myt v ghi sult my
sueten en daer ic gae en
mach di nu myt **Ende** nu seg
ic v ic gheue v een nye
ghebaet dat ghi onderlinghe
mynet als ic v ghemynet
hebbe **Op** dat ghi oec daer
linghe mynet **Alle** sollen
sy daer in kenne dat ghi

myne yongheren sint ist dat
ghy onderlinghe myne hebt

De seide hem symoē pet'
here waer ghy ihes^u ant
worde Daer ictz gae en mocht
stu my my niet volghen
mer du salste ~~my~~ my nae
maels volghen **wegant**

Petrus seide hem waer
om en mach ictz v my niet
volghen ictz sal myn ziele
oer di sette ihesus antwor
de dyn ziele saltu voer my
setten **W**aer waer voer
waer seg ictz di die hanc
el sal myt waey en duen
salte my driewarf oer sette
Ende hi seide synen yongherē

op sūte philyps en iacobs dach

Ende en laet v harte niet
verfaghet noch vweert
wesen gln ghelouet in gode
ende ghelouet in my in mijns
vader huus synt voel woum
ghen waert anders ich had
det v gheset want ich gae
v die stede toe bereiden Ende
ist dat ich gaen sal en in
die stede bereiden Ich come
weder en sal v toe my selue
nemen op dat gln set sijn
daer ich byn En daer ich gae
weet gln en gln niet den
wech Toemach die seide tot
hem Here wy en niet mer

weten niet waer dattu ghesce
 Ende woe moeghen wy den
 wech weten Ihesus seide hem
 ick byn die wech die waer
 heit en dat leue Niemandt
 en comt totten vader dan
 ouermids my waert dat
 ghy my ghetient had ghy
 haddet ocht vrouwen den
 vader ghetemmet Ende
 woert mer soldu ghy hem
 kennen en ghy hebden ghe
 sien Doe seide hem pin
 ippus Here toen ons
 den vader en ons ghe
 noeghet Ihesus seide hem
 Aldus woel wyts byn ick

myt v en gin en hebbet my
myt ghekent **Philipp** die
my siet die siet och den vad'
Hoe seestu toen ons den vad'
en en ghelouestu myt dat ick
inden vader en die vader
in my is **Die** woerde die ick
v spreck die en spreke ick
van my seluen myt **Die**
vader die in my blyuende
is in wartet die wartet
En ghelouestu des myt
dat ick inden vader ende
die vader in my is al en
maert wartet wille
voe waer **woe** waer seg
ick v dat die in my ghelouet
† ghelouet om den

die werke die ick doe. Die sal
 hi och doen en meerre wer-
 ke dan dese sal hi doen want
 ick gae totten vader: ende
 soe wt ghy bid in myne nae-
 me dat sal ick doen op dat
 die vader ende soe ne ver-
 daert werde. Soe wt ghy
 bid den vader in mynen
 naeme dat sal ick doen
 op den pinxten aent

Ist dat ghy my mynet
 soe haelt myne ghebode
 ende ick sal den vader
 bidden en hi sal v enen
 anderen troest sende v

blyuet

op dat hi dwelicken myt Vt
Den geest der warheit die
warlt mel ontfanghen en
mach want sy en siets
myt noch en leentse myt
Mer ghi solden kennen
want hi sal bi v bliuen
en in v sal hi wesen Ich
en sal v ghene late wese
Ich sal tot v come noch
een luttel en die warlt
en siet my te hantse myt
Rece ghi siet my want
ich leue en ghi selt my
lenen Indie daghe selt
ghi kene dat ich in myne

Vader byn en̄ ghi in my en̄
 ick in v die myne ghebade
 haelt en̄ heuet die ist die my
 mynet Die my mynet die
 woert ghemynet vā myne
 vader en̄ ick sal hem my
 nen en̄ ick sal hē seluen
 openbaren. **D**e seide hē
 yudas met die schariothes
 was here wat yffer ghe
 schiet dattu ons di seluen
 openbaren salste ende der
 waert met ghef antwe
 de hem en̄ seide hē

Soptē p̄meter dach
 De wie my mynet

leringhe

die sal myn leringhe^t halde
en myn vader die sal hem
nemen en wy sollen
tot hem comen en ene wo-
ringhe bi hem maken
die my niet en minnet
Die en halt myne leringhe
niet **E**nde die leringhe
die ghi ghehoert hebt
die en is myne niet si-
der vaders die my ghesat
heuet **D**it heb ick v ghe-
seit bi v brenede **M**er
die troest die heilighe gheest
dien die vader seyden sal
in mynen naem die sal
v leven alle dynck en sal

v beduden al dat ick v segghen
 sal den vrede laet ick v my
 nen vrede ^{ghene} laet ick v de ghene
 ick v myet als hem die wark
 gheuet ghene ick ^{en} v An laet
 v harte myet vsaghe noch
 ontfien gln hebbet ghepwert
 dat ick v seide ick gae ende ick
 come toe v waert Dat gln
 my mynden gln sollen v
 vrouwen verbliden want
 ick gae totten vader mit
 die vader is merre dan ick
 en nu heb ick v gheset
 eer dat het gheschiet op
 Dat glnyt ghelouet als het

gheschiedt is toe hant en sal
ich niet voel niet v spre
ken Want deser werlde
prince comt en in my en
heuet hi niet mer op dat
die werlt liene dat ich de
vader myne Ende alsoe
als my die vader dat ghe
bot ghegheue heuet alsoe
doe *wtganck* *Stant op laet*
ons van hier gaen *Opter*
apostele ouer en vandelighhe

Ick bin die waerachtighe
wijnstouck en myn
vader is die alre man

hi sal af doen alle vanden
 die in my ghene v rocht en
 brenghen Ende alle teltghe
 die in my vrocht brenghe
 die sal hi vernghen dat hi
 meere vrochten brenghe sey
 syt ghy veme om der leuiche
 die ict v ghesprake hebbe
 bliuet in my en ict in v
 Alsoe als een telch va hem
 seluen ghene vrocht bren
 ghen en mach het en si
 dat hi bliue inden vringa
 et Alsoe ock ghy het en si

dat ghi bliuet in my icht byn
die wyssoet die ghi sint die religie
die bliuet in my en icht in hem
die strenghet voel vrochten
want sinder my en mochtde
myet doen Ende se wie i my
myet en bliuet Die sal wt
gheuorpen warden als een
teldi en sal darren En si alle
se vergadere en warpe se
yut vuer en verbarne n

vridach

Ist dat ghi in my silt bliue
Ende myne woerde in vilt
bliue soe wat dat ghi wilt

Dat seldi bidden en het sal v
gheschieden

Op sūte seruaes dach

Indie is myn vader ver
daert dat ghy voel vrochte
breghet en myne voghere w
art Alsoe als my die vader
ghemynnet leuet alsoe myne
ic v ock bluet i myre my
nen Iset dat ghy myne
gebode hacht soe sol ghy
myre myne bliue Alsoe
als ick ock myns vaders
gebode ghaelden hebbe
en bliue i myre myne Dit

heb ics ghesprake op dat my
ne vrouwen' m v sy onnue
vroude v'wollec vde *vade aposteli*

Dat is my ghebet dat gln
onderlinghe mynct als ics
v ghemynct hebbe **M**eerre
myne en heuet myn mat da
dat yemat sin ziele over
sin vreynde set **G**ln syt
myne vreynde ist dat gln
doet dat ics v ghebiede te
hant en sal ics v met beide
knechte wat een knecht en
weet niet wat dat sin here
doet **G**etz heb v vreynde ghe

heuten want ick heb v con-
 ghematet al dat ick vā myne
 vader ghehoert hebbe ghy
 en hebt my niet wt vthave
 sner ick hebbe v wt vthave
 en v gheset dat ghy gaet en
 vruchte brenghet en die vr-
 uchte uwe bliue. **En** soe
 wat ghy myne vader bidde
 soelt v myne name dat sal
 in v gheue. **vā de apostele**

Dat ghebede ick v dat
 ghy onderlinghe mynet ist
 dat v die wart haer weet
 dat sy my eer ghehaet haet

Dan v hadde vander waert
gheroest die waert hadde
ghewynnet dat haer was sner
want gin vander waert
myet en sint En ic vatter
waert ghehoze hebbe daer
om hat v die waert **G**he
dencket myne lersghe die
itz v ghesit hebbe die tinc
dit en is myet merre dan
syn lieve **H**ebben se my v
volghet soe sollen se oetz
vervolghen hebbe se myne
lerynghe ghehoude se solle
se oetz die uwe halde **M**ee

alle sollen si v dit doen om myne
 naem **W**ant sy en kene niet
 die my ghesent heuet **W**er
 ictz niet ghecome en had ictz
 s hem niet ghesent sy en had
 deno gheen sunde **N**oe men
 hebben sy vander sunde ghee
 onscult **O**^{ie}de my haet die hat
 oetz myne vader **H**adde ictz
 die warke niet ghedaen in
 hem die myemat ander v ghe
 daen en heuet si en hadde
 gheen sunde **N**oe men hebbe
 se ghesie en my en mynen
 vader ghehater **N**oe dat

dat woert vvollet werde dat
in hare ene ghesteue is de
verghenes hebben se my
ghebaetet *Opte sonedich*
voer pinxtere en nae pinxtere

Wanneer die troester comt
die ick v senden sal vā
mynen vader den gheest d'
waerheit die witten vad'
woert comt die salt gheuedy
vā my gheue want vā be
ghynne syt ghy myt my d'
ick heb ick v ghefit opdat ghy
myt ghestandeliziest en
want In soue vbutē den

symegoghe doe en die vrede
 sal come dat elck die v'v'flact
 sal gade ene dienst wamen
 toe doe Ende dit sollen sy doe
 want sy de vader myt gheset
 en hebben noch my s'ler
 dit seg ick v op dat ghy ghe
 dentzet als die v're va dese
 comt want ick v gheset heb
 be **D**it en heb ick v van
 beglyne myt gheset mit
 ick v'v'v' myt v
Opten vierde sonendach
Ende my gae ick totte ghe
 rien die my ghesant heuet

Ende inemat wi u en vragh
et my vacer gaste sicut dros
uidheit heuet v harte inuollet
want ic v dit ghesit hebbe
En ic seg v die waerheit
laet vorder v dat icz gae mit
Ist dat icz niet en gae die
woesler en sal niet tot v come
Niet ist dat icz gae icz salen
tot v senden En als in tot v
come dan sal in die waerheit
ker sijn vā sinde en ander
ghewensheit ende vade oer
del vande sude wat sy en
my niet ghelouet en hebbe

Vnder gheuechheit want ic
 ghe totten vader en toehat
 en soldy nu myt sie vade
 ordel want die pme deke
 want die is gheordel
 Nocht heb ick v volc toe
 segghen mer ghi en mee
 ghet nu myt draghe v
 ner in comt die gheest der
 warheit In sal v alle war
 heit leue In en sal va he
 selus myt spreke spre
 ke wat in hoer sal dat sal
 In segghen en dat toe comede

is dat sal in v batstappen
Die sal my vclare wāt vā
den mynen sal lmt ont
fanghen en v batstappen

wtg **H**ic dat my vader
heuet dat is my Daerom
seide ic dat lmt vade my
nen ontfanghe salende
batstappēt v *optē iijsonendags*

En luttelke en toehab
en soldt my niet sie Ende
andervarue een luttel
en ghi sou my sie wāt ic
gac totte vad' Doe seide si

ne yonghere ondynghe wat
 is dat in ons seit een luttel
 ende ghy en solt my niet
 sien **A**nderwarus een lu
 ttel en ghy solt my sie wat
 ick gae totten vader **D**aer
 om seiden sy wat is dat
 dat in seit een luttel wy
 en weten niet wat dat
 hi spreke **J**hesus kende
 dat sy hem vraghe wolde
 ende seide he dar om vra
 ghedi hem **D**aer om vra
 ghe ghy onder v wat ick

V gheselt hebbe Een luttel en
ghn en solt my niet sie Ende
anderwarue een luttel ghn
solt my sien voerwaer
voerwaer seg ick v dat ghn
wene solt en streken mer
die wart die sal vbliden
en ghn soelt bedrouet w
den mer v drucht die sal
vervandelt wardē in blit
stapen wanneer ee wnf
baert soe heuet si droefheit
wat haer oec is ghecome
meer als sy dat hant ghe
baert heuet toehant soe

en ghedendiet sydes dructes
 myt onder vrouwen wat daer
 is een meynsche inder want
 ghebaren Ende daer om
 soldt no druct hebben And
 warue sal ick v sijn en v lye
 sal verblyden en v vroude
 en sal v inemāt af neme
 Ende in die daghe en soldt
 my myt vraghen

optē vijfte sonendach

O Der waer waerwaer
 seg ick v ist dat gln den
 vader yet solt bidde in
 myne nae in salt v gheue

tot nu toe en heb di in myne
naeme niet ghebede. **W**id
en ghy soelt ontfanghe op
dat v vroude voel sy. **O** ic
hebbe ick v in ghelikenisse
gheseyt die vre die coemt
dat ick v toe hantē niet
in ghelikenisse spreke en
sal. **M**er ick sal v opebaer
ticken batstapen vā myne
vader quden daghe solt
ghy bidden in myne nae
en ick en seg v niet dat
ick de vader bidde sal voer
v wat die vader die mynet

Vselue omdat ghy my my
 niet en ghelouet zebbz
 dat ick van gode wt ghe
 gaen byn Ick ghy ick wt
 vande vader en qua i die
 wart en ick lack die wa
 rit en gae wed' totte vad
 Doe seide hem sijn von
 ghere Sijch my spreesthe
 openbaerlich en du een
 sedste ghenegheluzemste
 my weten wy dattu alle
 dynghe tzeneste en het
 Di gheen noet en is dat

di nemat vraghe inde gheloue
wi dattu van gode buste wt
ghegaen **I**hesus antworde
hem my gheloue ghy Siet
die vre comt en si tot toebas
dat ghy gheschroent sult war
den een ghyghelich mit sy
ne Ende ghy sult my allene
laete en icht en byn myet
allene want die die vader
is myt my **capittel**

O It heb icht vgheseyt op
dat ghy in my vrede hebbe
in die warlt seldi dructhebbe
mer hebbe betrouwe ic hebbe

die wart vernommen
 Optē palm auent. en op ons
 herē hemeluaerts auct en des
 woensdages

Dit seide wesen in stoch
 syn oghe en op inde hemel en
 seide vad' die vrede is ghe
 come verdaert dymē soen
 op dat di dym soen verdaert
 alsoe als du he' ghegheue
 hebste moeghentheit alles
 vleisches op dat tu he' allen
 ewich leue' gheuest die du he'
 ghegheue' heuest dit is
 ewich leue' dat si di kene en
 allene ewich en vlym opm

Dien du ghesent hebste gheho
vdaert op der eerde Dat
wardt dattu my gaeeste
toe doen dat heb ick woel
bracht En du vader vdaer
my my nimmer daerheit die
ick hadde al eer die wort
was bi di ghe hebbe dine nae
den mensche gheapevaert
die du my gaeeste vander
in waer dyn en du gaffte
se my en si hebbe dy leryghe
ghehouden. Welcke sy
ghesent dat alle dy ghedie
du my ghegheue hebste va
di sijn Want die woerde

Die du my gaueste hebbe ict
 hem ghegheue en si hebbe
 se ontfinghe en waerlicke
 ghekeent dat ict d' va d' wt
 ghyneke en ghyelouede dattu
 my ghesent hebste getz bid
 de voor hem getz en bidde
 niet voor die want s' aer
 voor die gheue die du my
 ghegheue hebste wat s' dyn
 sint En al dat my is dyn
 dat dyn is my en ict by n
 verdaert in he en no toe
 hants en byn ict in die want
 met en ict to me totti h' elv
 ghy vader behaelt se i' d' yne

naeme die du my gheschreue
heuest op dat si een syn' alse
als wi doe icht myt he' mat
doe behielt icht se i' dine name
Jch behalde se die du my ge
uest en' myemat va' die en
moert **V**erlore' dae' die sae
ne der verdoeme' nisse dat
die scriftuer' v'vollet war
de s'ier' my' com' icht tot dien
dit s'recht' icht i' die wart op
dat sy' myne' vroude' i' hem
selue' v'vollet hebbe' g'gaf
hem' myne' leuy' ghe' endie
wart' hactese' mat' se' vade'
wart' myt' en' s'it' also' als
icht' oet' vand' wart' myt' en'

byn icht en bidde niet dat tu se
 vander werlt nemste mer
 dattu se vā quade behoetste
 sy en byn vā der werlt niet
 en byn heilich se mder waer
 heit din waert is die waerheit
 alsoe du my in die werlt ghe
 sent heuest en icht hebse in
 die werlt ghesent en om
 hem heilighe icht my selue
 opdat si ocht in d' waerheit
 gheheilighet synt icht en
 bidde niet allene voer dese
 vier voer alle Die ghene
 die oūmids hare woerden
 ghelouen sullen i my opdat

si al een sijn / Alsoe du oetz had
in my ende ick in di op dat si
in ons een sijn **D**at die war
te ghecloue dattu my ghesat
heuest **E**n die daer heu die
du my gauest die heb ick he
ghegheue dat si een sijn als
wi oetz een sijn ghe in hem
en du in my **O**p dat sy vol
bracht werde in een ende
die werlt hene dattu my ghe
sint hebste **E**n du hebste se
ghe mynet alstu my oetz ghe
mynet hebste **V**ader ick wil
dattu die du my ghegheue
hebste dat dar ick byn dat si
Daer oetz myt my sy op dat se

myne daerheit sien die du
 my ghegheue hebste Want
 du mynste my voer dat die
 waelt ghemaket ware

Gheuechtighe vader die
 wart en heuet dy niet ghe
 kent siet ict heb dy ghe
 kent En des hede dattu
 my ghesent hebste en ict
 hebbe dyne name condelich
 ghemaket Op dat die my
 ne daer du my mede ghe
 mynet hebste in he ende
 ict in hem

Hid voerde sinner
 een die azaria

Van sūte ioseph onser lieue vrouwe
belieder. ende ons here vueder Gelet

8
3
Eest ghegruet hylige eeuwēdige
vader ioseph dauid's soen lof d'
gerechtigheit als dat hylige ewāgelie
tuyghet Du waerste eē brudegō en
een bewaer der alre reynster maget
marien der moeder ons lieue heren
ende oec een vueder oers hylige kint
wien god die heymelicheit sijne wijs
heit gheopenbaert heuet. wien oech
ghegrue is mede te wete die heyme
liche verborghenheit der mensche sa
lichheit meschelicker saelicheit die me
ment vande prince der warlt be
kent en heuet wien oec mit sonder
heiden ghegrue wort dat voel oem
ghen ende apphetē begherde te sien
ende niet en saeghe. ende te hoeren
en niet en hoerden En niet alle te
sien ende te hoere. mer te dragen te lei
den en suetelick in d' armē om te vat

ten ende te cusse. op te vuedē ende toe be
 waren. Hier om o hilige vader Joseph
 doer dese sunderlinge vordelē ende preu
 legien daer du van guede mede vheue
 ende gheoert buste. bid ic di dattu di gae
 dertierlic ghewerdigē wilste voer mi
 te bidde. den soene gods ende sijne gebe
 nedider moeder. dat ic auermits dijre
 hulpen dijne beider ghenade vorige
 moet dat ic in deser corter tijt mijns
 alsoe in doechde moet vorderē en voert
 gaen dat ic nae dese ellendige selichlicke
 hier haue mit guede by v ende mit al
 len hiligen ewelicke regnerē moet so
 der ende Amen

Abobee A bodra p Sy R L m u o

9322 ff E w a d m G u r u m D u

g u n f u n g u n g u n g u n f u

E w a d m G u r u m D u

~~Abobee A bodra p Sy R L m u o~~

~~9322 ff E w a d m G u r u m D u~~

k

En sijn welck offeninge van den vddict

Een geestelic mensche sal sich v
nyen mit ouericheit sijns wils
ende sijne beghterten inder toecomste
trist. ende sal sich schicken gheestelic
mit goddienstiger offenighe nae
te volghen ende te marchen die maer
uere daer cristus in gheuerdicht
heuet ~~tot ons te coemen~~ in te coeme
tot ons in sijne menschlicher nae
tueren. op dat hi auermits gheiste
licher offenighe hem te bet bequa
me make totter glouoser ghebuerte
ons heren. ende een nye mensche mit
xpo ghebaere mach werde. **D**en ier
sten sal hi anemercken den alre oet
moedichste inganc xpi. dat hi sich
sinen hemelschen vader auer gaf
mensche te warden ende toe lijde den
bitteren doot om onsen wil. **D**aer
bi verstaet ic een oetmoedich auer

gheuen in gheleere ghelaetentheit ons
den wille gaets ende sijne ouersten
hoe dat god en sijn ouersten mit
hem doen willen Ten anderē dat
onse lieue here oetmoedichckē inder
harberghen des ionferlicken lichaems
mazen verbeide die tyt sijne glorio
ser ghebuerten Dat is dat een mē
sche lancmoedich sal wesen niet haef
tich noch toornich te werden in tegeent.
Want die toornichheit verduistert dat
harte des menschen dat een de die woy
heit niet bekennen en kan Daer ee
geistelic mensche sich seer vorlyuedē
sal Ten darden die diuersorie of
dat huus toe bethylehē daer xps ge
uerdichde om onsen wille in ghe
baeren te werden Dat is dat een
begheren sal die alre mīneste toe
wesen toe duucken ende toe wyckē
soe wal den mīnesten als den mees
ten end dat mīneste deel in allen

behoefstigen dinghen toe verkiese. en
 ducke tot onsen heuen here toe seg
 gen mit vuerigher begherte ende **in v**
 nederighe sine selues. **O** heue here
 ic die die alre myneste bin in al
 unwen huise. ic offer. unwer godtelick
 moegentheit al dat ic bin. en allec
 dat ic vermach. in seluen niet te
 sueken noch wal behagen myns
 willen te volghen. **Die** ierste sty
 le daer dit huus van hechleken
 op staen sal. dat moet wesen stru
 tachticheit niet lichtelic om een
 cleyne oersake of becaeringhe wed
 af te vallen van enen gorden opsat
want ten is niet groet dat wi
 wat goets beghinen. mer stantach
 tich te bliuen is groet ende volcomē
Die ander style moet wese stant
 heit te weder staen sine becaeringe
 ende sine begherliche toe neigelic

in allen dinghen dat hem genuechlic
woer van binnen of van buten Die
druide stiele van desen huse sal wesen
godreliche myne. niet te doen daer
hi bekent onsen lieuen here in te v
toern en ende bruederliche myne toe
volbrenghen in allen behoeftliche wort
daer hi mach. en niemant mit harde
soeren woerde toe vertoerne of te quies
sen daer hi die myne in brecke mocht
te Die vierde stiele van bethlehe sal
wesen gehersimhat in groete ende in
tleyen dinghen wat ghebaede is van
sinen auersten in doen en in laeten :
sonder welc fondament of stiele nie
ment een gheistelic leuen dat goede
behaghele woer tynieren en kan
dat inder ewicheit duere sal Die
tribbe daer xps in gheleit wort doe
hi ghebaeren was. sal wesen een reyn
ontcinnert harte niet te hebbe daer
hi mede veronledicht wort ende af

ghetoege mach werd vander my
 nen crifti in creatuerliker liefsten
 of in toeneigheheit enichs dinghes
 ende seggen mitte pphete Ixe alle mi
 ne begherte is voer di Dat niemēt
 waerachtelike seggē en mach en
 die god van gansen harten baenen
 alle dinc mynet ende sich ontkūmet
 van allen dinghē Dat hoep sal we
 sen voellheit der goeder ghedachten
 ende luttel van woerden ende vredsō
 in sijne wandringhe Den steē ind
 tribbē daer dat suete kincken ihesus
 sijn hoeft op gheleit wart is stren
 gicheit der oerde ende een strenghe
 meisterschap lief te hebben en te bege
 ren ende goetwillich en bereit te wese
 tot alre penitencien Die doekē daer
 ihesus in ghewondē wart sal we
 sen voersienicheit en aertuoldicheit
 in al sijne wandringhe en seggen

mitte wilsen man Die voersienicheit
heb ic geheite mine vrendine In
gaen in staen . in swighen in spreke .
in doen ende in laete ende in allen di
ghen voersienichte wesen . dat wi
omers niet en doen daer ihesus in
vertoert mochte werden . of daer
wi onsen gheistelicken vrede in ver
hesen mochten Die zucht sal
wesen . danckerheit in allen dingē .
soe wal in wederspoet als in voer
spoet . ende om gheen teghenheit
dat ons op toemen mach vanden
duel of vanden menschen enich
goet ware achtertelaten . en seggē
mit Jacobs kinderē danckerhe in
ons seluen . mit rechte soe lyde ic dit
om dat ic ghesundicht hebbe teghē
minē brueder . dat is teghen onsen
heuen hē ende leere ons ghuetelickē
lyden van al dat ons bepeghene mach
ende aldus make wi den hew grot

Die ezel die bider tribbē stont. be-
 duut dat een mensche altoes begherē
 sal gaets ezellen te wesen. ende der
 menschen. dat is dat hi begherē sal
 inwendichlic van onsen heuen here
 dat hi hem gracie en macht gheue.
 geestelic of lichamelic te draghē ende
 te lyden om sijne godtelicker eren
 dat een ander noede hie of doet die
 nae sinen godtelickē wille niet en
 wandert of ghenen sijnē der doech-
 den en hebben. want een trouwe
 dienre xpi sal altoes heuer begherē
 tribulacie dan consolacie of troesti-
 ghe. want daer mede wort hi gae-
 de ghelycker. Oec sal hi begheren
 om gaets wille der mensche ezellē
 te wesen. dat is dat hi sich lyden sal
 sonder verantwoerde het si recht of
 onrecht daer hi mede beschuldicht
 wort gherne op hem te nemē te lyde
 ende toe dragē. ende dencken oec

mordelike in hem seluen dat hem
se niemant toericht misdoen of mis
seggen en kan. om dat hi alsoe voel
teghen onsen lieue here misdaen he
uet ende ontfangēt mit dancberh^h
Die offe sal wesen. dat een mēsche
sich alle daghe daer toe schickē sal mit
vuericheit sijns wils en sijne beg^h
ten een leuedige offerhande xpi te w
sen in doen ende in laetē soe wes mē
hem ghebiet of verbiet in geheel
re ghelaentheit en seggē mitten
ijhere Om di lieue here wardē un
alden dach ghedodet als schaepē der
dodinge. **H**oe wie hem aldus bereit
totter ghebuertē ons lieue here mit
dagheliker oefenighe mit hyligher
en vuerigher beghertē mit daghelic
schen suchtē en verlangē tot gode
Daer sal in dat harte ihs genewdigē
dagelix ghebuerē te werdē. en hem
sal vande engelē gebaetspatt wē vā
de dē mensche die van gode wille sint

Vander betrachtunge en liden
 ons lieuen heren hoe hem een
 mensche daer mede becomere

Onse lieue heer leerde sal
 eens sinen lieuen vriet
 hoe hi mit sijne mar
 teken om solde gnen daer op te
 dencken En sonderlinge mit be
 trachtunge of ghedachten Totten
 Jersten mael sprac onse lieue he
 vermaene mi die wtstortinge al
 mijns hyligen bloets Want dat
 begonde ic an te storten doe ic
 kume achtidage aelt was mi
 mijne besuydinge gelyc den sun
 deren En want vander veninge
 die mijn menschelike natuer aen
 hoer hadde mit godheit en bloet
 nen hoer enigen wesen stout op
 mijn gotliche wesen Doe was die
 menscheit an mi alsoe saert recht
 als des menschen harte saert
 is dan sijn voet alsoe was mijn
 menscheit saert an mi dan

enichs menschē licham Ende
als van rechter tederheit dat
harte des menschen licham met
liden en mach dattet verniert
wort van eniger lijfiker ma-
terien die menschen en moet
tol hant daer van een doot
sijte liden alsoe gelijker wijs
weer ic vander besijndinde toe
hant gestoruen vander lijfiker
smerten en hadde die gotlike
cracht myn menscheit met ot
holden En alsoe van eenre
yegelijker wonden hoe cleyne
die waer daer mede eens me-
schen harte gewont wort alsoe
als alte hant steruen moeste alsoe
weer ic te hant van eenre yege-
liker wonden gestoruen die ic
ontfene als een yegelik pyu
in een sonderlinge smerte aen
deze want die ~~als~~ alte minste
wonde die ic aender sulen ont-

fenc vanden scerpen geyselen
 of vander doernen croene die
 mi in myn herna gingen. **O**f
 vanden dieken stompen yserē
 negelen die mi door mij hande
 en voete geslagen worden en
 scoerden mi mijn hant ende
 mijn vleis die alre waagen
 de en die andere alre **sa** sa te
 men brachtē en maectten aen
 mi meer pijnlicheit en smer
 te. **D**an alre menschen mar
 teken die ye geworden of die
 ye ghestozuen. **S**ich lieue vriēt
 en al mijn lieue vriende. **D**it
 siet aen en latet vter harten
 gaen. **M**it enen getrouwen
 medeliden al der outelleker
 wonden die ic ontfangen
 heb alsoe menige merke
 en smerte als ic gelede heb
 weer ic ghestozuen en hadde
 mi mijn gotlike ghemachtich
 met onthoelden. **D**at betuget

doer die geest door myne apostel
Thomas die daer spreket dat ic des
derden dages op verstant vande doode
dier alsoe menich was als ic me
nige smertelike woude ontfeent hi
en spreket vande doode mer vanden
doden **L**otten andere mael ver
maene mi mit hoe groter bedroeffe
nisse ic veruult was doe ic sprac
myne siel is bedroeft hent in der
doode **N**ieuue vrient dat mogestu
noch wael tot mi spreke en voert
aen betrachte welken angst myn
menscheit hadde tegen die mar
te die mi nakende was En ic dat
wael wiste en te gronde bekande
doe ic bede ende sprac vader mach
dat syn soe vdrage mi dese bitterre
maarten Doch vader niet als ic
wil mer dyn wil die moet geschie
En doe van menschelike angst en
vresen der doot drinck wt van mi
bloedige sweest alsoe crachtich en
alsoe vdel dattet hem in mij cleder

171
met onthouden en mochte en
oec voel meer inder eerde van
Dat ic alsoe crachteloos ende
onmachtich wert als een men
sche die inden doot gaet Niet
die menschelike angst en bloe
dige sweet benam mi al mijn
menschelike cracht also seer en
hadde mi mijn gotheit niet ot
houden ic weer ter stont ghe
storuen Ende want ic om den
menscheten liden wolden soe wol
de ic op dat alre pijnlicste liden
op dat die mijne die ic totten
menscheten hadde soe voel te bet
solde werden openbaer Totten
derden mael soe vmaene mi
hoe seer dat ic van al mynen
vrienden gelaten wart **N**ich
heue mensche al my vriende
lieten mi te mael sonder al
wtwendige hulpe en troest
sie vloechenden mijne als

of sie mi niet gekent en had
den noch of ic hem ny geen
griet gedaen en hadde **Dar**
alleen mijn ellendige bedroefte
moeder ende en iohanes **Si**
maria magdalene mit somi
ghen anderen vrouwe die
mi doch tot cleyne staden
mochten comen **Mer** mijn
pyn wert van hem meer v
meervet **O**mmits den iamer
daer sie in waren om mijre
marzelen **Ende** sonderlinghe
van mijre gheminder moeder
die dat sweert heer symeons
doer hoer harte suet alsoe dicke
als se in **ansich** **ansich** **Du** voert
aen bedene ende laet di ter
herten gaen dat omme staen
mijre viande die mi mit groter
vwoetheit omme stonde als
grinende honde ende wolue
een sachtmoedic lemmeken

en deme dat Judas gaf midē
 doot En in mijne viande hā
 den nut enen cussen in eet
 tenken des vreden der mijnen
 Ende alte hant soe grepe se mi
 en sloghen mi en stieten mi die
 barnende sackele onder mij an
 sichte also seer Dat ic vander
 vlamme en vande rotie mochte
 sijn versticket En daer van
 was mijn ansicht alsoe vswartet
 en mij oghen dat kunne gesien en
 mochte En doe bonden sie mi ster
 hcke en trecten mi alsoe heen en
 wech slaende en stotende en lopende
 dat mijn haer ghestroeyt lach midē
 straten Ende nut alre hande scale
 heit en wreetheit die sie beductā
 conden handelden sie mi en pin
 den mi al die nacht doer Totten
 vierden mael soe vermaen mi hoe sie
 mi voemergens weert gherichte
 brachten alsoe gebonden tot pilatu

strictē

Ich mijn vrient hoe so sie mi ee
hart seel stricken om mijnē hals en
toeghen dat alsoe vaste toe dat ic
bi nae genen adam en had **E**n sie
brachten mi alsoe gebondē ende
gevinge voer pilato **E**n hie saade
mi doer eentre soenen tot herodes
die heite mi aen doen een wit
cleet als men doe te doe plach
den dozen Daer wart mijn baert
wtghetrect daer wart ic bespot
en bespoghe mi in mijn aensicht
dat ic daer in vstrict moechte syn
had mijn godheit in niet ontholdē
En sie toegen mi also wed' voer
pilato slaende en stoetendē ende
sceldende sprekē sie ic weer ee
geselle der sonderē en waer mit
ouermijheit ghebozen en ic en wier
gheen ewen kind **T**otte vyfte
mael vermaene mi dat ic toe ter
cie tyt geghenselt wart **I**ch

lieue vriende se namen mi mit gro-
 ten nyde en toegen mi myn cleder
 wt en bonden mi doe an een sule
 alsoe sterckelic dat mi dat bloet te
 negelen wt dranc en dat ic mijs
 selfs geen geweld en moete hebbe
 nader menscheit te spreken **Totten**
sesten mael vermaene mi d' herder
 slage vande scarpē geyselen slage
 die alsoe harde knopen hadde en
 die alsoe scarp waren dat se mi wel
 en vleijs of toegen daer se mi maecte
En het vloet alsoe veel bloets van
 mi en om mi ter eerden dat men
 die voetschuyen daer in sach staer
Totten souende mael vermaene mi
 der vingege des pynliken lidens
Die sloge mi mitten scerpē gheise-
 len in die vorsche wonden **Daer**
 ic voer hande noch voette bieden
 en mochte voerden gruwelike sla-
 gen **En** alsoe wart mi menige won-

de weder in die ander wondert
gheslaghen en doerwonden sie
dieper. **T**otte achten mael vmae
ne mi des bespottens die sie mi an
deden inden slaghen. **W** bedenct
heue vrient hoe sie mi dat pinxer
cleet aentoegeu als een coninc
en se mi dructe mit een doerne
croen op mijn hoeft en geuen mi
een riet in mijn hant voer een
septru. **E**nde sloeghen mit mit
sterpen stocken op ~~mi~~ die doerne
croen dat die harde sterpe doerne
in mijn hoeft dronghen totter her
nen toe dat dat bloet ran auer
mijn ogen. **T**otten neghender
mael soe vermaene mi hoe sie
mi **m**ij oghen verbonde mit ene doche
Die verbonden mijn oghen en
kijelden spottelic voer mi ende
spraken ghegruet sijste coninc
der ioeden. **E**nde mit dien sloegē

sie op myne necke en spzake **N**u
 met **xps** wie is hie die di sloech en
 daer mede speghen sie mi in myn
 ansicht **T**otten tienden mael soe
 vermaene mi dat ic toe terte tyt
 bozdelte wart **O** lieue mensche
 uw gedenet des gruwelike vseriches
 dat myn menscheit ontfine doe ic
 toe terte tyt verozdelt wart totten
 dode **E**nde doe sie soer gruweliken
 riepen ouer mi **H**ef op hef of
 en cruyste en doe spzac pilatus
 soe cruce ic liden comme **E**nde
Totten elften mael soe vmaene
 mi der scanden die ic hadde vand
 draginghe des cruces **S**ich myn
 lieue vrent sie leechden dat cruyt
 op myn scolder dat ic mit soe gro
 ter scanden op mynen doerwonden
 rugghe moeste draghe doer die co
 minichke stat van iherusalem

Ende alsoe iamerliken onder de
swaren cruce ghebuget ghinc ic mit
gheneypden hoesse mit versceerden
lyne Mit bloedighen wondē Mit
beuenden harte cryt te retener
vleysche Mit neder gheronnen
bloede Ende mit beruend myn
nen den menschen soe verloesen
woldē vanden ewighen dode **Lotte**
ry mael so vermaene mi der sonder
lingher gruweliker martelen
die ic hadde vanden dieke stompē
nagelen **S**ich heue mensche die
ijseren negelen die se mi doer mij
hande en̄ wete sloegen die waren
alsoe grof dat sie mi schoerde vel
ende vleysch doer hande en̄ wete
Dat was mi also pynlike dat
ic mi seluen menighe iamerlike
stemme des weneus gaf. Laet
di oec ter harten gaen die toe
doeninghe mynre adere want

die worden mi alsoe gespannet
 recht als een peese aen een arm
 borst. **Doe** se mi die rechter hant
 hadden doer slagen ende aen gene
 gelt doe waren die gater aende cruce
 alsoe weer die een vande andere
 ghebaert dat mi wael ander halue
 spanne gebract daer an te reynken
Oec soe hadde mi die negel doer
 die rechter hant alsoe gruweliche
 we gedaen dat hem die adere van
 der mertelen gekrimpt hadde en
 te samen getoghen op die rechter
 syde. **Dat** mi daer om die rechter
 arm kunne oec half wech reike
 moete. **Doe** nemen sie harde stricke
~~den~~ sele en stricheden sie mi aende
 lichter arm en toegen alsoe seer
 dat hem dat cruce an die ander sy
 de begonde op te heffen. **Doe** treden
 sij weder neder en treden mi op
 mijn hant en op mijn arm ende
 sie treden oec op mijn kele tot

welken syden ic stillen moeste liggē
die wile dat^{si} mi toeghen Alsoe dat
men een hant daer met tusschen
en hadde mogen leggen En toegen
alsoe en alsoe crachtelikel tot dat mi
lichterhant tottē gāte reyken moch
te en doe sloegē sie mi den negel
doer beide voete En doe was dat
oec te weer soe dat sie mi echter
een seel aen die voete strickē moeste
en toegen alsoe lage ende alsoe seer
tot dat sie oec totten gaten reyken
moechtē En doe sloeghen sie mi
doer beide voete En ic was gedenk
als een suāer op eenre harpen of
santornū Als myn hemelsche vader
sprac o tot mi inden paesche daghe
stant op myn santornū en mi hārpe
die suete cluuchende suāren dijne ge
spannēren aderen hebbe alsoe suetelick
geluut in mynē oren dat ic doer
wil al dattu wilstē En doe stonden
sie om mi ende bespotten mi ende

wijsden mit hoeren vingerē op
 mi **E**n spreken wach nu gods soē
 wach nu comē van ysrahel **H**oe
 singhen dy nu die kinder **S**anna
Diet hi heeft ander lide gesont
 gemaect mer hem setuen en mach
 hi niet helpen **D**oe quam mijn
 bermelike moeder naerē toe mi
 en sach mi alsoe naet **E**nde doe
 nam sie enen doech van hoeren
 hoofde ende hant mi die omme
 en al daer waert se steruelich va
 mi vdruen **E**nde doe toe hant be
 gonden sie dat cruce mit mi op
 te richten **E**nde ont viel hem wed
 op die eerde alsoe swaerlic dat
 mi al mijn wonden van vryet
 woerden en op scoerden en bestou
 den te bloeden **E**nde doe sie dat
cruce op rechten ende den voet
 des cruce solde setten^m dat gat dat
 inden steen gehouwen was daer
 dat cruce in solde staen **D**oe liecē
 sie dat cruce vallen in dat gat alsoe

swaerhete dat in al mij wonden
in hande en in voeten wyder op
reten en begonden te bloede Ende
aldus vernijden sie echter mijn
pynlike smerte Ende het was
sext tyt doe begon die sonne swart
te werden en het wart een duyfste
misse ouer al eertrike hent totter
none tyt En noch stonden daer mij
viande en bespotten mi en scudden
hoer hoeft en spreken dit is hi die
den tempel gods woldt breken en
in drie dagen weder make bistu
gades soen soe gaue hier neder van
den cruce dat wyt sien soe geloue
mi in di: **D**esen spot den gelt ic
hem mit enē sueten gebede dat ic toe
minne vader dede voer hem doe ic
sprack vader vergif hem want sie
en weten niet wat si doen Daer soe
bespotten mi oec een der moerdenaers
daer ic tussche hent en sprac bistu

xpus soe maect de seluē gesont en
 ons inde **N**ich lieue vrient die
 clage ic di en al minne lieue vrie
 de Ende die is mijn wille en be
 geerte dattet di ter harte gaen mit
 eenre trouwer medelidinge En
 sonderlinge minne vscerder moe
 der iamer **D**ie doe quam tot mi
 onder dat cruce en sach mi alsoe
 hoge hangen dat sie aen mi met
 gereyken en moechte doe omme
 veng sie dat **c**ruce ruffende dat
 af ronnende bloet en seech neder
 op die eerde en dructen hoer wan
 gen en hoer ansicht in dat bloet dat
 daer swetmēde was op die eerde
Nich den iamer en den bittere smer
 te den ic aen minne lieue moeder
 sach en bekende die pijnlicheit van
 twimoldeke **I**st nu datti dese iamer
 licheit merke en smerte niet ter
 harte en wil gaen noch bewegen
 mit ene trouwen bewoelike riedelike
Soe gedenct doech aen dyn vader en moed

en aen dyn liefste vriende den du
ye gewonnes sagestu dien alsoe
lanerlike mactelien **H**et moeste
di ommer ter herten gaen ende
seer wep doen **D**ich lieue men
sche nu bin ic dyn vader en dij
moeder en dyn alre getrouwe
ste vriend dien du ye gewonnes
Daer om verwecke die trouwe
en die mijne die du im sculdich
byste want ic dit al doer dine
wt wil geleden heb **L**aetet di doech
trouwelicke ter herten gaen want
die en wert noch tije toe recht
gesont dien mijn wonden nye en
hebbe gewont gemaket onder
allen pijn die ic ye gelede
hebbe soe was dat mijn meeste
pijn dat ic sach en behende dat
mijn marcke en ewige trouwe
en mijne aen soe menige mensche
soe weynich vruchten solde bron
gen en verlaeren bliuen en dat be
dude ic mitten ropen doe ic sprac

my dorst. En noch dorst mi na myne
 dorst dat gi mijne begeert en dat
 ghy tot mi comet op dat ic u ont
 fangen mach. **T**otte rij mael soe
 gedenet hoe dat ic anden cruce alsoe
 soer screiden en riep. **M**ijn god mijn
 god waer om hebstu mi gelate. **L**aet
 di doch ter harten gnen al des ar
 bejts den ic leet hangende aender
 cruce onghelolpe en ongetroest va
 mijne godheit en van al mijner
 vrienden sie mi niet helpen en moch
 ten. **J**u hulpe mi wael ende waer
 mi genaem. **V**ien mijn arbeit en
 mijn mazehie ter harten ginge mit
 dien wolde ic denken mijn troest en
 toe schickē mi. **M**er sie vlien soer mij
 bitterheit en mijn geselschap ende te
 hden doer mi. **T**otten rij mael soe
 gedenet mijns dorstes en wat mi in
 mijne dorste gesenct. **W**art **L**ieve
 mensche vermonne mi dat mi in
 al mijne elendiger noet galle ge

baden want te dreucke ic die daer
veruulle alle engelen en alle heilige
mitte wondertlike boene minne
claerre godheit en hier inder tyt al
die des weerdich syn mitte vy gauē
des heilige geestes lieue mensche
bedene oet hoe seer crachteloes
dat ic was geworden van alsoe
menichuoldiger martelen Dat
ic enen halm niet en mochte heb
ben op verheuen vanc eerden En
dese cranchheit wack an minne
mensheit van menichuoldig pine
die in aengedaen waeren Nae
minne godheit soe vermochte ic
al dringe Ende dat bewisde ic daer
mede dat ic minne bespottet hulpe
verwerf van minne hemelschen
vader en dat ic den secker tehat
toe mi nam inden paradyse Ende
nitter crachterger stemme dat ic
alsoe lude riep vader in dine han
den beuele ic minne geest En doe.

seenden mijn siel van mijne ghe-
 mertehde licham. **E**chter geen me-
 sche en mach hude roepen als hi.
 van cranchheit steruet. **Lottē xv**
 mael soe vermane mi hoe mi mij
 side mit enen speer doer stekē wart
Lieue mensche vermane mi dat
 mi mit enē speer doer mij side in
 mijn harte gesteken wart hoe wal
 dat ic doot was. **E**n dat seluere
 hadden sie mi oec ghedaen had ic
 leuendich geweest want sie en had-
 den geen barmherticheit ouer mi
 noch sie en gonden mi des leuens
 niet. **E**n vergoeten mi alsoe mijns
 harte bloet en al die **v**ochticheit
 die in mi was die liet ic mi alre-
 mael wt gieten om des mecher
 menschen heyl. **O** my lieue vrient
 bedencke oec wal die brede mijne
 wonden want in al mijnen liue
 ontfenc ic menige diepe en groete
 woude. **E**nde doer meniga wart in

ander werf dieper in geslagen
mittē seerpen geyseleu alsoe men
ge doetlika smert heb ic ontfangen
alsoe menige woude als ic ontfinc
En alleen eens mensche smerte
bi sonder Mer of alle mensche op
een punt gemerteliet en gedoder
worden alle der pijn en waer niet
alsoe voel als in eenre woude
pijn bi sonder was Alre woude
waren wyf dusent vyf hondert en
ene viertich doer al die wart mijn
bloet vgate en vseggen en verteert
En een man nam in vanden cruce
en doe legeden sie in alsoe doer
wont in mijre lametliker moeder
scot die in mittē vrouwen die
bi hoer waren seer begote mit
screnen Daer van ic sie oec troeste
wolden en liet al mijn licham hoel
en gans werden als of ic mij slach
ontfange en hadde dan vyf won

den die en sullen nimmermeer
 aen myne heylam vergaen. O
 mensche dit aenmerket ende
 dencket mit vlyte en en laet
 myne groete nimmermeer wt
 dynre herten gaen Amen

Hier sijn soninghe
 punten gheschreuen
 wtter passien ons
 lieuen here ihu xpi
 alsoe onse he seluen openbaerde
 sijnre weerdigher lants vrouwe
 gheheten Brigida sijn al dat
 in die ghemeyne passie verclaert
 is dat is hier achtergelaeten
 om die lauchheit wille sijn sijn
 derlinge punten diennen mit
 en vint sijn hier in vergadert
 als hi oer verclaerde van woerde
 toe woerden want al sijn passie
 van beghin ten ende vertrecten

hi haer bescheidenliche nae hoere
begherten Ende hi seide daer
toe soe wie dat si wt schreue:
alsoe menighe sillebe als daer
in steet alsoe menighe sunder
linge gracie en gaueu wolde hi
hem daer voer gheue

Dochter ghi *hier begint die passie*
sult weten doe die tijt *als hi se s' beginn*
myne seliger passien *apostol*
ghecomen was doe
sprack ic tot myne discipulen
myne siele is bedoest totter doot
toe Doe sprack symon petrus
ende seide here waer om bustu
bedoest ic sette myn siele voor
v: ende hi seide daer meer toe
als die ewangeliste beschriuen
Doe ic myn sermoen en quent
midel gheenidet hadde en mit

mynen discipulen inden hof was
 ginc ic in mynen ghebede en
 sprac vader verclaert dine soen
 want ic heb dinen naem voer
 die herdenē verclaert Doe ant
 woerden my een stemme witten
 hemel ende seide myn soen ic
 heb v verclaert ende ic sal v noch
 verclaeren en toe hant suldi ver
 claert worden **A**nderwarf sprac
 ic hemelsche vader ic dancke di
 ende verblide my seer dat die tijt
 vermilt is dattet volbricht sal
 werden dat die ppheten gesproken
 hebben en daer bin ic wal be
 reit toe dat te volbrengē **O** here
vader ic bin nu inder all eere
 meester noet ende bangheit
 daer ny menschele creatuer in
 en quaem **O** her vader din wille

moet altoes gheschien ende doe
beuede ic van groeter vreesen.
der pijnliker doot en wazt ic be-
weget in al myne mechdelicken
leden. **N**och sprac ic **O** hemelsche
vader dit is noch myne bedruet-
nisse dat al dat menschelicke ge-
slechte niet selich werde en sal.
en doe bevende ic den doot der
sunderen. **E**nde om die ghene die
hem seluen myn liden ontberdich
souden maken ouermits dat si die
boesheit niet en willen laete te-
doen. **V**oert soe sprac die ghebene
dies here ende seide woert moe-
gehe dat ic hadde soe menich licha-
als dier steruen inden hemel sin
die wold ic lieuer alte mael ghe-
uen inden doot als ic gheden
heble dan een sunder van myne

weghen verlaeren solde bliuen
 alsoe hef heb ic dat mensche
 geslecht ende doe begonst ic toe
 sweyten water ende bloet alsoe
 aueruloedelic dattet van myne
 licham ter erden hep en myn
 anschijn wert ghelyc ene dode
 mensche en dat bloet hep van
 dat eene lit totte anderen ende
 tot mynen herten ende dan ne
 der tot mynen anderen leden
 Ende daer toe voeren water
 ghesweyt daer sweyte nu mede
 bloet te samen ende des was
 en oec onder een als water en
 bloet te samen en des was soe
 voele datter myne cleder af ont
 uaruyt worden Ende dat water
 ende bloet bloeyden van mynen
 ansicht ende viel op myn hande

ende voert in myne mounse Ende
wanneer ic wisten wt mynen
ansicht soe brackhet rechtevoert we
der wt Ende ic beuede alsoe seer
dat ic van myne knyen neder
voert op die erde viel en siberste
banen maeten voel waters en
bloets Ende doe hoerde ic myne
vriende comen van veerst en doe
richt ic my op ende doe quam ee
engel en sprac my toe en seide
my dese woerde **D** omuermilic
he stercheit ons verwondert alle
seer dat gi nu armick gheworde
syt en syt die schoenheit baeue
allen creatueren: en nu sydi
deerlicken an te sien en yamer
licken mismaket **G**y syt he ende
horn der ontfamlyerticheit ende
dum volc heuet dorst daer nae
Ende nae deser toe coemender vie
stont ic op ende ghinc willichhe

mynen viande toe ghemoete die
 my beleide van allen syde Ende
 ic binckde my neder tot Judam
 en hi ruste my voer myne mout
 ende sprac Ghegruet sijstu meest
 en sy omringelde mi als wolue een
 lemeken Somme grepe my in tte
halfe Somme by myne haer Ende
 somme anderen bi myne cleedere
 en sy were myne soe gherich dat
 sy niet en wusten van rechte hate
 en myde wat confucien sy mi ierst
 an doe wolden Sy worpen my
totter erde en op myne rugge Sy
speghen my in myn ansicht Sy
toeghen my biden haer Sy sloege
my voer myne mout en an myne
wanghen Sy stiete my mit voete
 en si hadden myne hande alsoe in te
 ghebonden dat si alsoe swart were
 als die eerde myn lieue bruyt

brigitta Ic openbaer di myne
passien ende ic gheuefe di als
een duerber steen En sultse al
te samen schrypen als ic v heb
be benaelen **B**rigitta antwoer
de en seide **O** ghebenedide he
nae inder passien heuet my seer
verlanget mit begheertē myns
harten **O**nse here sprac weder
ende seide doe ic malcus syn
ore weder an sette **D**oe riepen
die ioeden mit luder stemmen
dit heuet hi al gedaen in bel
zebuds naem **H**i is ee sa
maritanen en den diuel heuet
hi binen en hi doet al syne
wrecken mitē vicut **S**y ver
heuen oer stemmen ende riepen
laet ons slaen den wyndreuck

en den verleid' des volcks Jo
 hanes baptista die water druck
 en at loener en gress dien hadde
 wy beth ghelouen moege dan
 desen v'raeder en t'ntien uoerde
 sloeghen sie my voer myne mot
 en an myn ore en toeghe mi
 mitte haere witten haue daer
 ic ghebedet hadde en sy bespottē
 my en bespegen my in myn
 ansicht Ende sloeghe my xl
 werf in myn ansicht en xxx
 werf s an myne mont ende
xx werf spegen sy my in myn
 ansicht en souenwerf sloeghe
 sy my ter erden en toeghe my
 biden haere weder op en dan
 speghen sie my in myn ansicht
 sy weren myns doets soe gherich

dat sy in gherne doe ghedodet
solden hebben mer myn tyt en was
toch doe noch niet ghecoemē **hūe**
brigida vrachden onsen here offer
der voele wt was ghesant om hē
te vanghen Duse here antwoerde
ende seide Dochter gī sult witten
Datter vierhondert gewapender
mannē weren en **yt** **me** **ij** **woet**
gheugers **vvy** schutten ende ly mā
ne die fachelen droeghe en lan
teernē Ende dese droeghe sy al
bernende witter stad: mer die fachelē
ontsteckē sy inden hof op dat ic in
die duusterrissen niet ontcomen
en solden en van moment en
solde verloest werden en daer om
maecte sy hem soe sterck **hy** werde
vys bannere teghen my ende ic
brachte myn naecte licha veghen
hem en ic gaf my seluē willichlicke

inden doot en doe was ic inde han-
 den der ioeden vheue soe menich
 wazf baenen der erde mit groeten
 gherucht brechten sy my in die stad
 sy liepen om my als grymende wolue
 ende sy en mochte myre pinne niet
 versadet werden en sy verbliden
 alden nacht mit myne laster **A**ri-
 gita myn lieue docheer ic swech
 al goedertierlic en ~~st~~ stont als ee-
 lam onder die woluen inder mid-
 der nacht ontruit toe vij vre brech-
 ten sy my tot annas huys en daer-
 nae toeghe sy my in cnyphas huys
Onder weghen speghē sy my in
 myn ansicht verwarf en xl wazf
 sloeghen sye my in myne hals en
 toeghen my mitte haer ende sy sloe-
 gen my in myn teeder ansicht al-
 wert En alsoe inke bespeghen sy
 my mede: en sy stieten my die ee-

den andere toe en seide Gegrueet
sistu coemte van israhel daer nae
wo:pen sy my ter erde en riepen
mit luder stemmen waer sint nu
dine discipulen en dyn volc ende
mede dyn hemelsche vader waer
om en verlost hij di nu niet doet
hi dat soe gheloeue wy ierst dattu
buste die gaets soen Ende mittien
sloeghe sy my in myn ansicht en
voer myne mont sonder maete soe
dat myn ansicht alsoe swart wart
en mismaket dattet al die ghene
veronweerden die dat saeghe doe
verbonden sy myn ansicht welck
malcus raet was en sloeghe my
voer myne mont in myn ansicht
ende an mynen hals ende si stietē
my mitten voeten en dat duerden
een ganze vre lanch Ende ic wart
soe seer vermoepet dat ic ter erde

eerden viel Doe riepe sy bustu die
 soene gnetis soe segt ons wie dijn ierst
 sloech ende dat seide sunderlinge mal
 cus en wat sy my sloeghen ic swech
 altoes ende daer nae bonden sy my
 an een colūnen ende daer an sat
 ic totten daghe toe Brigida si sult
 wetten dat sy my doe omringede en
 saeten ende bespeghen my sonder
 ophaelde en ic was hoere alre sporten
 als die dach op ghinck toeghe si my
 tot cayphas huse voer die doere en
 setten my daer voer een bespottinge
 van allen luden en grueten my en
 dan bespeghen sy my in myn ansicht
 en blaffenmerden my en worpe my
 mit haeren spekel en mit anderen
 onreynheiden Daer nae heiten sy
 my gaen sitten ende doe ic recht
 neder geseten was quam cayphas
 tot my en gheboet den ioden dat sy

my haestelike voer pylatum sol
den brenghen **D**oe pryne tyt
griepen sy my biden haere en toe
ghen my op vander erden Die
ioden en lieten my selue in opstae
mer sy toeghen my mit groeter
confucien voer pylatus huise en
riepen hude en omringede my en
auertuuchde my mit valsche tughe
en riepen tot pilatu Du buste ons
gheset tot enen richter wy biddē
dy dattu ons wilste richte desen
man totter doot: pylatus antwoer
de en seiden Ic en sal niet richten
ic en sal weten die sake sijns doots
Doe riepe die ioden hi is schuldich
des doots en wy willen dij die sake
oec wil seggen mer pylatus woldē
si van onsen lieue he mede hoere
die welke onse he brigida van woer

den toe woerden seide al dat die
 ewangeliste beschrym mer om corth
 wille laete wy dat achter Daer
 nae doe pylatus onsen here sende
 tot herodem doe hepen sy alle gad
 om my als wolvie om een lēmekē
 toe verstanden en grepen my bide
 haer ende toeghen my bi mynen
 boerde ende speghen in my ansicht
 ende in myn oghen en riepē ende
 seiden Slaet den bedrieger ende
 den veruere des volcks: desen wil
 len wy neghelen an een cruce en
 met en wille wy rusten hi en is doot
 ende dat holt wille wy hem gheuen
 voer spijse Aldus brechtē sy my tot
 herodem en doe ic herodes met en
 antwoerde doe bespreech en bespottē
 my herodes ende die bi hem stonde
 Ende die voersten der priestere rie
 pen ende seiden hy heuet voel quaets

gedaen en archys midē lande van
galilen en daer om en doer hi
met spreken Ende herodes riep
mit liden stemmen datmē my sol
de antrecken een ~~wt~~ wit cleet
en rekenē my voer enē dwaes
Ende hi nam syne crone van synē
hoefde en sette op myn houet
ende sloech my na myn wanghē
en sprecht in myn aent aensicht
en seide **B**eghruet sijnstu coninc
van ysrahel en gaf my enē brief
mede en alsoe leuerde hi my den
ioeden die my ontfenghē mit gro
ten slaghen en bespegē my ende
worpen my mit slycke midē wege
en alsoe brechtē sy my weder tot
pplatus mit groetē gherochte en
gheroepe en eyscheden van hem
dat si my doden mochten ende
crucen **D**oe pilatus ghebaeden

hadde datmen my gheiselē solde
 soe ghelaesden die prince der prieste
 ren den dienves van pilato ene groe
 te sinne van gelde dat sy my te
 mael seer bauen maeten geiselen
 en pynigē solde ende dat volbrech
 ten sy **D**u salte weten myn heue
 brut **B**rigida dat ic dij myne pas
 sie wil apenbaerē vande beghin
 tottē ende nae dinre begheertē mer
 dat liden en die pynē die ic hadde
 in myre marthehen van beghin
 totten ende soe en heb ic gheen
 creatuer geschapē die dat begripen
 of wtgronden conde hoe bauen
 maete en pynlic myn lyde was
 die ic leet ende dat en is niemēt
 becant dan my allene en mynē
 hemelschē vader in al mynē lyde
 en pynen en versachte my niet
 en slach **E**nde sunte launwerēcus

en al die marthelgrē die om mynē
wil ghestoruen sijn en ledē in alsoe
voel als ic leet doe ic gegeifelt wart
want myn natuer was alsoe abel en
edel ontfangē vande hyligē geest
en alsoe behendelic ghevraecht van
dē alre reynste bloede mechdelichsten
dat maria myn lieue moeder hadde in
haer harte Ende was van eenre god
tehetter en menschelicker natueren
we gader ghevraecht ende al die slaeghē
weren veghen natuerē mynē mensche
te hiden nochtants ontfeng ic die sla
ghe mit groeter verduldicheit ende
mit vueriger begerten ende alsoe
doer myne passie en ic en kierde
myn aensichte ny af wanneer si my
sloeghen Ende die ghene die seggē
Je was god en mensche ic mochte
myn hiden wal hebben v'sachtet
Die dit si seggē die doen my alsoe
wee als die ioeden deden doe si in

croende mit doerne **I**ck hebbe ver
 sachtet alle mastalaren pijnē mer
 ic leet myne pijnē sonder enige v
 hechtige myn lieue **B**rigida ic
 seg dy dat dese dinghe noet sint toe
 weten mynē volcke op datter wie
 de verdreuen moeghē tixandē voele
 boesheide in voelre mensche herten
Nu wil ic dy voert toe wette doen
 een nye ghetuichnisse wt mynen
 monde hoe ic gehandelt want toe
 teerne tyt vandē ioede **D**ie princē
 der priestere veragrent dat men
 my gheyselen solde voer pylatus
 huse daer hadden sy een nye steenē
~~de~~ **c**olūmen op gericht ende daer
 brechten sy my by en toeghe myne
 cleder wredelicken wt en ic halp
 hem willichen en ontleden mi
 seluē want het dochte mi al ghe
 noechlic sijn wat ic om des men
 schen wil dede **D**oe bonden sy

my die reepen om myn handen
daer my die armen an ghynghen
ende ic reeten myn armen van mi
an die colūnen Doe toegheten
sy my an die colūnen dat ic mitte
teen stont opter eerden en met
mit om beide myne voete en bonde
my teghe die colūne dat ic gespanē
stont als een baeghe die gespanen
is Doe geiselden sy my vande hoef
de totte voeten Brigitta daer were
gheselen die hadden vserē schach
ten enen haluen vinger lanc die
weren in yeme knoepe ghebonde
Doe sie my gheslagē hadde tot my
nen hoefde toe Die wondē die mi
te weren weren gherōnen mit bloe
de die vermyde sy my weder mit
roede Daer nae loesde sy my af
en bonden my weder mitten
rugge an die colūnen ende

van bloede dat myn haer al roet
 geuarwet was van bloede En doe
 dat bloet begonste te verdroeghen
 op myn ansicht en op myn licha
 doe en was ic ghenē mensche ghe
 lijk myn heue Brigida aldus
 ghepyncht leide sy mi voer pilatu
 en voer ic hene ghinc daer droepet
 bloet opter eerden: ende my woude
 veruarsten hem van nyes En doe
 my pilatus sach verwonderde hi hem
 dat ic soe mismaket was en soe ver
 duidich bleef en hi berispede sy vā
 hoere groeter onghewaedicheit en hi
 hedde my gherne quyt ghelaeten
 voer barrabam myer die princen
 der priesterē en die alderen des
 volcs en al die ghemeyng roede riepe
 crinste crinste doet den en wech ut
 onsen oghen en laet ons barrabam
 quyt gaen Doe sprac pilatus tot

my ende seide Ihesus ic soude dy i
gherne ghyt laeten gaen en vloese
mer die ioeden en willen des niet
doen Ic bid v heuetstu veet misdane
teghē hem dat seg my en doe ic niet
en antwoerde en ic altoes swach want
hi seide doe wart hi toerlich ende
sprac my toe en ansuende mi my an
sicht en seide waer om soe swigestu
soe stille en werstu niet dat ic die
macht hebbe dy dat leuen geue of
te nemen Ich seg dy myn leue
brigida dat dese woerde ghynge
an myne hemelschen vader daer
om antwoerde ic pylatu en seide
Du en hebste ghene macht my dat
leuen toe gheuen of te nemen ten
wec dy verleent witten hemel vā
myne vader Doe riepe die ioeden
weder en seiden richten ons sonder
marren ter doot want hi is des

doots sculdich En die wile dat dit
 gheschiede soe stont ic in pylatus
 huse En ten lesten seide pilatus Ick
 en can daer niet meer toe ghedoen
 Nende en crinuste nae minen wille
 doe stont hi op en beual syner
 dienes dat si my weder leueren
 solden den ioden als sy dede die
 my doe weder bespotten en be
 speghē en stietē ende geue my doe
 weder den heidenē Dy hadden
 my alsoe mismaket dat ic bet
 geleet ene worm die een men
 sche en die my ghegeiselt hadde
 toeghen my dit purper deet wed
 wt en en toeghen my myne deed
 an en vermyede weder my myne
 wondē Ende dit was al anphas
 riet op dannen my kenne soldē
 by myne clederen En weder gaf

hi den raet dat ic myn cruce sel
uen d-agen solde ende dit beuele
si den ghenen die my cruce solde
en die wyle dat si die roener
halden soe hechten si of sloeghen
dat cruce toe samen en leident
my op myn scolderen en hete
my gaen tusschen den tuxe diene
en si rechiende my voel argher da
die diene en si bespegen my en
betworpe my mit slycke en dat
en deden si den moerdenare met
mer mit haeste toeghe si my wt
ter stad en inde wege bespeghe
si my in myn ansicht en sloege
my waneer ic soe seer met woert
en ghinge als si wolden Ic seg di
myn hene brigida dat si my soe
seer toeghen mit ghewelt dat ic
maal vyf waf viel mitte cruce op
die stenen want ic seer vnoept
was ende deer ghewont en die

crone en dat cruce was soe swaer
 en pinchden my soe seer dat ic
 niet en conste gaen noch voermit
 comen **V**y gheue my xxx slage
 in myn ansicht tusschen der stad
 en den berch van cauerie baeue
 maete was myne pyne en magt
 misse in mynen vermoede hoefde
Du moechste pruenē hoe itee dat
 my dat dede als si sloegē in my
 ansicht **D**oe ic ten vyfte mael
 mitte cruce viele doe weenden
 die vrouwe van ihrlm van mede
 hede en van ontferharticheide op
 my: en doe ic doe weder opstont
 en my die loede bespeghe in myn
 ansicht doe kuerde ic my weder
 om mitte cruce en seide **G**y doch
 teren van ihrlm en wānt niet
 op my mer op v selue en op v
 kindere en op v toecomende droef
 misse **D**oe riepen die loeden sterdie

hete op my wilstu echter predicatie
en sloegē my voer mynē mont en
lachten om my en toeghen my oneer
bericken woert recht of ic ene beest
ghewest hadde en seiden gaet woert
dronckert si moet doch steruen
Doe was ic seer vermoeyt dat ic
neder mitten cruce neder viel al
soe lach ic neder op die eerde en
dat cruce lach op my Doe stietē
si my en sloeghē my ende worpē
my hier en daer en ten laetste
heitē sy my op staē doe toeghen
mer ic en konde noch en mochte
met opstaen doe toeghē si my
weder op sonder ghenaedē ende
leiden dat cruce weder op myn
scholderē en riepē ende toeghen
my en seiden dat ic gheringhe
woert gaen solde totter stad daer
ic steruen solde mer die leede werē
my soe seer ghebrackten en doer

ghewont en gheslagen en dat
 cruce was soe swaer dat ic niet
 en conste voertgaen **Doe** nemmen
 sy my biden hare ende die ene toech
 my voerverts en die ander achter
 warts ende bespeghē my en seide
 slepen voert ist dat hi niet gaen
 en mach en die ene sloech my in
 myn ansicht en sōinge in mynē
hals en ic sweech als een lēmelē
 dat syne volle af getaegē wort
Ende doe si seghen dat ic loe niet
 wert gaen en conste **Doe** spreken
 si toe gader en seiden wat wille wi
 hem doen hi en can niet voert ghe
 raken **Doe** beloech my caphas
 en seide auertūt tottē volc **Nu** hi
 naket totter stede dier hi steruen
 solde in en wil hi niet voertgaen
 en hi dwanch symon dat hi my
 solde helpen draghen **Doe** nam

symon dat cruce mitte enen
einde ende dat ander deel leide
sy op myn scolderen en si belach
ten en beschempte en bespotten my
en het was my al ghemuechlich
doer die myne der siele Daer ginc
ic willichlic opten barch vā calua
rien mit groeter heften mit gan
sen wille den bitteren doot te ster
uen om die verlaefinge des mensche
lichen geslechts Myne heue brigida
ic stont verduldelichen mitte cre
alsoe langhe tot dat syt my af ne
men Doe nemen syt my af en
sloeghen my mittien in myn an
sicht en bespege onder myn ogen
en toeghe myn cleder wt en doe
begonsten myne wonden van
myes te bloeden En die ioden
beschempte my en wesen op mi
mit vingerē om dat ic daer al
naket stont ende seiden Siet dit

is onse coninc wat groeter prince is
 onder op ons ghestaen: siet hoe be
 quamelic is hi versiert. En ic stont
 daer al naket onder hem al doer
 ghewont. Doe toeghen sy my op
 enen steen die was hol daer sy
 myne voete doerstrecken en si sette
 my tussche beide die roeuers en
 daer sat ic alsoe lage dat dat cruce
 was bereit. Ende si seiden tot mal
 anderē nu sit hi hier als eē coninc
 in syne pallaes en spreke spytelic
 he en seiden siet wat coninc is dit
 hoe is hi nu verheuen onder sine
 vrende. En sult weten dat amphas
 hadde wtgheladet al die ioede byn
 nen ih:hu mit haeren wapene
 dese solden volghen weter stad wan
 neen men my solde wtleiden en
 dat si den barch beliggen solde
 toe perde ende toe wete want sy
 breeden dat die scharen solden

hebben ghecomen en my ghenamen
wt hoeren hande Ende daer nae toe
ghen si my totten cruce en ic ghinc
willichlike daer toe en si toeghen my
op dat cruce mit groeter vsmaetheit
ende mit spot en seiden Aldus salme
enen conic vuere tot sine pallaes
en ic ghinc daer sachtmoedichlike
tot myne doot als ee sachtmoedich
lam dat ghebracht wart totter doot
en totte offer En doe sy my cruyste
recten sy myn leede soe swaerlike
dat alle myn nederē mochte schoere
En pylatus quam ruden ande berch
en sende den brief mit synē dienes
ende den ueghelden si ande cruce bae
uen myn hoeft Ende inder tafel stont
gheschreuen Ihs nazareus rex iudeoz
Doe pylatus dat schref al hadde hi
anders wille schreue hi en hadde
met ghemoete Brigida my lieue

brut doe clōmen si weder tot my
 anden cruce en setten die doerne arone
 weder op mijn hoeft die s af ghenā
 men hadden doe si my neghelden an
 den cruce en si dructē sy alsoe wrede
 lie in mijn hoeft dat mijn ogē ende
 mont al vol bloets vloeyde en my
 ogen verstoppen En mijn ansichte
 ende mijn baert weren roet ghema
 ket van mynē bloede alsoe bleef ic
 hanghen anden cruce vol van pijnē
 en droefmissen tussche die scheckere
 en twe ellen hene ic hogher dan die
 dieuen Doe hepe si om dat cruce
 en speghen nae my ende seide Ghe
 gruet sijn comē van israhel du bise
 tw in dinen coninclichen stoel sael
 Daer nae dat al dinct myns lydes
 solde vollenbracht werden soe sprac
 ic an doest Doe antwoerde compans
 en seide nae dien doest heneet my
 verlanghet Schenct hem drincke

ghelijc dat men enen coninc pleget
te doen in sine zael Ende hi gaf
den raet dat men den edic mit
gallen solde menghen en mit wur-
ren te gader ende dat men my dat
gheuen solden ande cruce hangē
bloet ende naket Doe si dit bereit
hedden en soldent my gheue Doe
goeten sij teghen mynen mont
dat ic den smaet daer af aech
op myne tonghen Doe sprac
ic vader my is alle dinc volen-
bracht : doe lachte si ende bespor-
ten my Ende amphas riep ende
seide hoert noch sprac hi van
sinen hemelschen vader Doe
sprac ic vader vergefdet den ghe-
nen die my desen bettere doot an-
doen Doe riepen die iode mit
luder stemmen teghe my hangende
anden cruce Werstu niet ghebet
wi volden di noch crucen Du

wilste ons noch van dine hemel
 schen vader seggen wi en wille
 des niet langer hoeren **Jc** seg di
brigitta myn leue vrendine dat
 ic baeuen maeten leet ande cruce
 die alre bitterste pme **Ende** myn
 hemelsche vader en verlichte my
 in genen pme **Doe** sprac ic **Heli**
Heli lamazabitham dat is myn
 god myn god waer om hebdi my
 ghelaete en dat en verstonden si
 niet en seiden **Ny** roepet hi he has
 dat hi hem verloese wi willen
 hem bi di hangen inde cruce **En**
 die schecker die toe mynre locher
 hant henck begonde my oec te be
 spotte en toe blaffemiere mer die
 ander die ter rechterhant henck
 berispede hem en seide wy **lyden**
 mit recht en hi is onsculdich en
 dit was my harde behageliche

Dat hi my en myne hemelſchen
vader becande daer om en mocht
ic hem niet weghere doe hi ſeide
Ihere ghedenct myns alſtu conſte
in dyn ricke en doe vergaf ic hem
al ſijn ſunde en ſprac tot hem **al** Je
ſeg di waerliche herten ſaldu mit
my ſijn inde paradife **Ende** daer nae
ſprac ic tot myre moder wyf ſich
hier dyn kint **En** tot iohanes ſpē
ic Je beueel di myn moder **Alſoe**
maecte ic myn testament anden
cruce **Ende** ic weende oec mede
om den doot alre ſunderē en ic de
de driewerf myn gebet tot myne
vader ande cruce en het was my
ſeer moepelic dat myne paſſie en
myne pnie in voel menſche verlarē ſolde
blyuē en daer niet mede gheſaelicht
en ſolden ſijn **Je** claghe dy lieue

Brigida datter voel mensche ver
 laere bliuen die met en achte noch
 met en dencke op myne passie en
 pine en wat dat ic voer hem ghelede
 hebbe Daer nae neichde ic mi hoeft
 mit bittere pine en die tijt mijs doot
 begonste te uaken en doe was ic in
 alsoe groter myne en alsoe outsprec
 keliker vroude dat ic dat mensche
 liche gheslecht verloest hadde inden
 afscheide myne sielen van myne
 licham: en om die gene die sunder
 linge weerdich solden wesen myne
 passie Doe starf ic ande cruce ende
 myn siele daelden in dat werbroche
 vander hellen en ic verloeste mi
 wtuaren trouwe vriende ghehe
 enen mechtighe coninc Ende si beke
 den mi haestelike en worden seer
 veruouuet Brigida myn lieue

dochter ic seg di dat die enghelē
des verwonderē dat myne godht
en menscheit veremicht weren in
myne doot en spreckē onderlinge
ende seidē **N**u beschouwe wy god
in dē hemel den setuen god beschou
we wy in dē doot mit siele en mit
licham en seidē **O** wonderliche
god hoe wonderliche sint dine wer
ken Die boese geestē seidē mede
hi is waerhickē die soene gods
en die inden voerburcht weren
worden alte maele verblit: want
myne siele quam mit groetter claerht
waer om dat si bekenen soldē dat ic
waerachtich was gaets soen: waer
om liet ic die soune en maene ver
wandelen in bloedigher substancie
dan dat die menschen bekennē soldē
wat mynen ic hem bewyst hadde
daer veel menschen niet nae en

soe

vbraeghē noch ten harte en laet gaen
 Ende en wille my niet bekennen
 noch gheloeuē noch mynen Hier o
 soe werden si verdoemt waer of o
 allen behuede wil en bescharme onse
 selich maker Die leuet en regnert
 inder ewicheit amen

Et nakode een soeg dach die
 paschen heit Ende ihu seide
 tot sine discipulen ghi weet
 dat nae twee dagen paschen wesen
 sal en des menschen soen sal men nu
 leuere op dat men hem cruce doe v
 gaderde die prince der priestere ende
 die aelde des volcs nade hof eens prins
 der priestere die ananias heit ende
 maecte ene vast hoe sy ihm myt loef

I hier beghint die passie ons lie-
uen he ihu xpe als si die vier
ewangelisten bescrijue mit een
weynich glose der heilig leeres

Ihesus ginc wt nader ghe-
wonten nide barch van
olueten auer dat ryuerker
cederon **beda** Die barch vā oli-
ueten beteykent die hoetheit d'
godliker mynen mit welcke hi
onfayhartelike ons gheueer-
dicht heeft te vlichten en te be-
halden Die beke cederon beduyt
omnite drouicheit die hi myer
ginc Ende syn iongere volchden
hem nae Het was wal recht en
behoertic dat die discipule ihm
volchden die hoer vnder hoer-
schepper oer hoer en hoer meyst
was Ende volgdē niet alleē syn
voetschappē mer oecht voel meer
syn hillige leuen En wi sullen
de hem nae volgen in armoede

made

die hi willich voer ons sien ghe-
 namen heeft in oetmoedicheit en
 lydsamheden als hi seit leert van
 my. Ende in ghehoersamheit wat
 ihu is gehoersam getweden totter
 vater. **Doe** seyde ihu tot hem alle
 suldi sinnede lyden in my hant deser
 nacht het is gescreuen. Ich sal den
 herde slaen en die scap des ridders
 sullen gestroyt warden. **Gregon** Het
 doechte den mensche dwaesheit dat
 die malter des leuens om die men-
 sche steruen soude. En daer af nam
 die mensche teghen hem sinnede dat
 hi oen meerre sculdener was sculdich
 om te warden gheert want alsoe vol
 toe meer waer god werdelic warden
 menschen te warden gheert soe hi
 meer onuerdicheden ouerfenet
 om den menschen. Rae dat ic ver-
resen bin sal ic v wer gae in gati-
leen. **Gregon** Rae die brisemille wt

hi in gahleem vande discipule gesien
wat dan sulle nu die glorie der ver
risenisse hier namaels blidelic sien
yt dat nu nu oitwondere vanden
gebreke tot die hoecheit der doech
de **P**etrus antwoerde en seide he
en al worde si alle gescondel wert
in di ic en sol nimmermeer gescon
delwert wden **J**hs seide he ge segt
di wor waer dattu hude in deser no
cht aer die haen tweerworf cruyet
salste my drie worf vloechene ge
trus seide he al waert oec dat ic
mijn storne moeste ic en sol di niet y
sake **D**es gelices seide si alle **D**oe mis
Jhs mit he in een dorp dat heite gretse
nany daer ee hof was daer hi inginc
en sine iongere en sinac tot sine ion
gere **S**it hier tot dat ic daer sal gauen
en heden en hi nam mit he petrum
iacobu en iohannem en he begon te pre
ken en vdrick en te bedrinenen en swa
re

moedich te wesen. Doe seide hi he sijn
 siele is bedrueft altotter doet hoe chydet
 v' huer en rouet mit my en sijn hi tot
 ee luttel van daer. En hi is van he geki
 ert alsoe weer als een worp is mit eenen
 steen. En hi viel neder neder in sijn aen
 sicht op die eerde en hadt offer gesche
 mochte dat die v're voer hi he kede ende
 seide weder mi offer mochte is hoe hi
 de dese keke van my rochten niet als
 ic wil mer als du. En hi quam doe tot
 sine iongere en vout se slayede en seide
 tot petro Symon sloepstu ist aldus
 en moechdi niet ee luttel v're mit my
 wake *in eene epistel* he wie is hi die ee
 v're sal wake mit hi. In de hemel en is oec
 geen stillheit geworden dan ontrent ee
 half v're hoe woel te myn sulke wi ind'
 eerde een v're wake mit hi. A goedertie
 ren ihu hoe dach en hoe menichwarf
 oemstu weder tot ons en v'ndest ons
 slayede. En nu weckest ons goederher
 liche en gnest weder. heen onder uorf

en dordewarf dat selue woert sijn
wende thant alhi biste en wech
gaen soe benommet ons weder die sijn
mer nuce en die sloep en wi en moe
ge niet waken alsoe lange alhi mit
211 ons biste en ons weckeste hier omme
wake mij alre heeste en oefene di in
wrovelicheit der doechliker want soe
waket en bedet op dat ghi in goetere
tempore inwonne en want **Augusti**
Die sijn dien sal ic helpe die inwint
dien sal ic crone Die weest is herent
mer dat vleesch is cranc En noch ginc
hi hene en badt dat selue en seide vo
der iijm en mach dese kelic niet vo
my lipden ic en sal en drincke soe ghe
selue diij wille En hi iijm onderwarf
weder en wint soe slapede mit oer
ogen ware vstaert En en wisten
niet wat si he antwoerde soelde noch
het hi se en ginc en wech en hi boech
de sijn kinnen en badt dordewf dat
selue gebet en seide vnder of hi wil

ste soe airtmer desen kelic van nyp
 ryp heeft drie kelice Die ver **Tee sinje**
 ste kelic is vol bloets daer ryp wt icke
 dronckte heeft ind' possien alre par
 sechste lanne alle martelare En wt
 desen kelic moete drincke al sine vre
 de wat hi en heeft des oec sijre moed
 niet vdragen da' om loet ons vndil
 delic en vrolic lide Die onder kelic
 is vol alsens dat is vol penitencie da'
 main maendkens of dranc En hoe
 die kelic bittere is alsoe voel is hi gro
 crosen Die derde kelic is vol balsams
 dat is vol gracie des heilige geestes
Drincket vand' vloet des Augustinus
 par adms dier ee droepel meere of
 is dan die wester zee trochten met
 magt wil mer die diue geschre hem
 ayenboerde ee engel vande hemel
 en troeste he en hi wt inde vtersten
 stride geseft en badt langer En sijn

swelt wort als droepelē bloets in
der lopende in die aerde **bernardus**
wien opelende in sijn hi opeliger
de de wenen die alle dinge dracht
indē wende sijre crachte daer wien
alle dinge gemaket sin doer wien
alle dinge staende bliue oec die engel
len sekie En wort sal ic segge wie hi
in wort ic solde my vromderē wō
hi niet te moel onsprietē aldus ston
kede hi de wene wes moentheit
hi niet en fonde betrogen die ston
kede **ic** bidde di engel seit my
wien du troesteste en wō hi niet
wie hi wō dien du quamenste te
troeste wāerlic hi wō die troest
wort anders en hadde hi niet ge
feit dat hi de apostelē enē mid
ren troester seyndē solde had hi
sekie geen troester gewaest **¶**
En doe hi opstont vōde gebede

En tot sine iongerē quam want
 In se slapede van bedructheiden
 En seide hē slaget nu en rustet
 Het is genoech Siet die vye coet
 en die sēen des mensche sal over
 welenert wāde in die hande der si
 derē **Gilberts** dier is ee suet slaep en
 ene suet droem o ihu di alleē te kene
 en geen ander dinge te wete tege di
 alleen te bereide En tegen di alleen te
 schonwe Smet op loet ons gne siet
 die my vraden sal is hier bi En nidas
 die hem vraden had wiste die stede
 want ihs dincwile daer mit sine ion
 gelen te gader. qua Doer o nidas
 schamoth een vande ysi doe in een
 vraderninge van geselschap geminne
 had en die diemres vande bisscoppe
 en vande phariseen En doe ihs noch
 aldus sprekende was quam nidas
 daer ende mit hem ene grote me

neta

incluse mit linterne en vachele mit
wapen mit sweerde en kohie ende
mit schocken die gesent waren vande
prince en vanden onsten priesteren
en vande scribe en vande Die hem
inaden hadde gaf he een teike en
seide soe men ic cussen sal die ist hi
elt he en leide wijslic en hi naede
ihm dat hi en cussede gho wiste al dat
op he rocomede was en trat woert
en seide he wien siect Si antwoer
de he ghu nazarenu gho seide hem
ic bint En midns die he iriet stont
oec mit he lude daer o doe hi he sei
de ic bint ginge si achter wt en vie
ken op die eerde Doe vnaechde hi hem
ander wt wie siect gho Si seide ihm
nazarenu gho antwoerde ic hebt v
roefit wat icet bin ist dan dat ic my
siect soe loet dese en wech gae op dat
zinollet rade dat woert dat hi si raec
die du my roefene hebste van hem

en heb ic menunt vlyren en alte
 hants qua indas tot ihm en seide
 Gegeruet sijth mensket en cuffedē
 En ihs sprac tot hem juda mitten
 cussen vradestu des mensche soen
 vrent wis toe bistu gecomen Doe
 si sagen die ontrunt he ware wat
 toecome solde seide si hēst or wi
 mitte sweerde sloete En sich symo
 petrus een vande ope doet bi ston
 den vande gene die mit ihu ware
 een sweert hebbede reikede sijn
 hant wt en toech tot sijn sweert
 en sloech ons preestere knecht en
 homvede he sijn rechter oerken of
 En des knechts ugein was makus
 en ihs antwoerdē seide. latet tot
 no doe seide ihs tot petro sloe dī
 sweert in die scheide al die mitten
 sweert vecht sille vande sweerde
 storue Dien helic die mij wijn w

den yherengene heeft en sal ic dien niet
en niet of wenshi dat ic myne vad
mer bidde en solde moege en hi sal my
geue meer dan vy kenne dier engele
hoe sulke dan die scrifture vnollet w
den wat aldus moeret geschien En doe
hi doe des knechts oer mer wert hadde
vmeete hi en gesont in dier vren seide
nls totte genen die tot hē gecome wa
ren den princen der priestere en die
meester scap vande tempel en de gelde
En hi wt geguen mit swerde en mit
koken en mit stocken recht als tot ene
moerdener om my te vange Engele
sat ic bi vkerende inde tempel en hi
en deniet my niet mer dit is v vre
en der dusternisse moescheit Dit is
en geschet op dat dar yheren scrifture
vnollet wden dat geselschap en die tri
bune en der ioden knechte quamen
en slangen die honde in ihm en ven
ten ihesum en bonde en hvalde ende

brachten hem kerst tot ananias **Guards**
 wie salt sonder v'suchten hore dat si in
 dier vren die manschlinge hande an di sloe
 gen En o goede ihu dijn onofel hande mit
 bonde bonde als een onofel lam dat niet
 en sprac en toege di lasterlic recht als
 een dief totter iakken Doe vloen al sijn
 iongere en lieten he een iongelinc die
 mit ene sindael gackeet was op sijn bloe
 hant volchde he en dien v'repen si Ende
 hi worp dat cleet van hem en ontvloe
 van he al naect wort hoe grote droef
 heit dier was doe sijn geminde discipule
 vloen en alsoedoninge meester liete o hoe
 nade hadde si gescheiden hoe ongetroest
 ginge si hoe fier screyden si o hoe v'repe
 si en alse wesen wengen si al suchede he
 ne o hoe duncke soue si omme hoe dunck v're
 len si neder ter eerden en v'repe inden
 hemel En seide och wot sulke wi beghin
 nen of waer sulke wi gaen wot omme
 was camphas zwager die bisscop was des

wers dyet was cyphas die den iuden
den roet gaf dattet nutte was enen
mensche voer dat volc te sturke doe
vraechde die bisscop ihm van sine ion
geren en van sijre kringe Jhs antwo
de he ge sprac der wilt openbaerlike
ic heb altoes gekeert inde synagoguen
en inde jempel daer olke die iude vngader
den en ic en hebbe niet mit heymelic
geseyt want vrogestu my vrucht he
dier hoerde want ic he geseyt heb sich
des nietent want ic he seide doe hi dit
geseyt hadde een vande dienre die
daer bi stont gaf ihm de kenebucken
sloch en sprack Sachtu olde de bisscop
antwoerde Jhs antwoerde he heb ic
spracht gesijn olke gaf getuych vande
quade mer heb ic wol geseyt waer o
sloestu my **Augustus** want mach w
rechtiger of sachtmoediger of gerecht
tiger wesen dan dese antwoerde jhn
was want die he mochte dien knecht

105
die hem sloech mitte heuvelsche vuer-
hebbe doen vbor-nen of in die eerde doe
vsmcken of wande vrant hebbe loten
beseten widen of mit eere ander noch
swaere pijn hebbe doen spullen had hi
gewolt ster. hi had ons heuer hier
mede lidenheit te kere doer die waer-
made inwonne wt En anas seynde ihm
gebonde tot caphas de bisscop den prin-
ce der priestere doer die scriben en die
oelden des volc vngadert ware Symo-
petrus volchde ihm en een ander ionger
ster die ionger was mitte bisscop be-
kent en ginc mit ihm in des bisscops
hof petrus stont totter doere buten
Doe ginc die ander ionger wt die mit-
te bisscop bekent was en hi seider v
doer wechster en leide peter in Die
prince der priestere en al die raet-
sochte volche getuge tege ihm om he-
ter doet te brengen en en vonden niet
in eere epistole wie mach vtellen hoe

mennece pine hoe menich doet hoe me
nich woert hoe menich bront die v
boesde harte dochte onleiden en hege
erde den gebenedide ihm aen te doen
En doe daer voel volcke getinge ge
come want en die getinge en ware
met bequise Doe ten lesten opstien
de manne do' hie valse getinge en
droege volck getinck tegens he en seide
wi hebbie he horen spreke ic mach de tem
pel gods destrueren en in drieen dage
wed' make ic mach desen tepel die mit
hande gemaect is breke en binne drieen
dage ene andere tymeren die niet mit
hande gemaect en is En oer getinck en
was niet bequise petrus sot buten
in de hant achterwarts En doe si ont
finge hadde vuer in de hant Doe
stonden die knechte en die dienres in
den calen wintet coelt was en war
den he petrus was mit he hude stien

de warmide hi he int midde van hem
 Doe een ionc wijf die die doer wachte
 de ene vande dierne des oijsten wies
 ters sach dat hi he warmide ende sat
 bide hichte en he aengesien hadde om
 se tot he en seide du waerste oec mit
 ihm nazareno En en bistu oec niet
 van sine iongere en hi lochende dat
 woer he olke en seide wijf ic en bin
 niet noch ic en weets noch ic en kene
 wattu segste en hi ginc tot biden de
 diane en die hoen cruede Doe hi
 vter doere ginc sach he ander waf
 ene ander dierne en seide de genen
 die daer ontrijnt stonden den wiken
 die do' ware dese was oec mit ihm naza
 reno En ander he en seide du biste
 vande genen En doe vsaecte hi en an
 der waf mit ene ede en seide omiesch
 ic en bin niet En cort daer nae dier
 hie daer tusschen was ontrijnt den
 sach

vre quomen die daer hi stonde en
seide tot petru wonderlike du biste ee
wande gene wat dijn sprake maect
di auelker wanttu biste een galilee
us en een van des bisscop knechten
sijn nene wes oer petrus offsoech
starkedet en seide. wonderlike dese was
mitte gene en en sach ic di niet mit
he inde houe doe begon hi toe v sake
te vloechene en te vsvieren want ic
den mensche niet en kene die go sent
en vluchts mede doe hi noch spreke
de was doe kraeyde die hven en die
he kende he omme en sach petru aen
en petrus gedachte des hve woert
dat hi gesecht hadde oer die hven me
waf komeyt saltu my drietof vloech
ene en petrus ginc wt en scende
bitterhe **Augusti** s he wif my vner
like trone des harte van bitter die
die vleckē mine sinden af mogen

wassche en vullen mijn ziel mit. **O** lie
 melche vroude **O** lie ihu xpe ic bidde
 dattu my genest die genade der hane
 want buiten dyn genade en mach ic
 se niet vercrigen **Gif** my die vrucht
 boer fonteyn des weniens op dat die
 hane nacht en doch mij broet moten
 wesen **O** here bereide dine knecht dese
 tafel in dijre terzwoerdicheit op dat
 ic daer vsoedt mach wden alsoe dreck
 als ic wil. **D**oe stont die ouerste
 priester op die prince der priestere
 in dat middel en vmaechde ihm ende
 seide waer om en antwoerdestu niet
 tot dien dinte die dese tegens di seit
 wen ihu die swech en en antwoerde
 niet **in ee epistel** **W**en sille moederhe
 ren en sachtmoedich wesen de gene
 die ons onrecht doen alsoe dat wnt
 niet en vantroerden of geen spuet
 boer spuet en vielden mer dat wnt

11
wonderlick den en dat wi he dienst
doen die ons onrecht hebbe weeden
en dat blindelic wat mit ene blinde
oensicht en mit ene effene moede sul
len die dienste geschien den gene die
ons vuerken **A**nderwif vraechde
he die prince der priestere en syn oc
tot he oc beswoer di vnde kenenden
innde datu ons segste oftu ypo biste
des gelbenedide gods soen ihesus mit
woerde he di hebset geset oc bint
Nochtant seg ic v dat in hier no den
soen des mensche sult sien sitte ter rech
ter hant der moentheit gods en co
mende inde wolke des hemels **D**oe
scheende die prince der priestere syn
clader en sende hi heeft blaspheyme
gesprakē wat behoene wi noch sijn
linge **S**iet nu hebdi blaspheyme ge
hoert wat duncket di **S**i antwoer
den en sende hi is schuldich der doet

Nu sie hoe die moeder tierē *in een epistel*
 ih̄s en dijn alre liefste brudegom wt
 niet alleen mit woerde en mit war
 ke en mit boesen voer nemend bin
 nesten gedachte onteert vsmact en
 snoede gemoet mer oec mede wt
 die wduldige ih̄s omrecht geduen
 en mit scerppe gepincht en boes
 he gelibphampert En die manne
 dien hielden bespottede en sloegen
 he *epistel* : *o* hoe ongelike is die
 siele den gemynnen ih̄m die niet
 en glorieert in dat omrecht te hiden
 om ih̄m na te volgen En sommige
 begonde he te bespieren en spegen he in
 sijn aensicht en bedecte sijn aensicht en
 sloegē mit hals slage en sommige sloegē
 mit oere plaete hande in sijn aensicht
 en vraechde he en seide. wylhetter ons
 rpe wie is hi die di sloech En si seide
 ander o wel dinge blasphemerede in

hem **in artikelē 6.** xpus woude he mit
spekel in sijn aensicht laten sijn op
dat sijn aensicht dat in ons beuect
is doer mede solde wassche en schoen
make. hi woude oec in sijn aensicht ge
slage wesen op dat sijn aensicht dat
oimintē sijn in ons gepresset is we
der. heel mochte make en genesen oec
woude hi sijn aensicht mit ene doec la
ten bedecke op dat hi sijn aensicht dat
in ons bedect en vduyset is weder
mocht ontdecke en in dat licht brengen
En cort des maricens v. o. doet dich
reworde was doe yunge in ene roet
alle die prince der priestere en die nel
den des volc en die scriben totte ihm
hoe si en mochte doede En leiden he in
sone roet en seide bistu xpus sou segt
ons opeboer. En hi seide heyt dat ic
v segge si en geloefdes my niet en
ist dat v ic vrage si en silt my niet
antwoerde noch spint laten van my

sal die soen des mensche sittende we
 sen ter rechter sijde der morgenheit
 gods. Doe seide alle si bisten dan die
 soene gods. hi seide si segget dat ict
 bin doe seide si wort hegeren wi noch
 gelycknisse wi hebben selve von
 sine monde gehoert. **O** Tenersten
 market wie hi is die doer hyst Ende
 wde. onder doen oinnits der reden
 en geloef starkheic dat hi waerheic is
 die gods soen beghin alre dinge behael
 der alre dinge weder loerre alre dinge

Doe stont al oer ge **Die priuie**
 meente op en bonden ihm en al
 gebonde brachte si en en leuende von
 cio pilato den richter **bermaria** sich
 si hebbe dyn siel ongelouert den onbe
 sreedene honde te vstinde en brachten
 di gebonde woer pilato de richter be
 gerende datme di solde cruce die doer
 geen sinde radhen en hadde. Doe nu
 das sach die hem vanden hadde dat hi

wordt was haddē sijn rou en brach
te hi die ryp penninge weder toe pin
den priestere en de aelde des volp en
seide ic heb gesimicht dat ic dat ge
rechtice bloet vanden hebbe En si seide
he wot gaxet ons dat aen dat stoet di
te besien Doe worp hi die penninge in
tepel en ginc van daer en ninc hene
en vhenē he in een sryc Die priester
d'priesterē name die penninge en seide
het en is niet geloer loft dat me se inde
scot des tepels worpe want het is ee
loen daer bloet mede gecocht is Doe
namen si ene roet en cofte daer mede
aen potmakers acker die pelgryme in
te begrave daer o is die acker gelien
acheldemoch dat is een acker des blants
al pottē dage toe van hude doe wart v
wolt dat die pphete iheremyas sprac
En si name die ryp penninge dat loen
des vcochten dien si gecocht hadden
vande kindere van isrl en gincense
om eens potmakers acker als ryp

die he beuolen hadde. Doe brachten
 si hem tot pilatu in die vierschoer en
 et was vroe en seke en ginge si met
 in die vierschoer dat si met beueket
 en worde mer dat si de paschen soude
 eten. Doe ginc pilatus tot hem wt en
 seide wt vroe ginge brenne in toe
 tegens desen mesche. Si antwoerde
 en seide he en hadde hi geen quade
 geweest wi en hadden he di met an
 gekenert. Si betonen hem te vroege
 en seide desen hebbe wi gevonde vker
 rende onse volc en vboet de keiser.
 de tribunt te weue en seide dat hi was
 ihs die conic. Doe seide he pilatus se
 met si en en ordelde us niver enen.
 Doe seide he die iuden het en is ons niet
 wederloft yemant te doden en dat ihs
 woert inolt worde dat hi seide beten
 kende van wat dade hi sinne soude. Doe
 ginc pilatus weder in die vierschoer
 en riep hem ihs stont voerde richter.

Dencket hoe hem yus van bute hadde
hoe hi stont mit ene neder-genevelden
hoefde die ope totter aerden wort so
kierit en in al des geliken oetmoedigen
sede oec mede des gelike dencke o sijn
ontwoerde En in wat maniere dat hi
sine woerde voert brichte hoe oetmoe-
delic hoe srechtelic hoe goeder tier hich
hi die sprac Denct oec hoe hi he van bin
ne had En du salte sonder weder-seigen
sonder beynpunge en sonder onghy-
heit goeder tiere en oetmoedich van har-
ten vinde En die rechter vraechde hem
bistu der ioden come En ihs antwoerde
Iegstu dat wt di sekie of hebben di an-
der hude van my geset pilatus antwo-
de En bin ic een iode Dijn volc en dijn
bisscoppē hebbe my di ongelenert wat
hebstu gedaen ihs antwoerde Izzijn ruc-
ke en is van deser rilt niet hadde mijn
rnek van deser wort toerweest in die
res solde trouwe voer my gestreden
hebbe dat ic den ioden niet ongelenert

en worde mer my en is mijn rick van
 hier met **pelgrims** Omis comnes come
 rick en was van deser wilt met daer
 om hielt hi hē selue altoeg ielme ene vre
 den pelgrim deser wart Doe seide hē
 pilatus bistu dan een come Ahesus ant-
 woerde du segstet wāt ic bin een come
 Dese come is groet in mogetheide wo-
 derhe in wijsheide wouedoende in over-
 vloedicheide vrydānlich in roetwillicheit
 den Dit is woerhe die grote come wāt
 onficht alle die wilt beueert te sien In
 dien bin ic geboren en daer toe bin ic i
 die wilt me come dat ic der woerheit een
 getuych sal wē Hoe wie vander woer-
 heit is die hert mit stemē Doe seide
 hē pilatus wāt is die woerheit En doe
 hi dit geseit hadde nme hi weder wt
 totte vaden En doe seide pilatus totte pri-
 cen den priesterē en totter scharē de
 en yngē neen sake in desen mensche
 en si worde sterker En die onste pri-
 steren wroechde hē in voel omme en
 seide hi heeft dat volc ber nert daer al

in doen en het beghint van gnhleken tot
hier toe Doe pilatus gnhleken hoerde
vraechde hi hem of hi een ghelikeus
man waret En hi doe hi hoerde dat hi
van herodes machte was seynde hi
he tot herodes die selue tot ihm
was in dien dage Doe herodes ihm
sach want hi seer vblit want hi was
lange tijt begerende he te sien om
dat hi voel van he gehoert hadde en
haeste enige teken van he te sien herodes
vraechde he mit voel reden en hi
en antwoerde he niet Die prince der
priesteren en die scribe stonde stontich
tehe en vraechde he herodes vsmade
he mit sine gesinde en bespottede en
dade he een wit cleet en sende we
der tot pilato En van dien dage sin si
vriende gecworde herodes en pilatus
wilt te voere ware si vionde onderli
ge **Ambrosius** Dat witte cleet dat he
vodes ihm aendede betekent die on
schuldicheit sine indens en dat hi als

een onnosel lam sonder vleckē die sūnde
 der wlt op hē genamē hadde pilatus
 riep te gader die princē der priestere
 en die meesterkap en dat volc en seide
 tot hē **E**n hebt ghi desen mensche wt
 bracht als enē vriere des volcs **S**iet
 ic heb hē voer u gevraecht en ic en
 vinde geen sake in desen mēsche van
 dien daer in hē in vroecht noch oec
 herodes wot ic hebbe gesent tot
 hē en siet daer en is niet gevroecht
 dat der doet weerdich is **D**aer o sal hnt
 betere en ic sal hē quijt laten **E**n doe
 hi vande princē der priestere ende
 vande aelde des volcs gevroecht wt
 en antwoerde hi niet **D**oe vruechte
 hē pilatus ander wif en seide waer o
 en antwoertstu niet en hoerstu niet
 hoe voel getuige dese regeu di seggen
Sich in hoe voel dinge vroecte si di en
 hi en antwoerde hē tot enē woude niet
 alsoe dat hē die richter hant seer ver
 wonderde **T**en andere mael marke
 hoe dinnich hi is die daer hnt en woude

hem confiteren niet pünctis beger
te des medelidens als dāni mede
dorreste de alre onnoshten den alre
goederkeresten den alre edelste de
alre mynlicste **Die tercie**

Alle hoechtints dāge plach die m
chier den volke gijnt te lase een
vanden gewingene soe wāen dat si
eynscheden En hi hadde doe enē vinge
den gewingē die barrabas heite En
barrabas was een moerdenar die
mitte vraders gewingē was die i
wēre vradensse manslacht gedaen
hadde die o een twistinge die inder
stut weschiet was en om manslacht
in de kerkker wēkent was En doe die
schmer ouclam began si te bidde als
si altoes hē plach te daen pilatus ant
woerde hem en seide wāen wildi
dat ic u gijnt late weder barraba
of ihu diene xpus heite wildi ic laet
u den coninc der ioden wāt hi wiste

datten die oigste priesteren van iudic
 heide hē ongekouert hadde Die prince
 der priesteren en die gelden inuecten
 die schoer en rieden den volc dat si o
 barabam bedē en ihm dedē doeden
 Doe riep al die schoer te gader en sei
 dē doet desen hene en loet ons bar
 rabā **artikel boec** O hoe groet was die
 boesheit der onsaliger iode die bar
 rabā den manschachter en dē moeder
 mor. bame dē hē en dē meester des ke
 nens sette ander ruf synne pilatus
 tot hē en wolde ihm loten en seide hē
 wat sal ic dan doen van ihm diemen
 rps heit wat wildi dan dat ic den
 conic d' iode doe Doe riepe ander ruf
 alle gader. En myste criste pilatus
 seide dan der ruf tot hē wat heeft
 dese quaets medaen ic en vinde gae
 sike der doet in hē herte my doet o
 een correctie geue en quist loten
 Doe vinde sijn mit grote stemme en

alsoe wolt te meer. riepē si miē en se-
den sizen sal he cruce en oer stemen
wonder geweldich pilatus nam ihm
en geyfelden **ionc** **ijn** **leuen** hi stont
naget voer hem allen die schoen schie-
mel iontgehinc schone van formen
banie alle kindere der mensche ende
ontfenc vande bosse mensche hande
en serige gevelhinc Dat onofel uke-
sch wot vult mit ferichheit en mit
wonder Dat conelike bloet vloet va-
n allen stede sijn lichaē en sijn schoe-
licham want roet gemact mit si-
nen rosigen blaede Doe xpo mensche-
like natuer an vinn doe leende hi als
ene runge vande alre puerste bloe-
de der slijger maget warrin in dien
dat hi hem formende se mensche-
licham oimmo wikinge des heiligen
geests op dat hi wer ons geslagen mo-
chte wande die na sijnre gotheit niet
en hadde daer me hem slaen mocht

In of seit augustinus Die sone gods
 en had niet in sijnre goetheit daer hi
 geslinc mochte worden ster. daer om
 heeft hi vleesch aengetoghe op dat hi niet
 ongeslinc en bleue **iere crist** want gey
 schinge en vsmadenisse en solde die men
 selve niet gerne liden die totte arbeide
 is geboren inde sinde is onreuoet ende
 totter onsinne des hemeliche siels is v
 onren welc siel niemant en ontfont
 dan die reyne als hi siet dat die coninc
 der coningen en die he ihu mit sijnre
 geysele is gemesset en is gerekent als
 een snoede sinder **in ee sermoen** **pis**
 heeft sijn bloet wtgestort in een koen
 der vcoepinge in desen coep dede hi
 als een milde coepman die als hi geuo
 de heeft den costelen steen daer hi lan
 ge nae gestuen heeft soe en ontbrut hi
 niet de sack mit welde die wiste toege
 knoep is mer hi schoerde op hi en tel
 ket noch en weget noch en metet dat
 gelt niet mer hi stortet wt worden

weeyer dat hys name soe veel als
hi wil. Dese sacht mit yelde is dat hich
om ons heren ihu xpi vol preciosen
bloets. En hi en wachte niet dat dese
sacht ontbode worde na de wemey
nen storme der mensche naar hi wol
de dat hi geschoert worde en dat
het bloet mildelic wtgestort wode.
En hi en haefdes niet getelt al rust
dat ee droepel genoeg hadde ghe
weest noch hi en haefdes niet ge
wegen noch gemeten mer hi haef
det altemael ondoedelic wtgestort.
Doe namē des richters knechte ihu
en leide hē binnen in dat hof der
uerschaer en vanderde tot hē al
dat volc en ontchedene en deden
hē een ee purpurē mantel **mit ar**
skoe als xps doe hi mitte **ruiele baer**
geiselen onser sinder bebloet wof
mitten purpure cleden gedect wol
de wesen alsoe sullen wi oec onse blo
dige worte dat sijn onse sinder mit

ten purperē cleden der bloeyens myn
 nen decken want die myne dectat die
 vellen die voelheit der sinned als
 petrus seit of bi desen purper mach
 me vstaen die gedenckenisse d' passie
 ons herē En hier bi wons dat haer
 des hoefes der bruyt dat is der my
 nender zielen gelijc des coning pur
 per hante wesen als inder myne boec
 gescreue staet want die gedachten
 ons gemoets die bide huer des hoefes
 berekent sin is schuldich stadelick
 oer wonderinge te make inde hude
 ons behaelders of inde wunke die
 hi wt sijnre gothiker mynen o onse
 wil gewracht heeft En ene croen
 van doerne vlochten si en setten se
 op sijn hoeft **Enosting** Dat gothike
 hoeft is mitter dicheit dier doerne
 al toter herne toe in gestekē alsoe dat
 het bloet dat vten hoefde liep dat wo
 hoeft en mensicht en den luse beson
 keden **bernardus** : Wi sulken schre

ne neme die doerne croen als dat
wionso hoesse sulle ne poent te we
sen mit ene drucklike leue den wt
wendige mensche mit sinne stinck
brenghelicheit te drucke en te persen mit
gewilliger armoede mit gehoersamen
mit rei
nichheit dat inspreke gods inder consciencie van
hade
lijnen vliete te volgen want al dese
dinge sin recht eere doerne gelijcke dat
om der sijnheit wille daer si die sijn
hichheit des gemoets van bute mede
prekele en stekte *Theophylus* En op dat
ter enige gelijcheit der doerne dno
hoesro in my vscinnen soe bid te dat
mijne gemoede geyene wode ee sal
te beuizen der peinte eene mede
lijde mit alre meschen onsalichheit en
een berueringe der mijne die daer
dwer
wijner dat recht do di En als my de
se drerhande doerne stekte dat ie da
in mijne wijner tott bekiert moet
warde *Gregorius* Een denoet ridd
en sal sijn liden niet gewoek als hi die

wonden des guedertierhese leit sinan
 oensiet En een riet inrechterhant
 En quame tot he en mit reboechde
 kanten voer he bespotte si he En begode te
 grueten En seide weest gegriet der
 iode come En si gamen he ten kenelre
 slage en name dat riet en si sloegen
 sijn hoeft mit ene riede En si sjoegen
 in he en begode eer kanten te boete bespott
 na en grueten En dat si en hadde dat ginc
 pelatus noch weder ut en seide hem
 Siet te brenge v ut dat ginc kenen moe
 get dat te geen sake in hem en vinde
 Als ginc tot en droech ee doerne cro
 ne en ee pinqure cleet *Liefbreve te*
 rps die hore oetmoedige *als in myne*
 myre dat brulofte cleet die adel cocti
 nen mantel omme inde dage der mynen
 doe hi sijn bloet in myne vteende en die
 warke der hoechster caritate volbrach
 te in die eer sijn vaders en in oerber
 dre mensche En in ee teiken sijn myne

droech hi die rode mantel en enen
purpere rock in een teiken sijne mil-
dicheit wot hi was doe brudegom i
der houer solemmniteit en woude ons
doen vstren dat hi een milde coninc
en een prince gerechtter minne was
En pilatus seide he Siet de mensche
epistelen: Siet en machme doen dat
mutter is dan shudehe te oeffen inden
oensien ihu xpi en sijne wken Doe he
die bisscoppe en die dienres gesien had
den mege si en seide crynste crysten
pilatus seide he waerint wi en crynste
want ic en vnde in he geen sake die
tode antwoerde en seiden wi hebbe
een ewe en noe onser ewe is hi schijn
dich te stornie wot hi heeft he selue
die soen gods gemaect Doe pilatus
dese reden gelhoert hadde vreesde
hi toe meer en tunc weder in die
vuerchoer en seide tot ihm wan bis-
tu Als en gaf hem geen antwoerde

Doe seide he pilatus spreken mit my want
 En werstu niet dat ic die macht heb di
 te cruceen en dat ic die macht heb di
 nint te laten also antwoerde du en heb
 ste icene macht tegens my het en waer
 vā di bonie schegenen Daer om heeft die
 meere sūde die my di antwoerde van
 dien voert sochte pilatus he gunt te la
 ten mer die ioden riepe en seide ght
 dattu desen bestē du en biste des kei
 sers vrent niet want soe wie he selue
 come maect die weder spreect den kei
 ser Doe pilatus dese reden gehoert
 hadde bracht hi ihu lute en sat te
 rechte in die vier-scheer in een stede
 die heostratus hente mer in abreen
 sche pilatus het wans die doch voer
 paesche als ter fester vire En hi seide
 den iode Giet wane come En si riepe
 doet hene en cruceen pilatus seide hie he
 wane come cruceen die bisscappe antwo
 den en en hebbe yenen come dan den

keiser **bernardo** **D**hoe ongelijc ist
doch hene dat hene cruce hem en ge
benedyt is hi die coent inde noem
des here wi bidde moect ons veront
inde hogen hoe ongelijc ist come van
ist en wi en hebbe gene come dan de
keiser **hoe ongelijc** sin die telre gwe
en dat cruce die blome en die doerne
dien te wogen die vrennde clader wor
de onder gespreit siet dien roden die
sme^{te} wt getogen en dat lot wort daer
opgeroepen **wee** di bitterheit onser
sinde daer **aloe** grote bitterheit moct
hoe was die te ontbinde **Doe** hi sat
ten vrescher sende sin wijs tot he
en sende het en gwe di niet oen van
desen gerechtiggen man ac heb hinde
in ene visioen **woel** weleden om sine
wil **Doe** ymbius sich dat hi niet vor
deren en mochte **nier** voel te meer
gerichts wort nam hi water ende
druoch sin hinde voerden volke en

seide ic bin onnos van des yerechninge
 mans bloede En sult wel sien En doe
 antwoerde al dat volc en seide sijn bloet
 si op ons en op onse kinder **beruardo**
 o myn siele wurde betruget o myn ogen
 sereyet o myn siele smelte vande vier
 des medelidens op die vtradinge des
 mynlike mans dien du m alsoe wot
 sachtmoedicheit mit alsoe groten rou
 sieste gepincht Ten danden moer
 hoe groet hi is die doer hie en wtgac
 tot ham mit aensien des vruonderens
 want hi ongemeten is van moegentheit
 van schoenheide van soetheide van ewic
 heide Dit sin illummerede grade v
 wonder hier o als die moegentheit v
 meret wort die schoenheit ontvut
 twet te worde die soetheit gepint
 te widen die ewicheit te stanne **Die**

Doe wolde pilatus den **sexta**
 volke menoech doen en gaf won
 nisse oer begeerte te geschien en het

hem barmhertich die om die misdac
ht en om die kyninge inde harte
geseynt was. Dien si geseheden
mer ihu geseiselt. Kenide hi ou
tot hore wil dat me he cruce
solder **bonuectura**. Sich dat al
re onoselste lam heeft vuren
om di mit ene onrechte ordel val
selche vordelt te viden oy dattet
di vand sentecien der rechter
vdoememisse solde vlosen. In na
me ihu en toenge hem dat pin
peren cleet wut en deden he sine
clader oen en leide he dat men
cruce solde en hi ginc wut en dro
ech sijn cruce **artikel lxxx**. Dat ihu
sijn cruce droech is de losen ene
grote bespottinge en de gerech
tice een vhorren grote heyme
heijt die he daer in vohden als

in een Hroen des hemelrucs di
 droech sijn Hroen op sijn scholdere
 op dat yfand woert inollet rude
 daer hi seit. Sijn heerscappe is op
 sijn scholdere En doe si rut ginge
 vonde si ene mensche die symon
 kereneus heite die voer hi ginc
 en quam van ene dorpe En was
 een vud rufy en alexandri desen
 dwongen si dat hi sijn cruce droege
 en leiden hem sijn cruce op no sijn
 te drage **bernardus** Ic biddes di ho
 mij steme en legge op dine knecht
 dat siete cruce dat alle de wenen
 diet se neme een holt des leuens
 is die legge op mijn scholderen
 dat wotlike cruce welck breethet
 caritact is die oer mer alle creatu
 ren wtreyket wes landest ewe
 heit is wes hoechheit otmechticheit

16
dien
is wes diepheit onbewindelike
wijnheit is een cruce nagel mijn
hande en mijn voete en trecke
dine knecht al die wijse dijre vol
sien een En ene grote schmer van
volke en van Rome volchde hem
welke vrouwe hem bescreuden ende
bewende Doe kiede hem ihs om tot
dien en seide En dochtere van iherlm
en wilt niet seeyen op my mer we
ent op v sekie en op v kinder want
siet het sulle datge come dier si in seg
gen sulken salich sin die onvruchtba
ren en die buke die niet gedringe en
hebbē en die luyse die niet gesoet
en hebbē Dan sulke si de barige begh
ne te segge vallet op ons en de hoire
ken bedect ons want of si dit inden
ir uene holte doen wat sal dan inde
dorre geschrien **epistel**: Inich desen
ihm een want stede der wredde hie
is wie sal he hier onthelde van tra

nen en van sichten wie en sal hier
 niet bedruene wot alsoe alst is god
 dienstich te vbliden mitte goddienstich
 gen ihu alsoe ist oec goddienstich te
 seeyen mitte goddienstige ihu hier
 om sich op in dat ansicht dyns xpi
 o kerste siel en buer op dinn ogen
 tot sine tormentē mit traene ende
 een rouwich herte mit suchte En
 hoe grote druck hi want doe hi di
 sochte om di te vinde hier om lute
 op dinn ogen mit traene dattu sien
 moegest mit aensicht dyns xpi
 En het worden oec hoe ander bose
 scolke mit hē gekent dat men se v
 doen solde En si quamē in een slot
 die wolgothē heit wek bedruyt is
 die stede colunien daer cruyften
 si hē het wos kerse hnt En si ga
 ue hē te drincke gemeyret wijn
 mit gollen gemenget en doe hnt

smacte en wolde hys niet drinc
kē en hi en ontfenges niet. En si
cruysten mit hē hys moederens
den ene ter rechterhand en den
andere tot sijre lichterhant mer
hij midde. En die scriftuer is v
vollet die sprac. En mitte bosen
is hi gerekent. Doe die riddersen
hē gecruyst. Juddē namie si sine
cleder en denke si en worpe lot
daer op was een yge he boeren
solde en maecte vier delen elken
riddere een deel. Het was een on
genaeyt roc van lincē rebreit
tot benede. En daer v sende si ond
linge en late ons niet simpen mer
laet ons lot worpe op hē was hi
si al wast dat hi sijn heham het
doer steken nochtan en woldē hi
niet dat die ongenaeyde rock ro
schwert worde om der beteyke

misse want hi beteykent die myn
 Daer hi in betwefen heeft dat hi
 meer heeft gemynnt den roe dats
 die myne die hiden roe beteykent
 is dan sijn selfs lichaem Daer o seit
Augustinus pilatus knechte die en
 dorsten niet te schaere des mensche
 roe die vordest was en anden cru
 ce hene En wilstu die myne gods die
 god selue is breke op dat inolt w
 de dat wande ppheten resprouken is
 In hebbe hem myne leden gedeilt
 en op mijn cleet hebbe si lot ghe
 worpen En die ridders deden dit
 en si saten en wachtede **bernardus**
 Die goede ihs wort ontcleet och
 my die die hemele heeft gecheet
 mit meniger hande sterne die wt
 voerde cruce beroeft en naket
 gen dat cruce genogelt Doe seide
 ihs vander vgeesdet he want si en

weten niet wat si doen **bernardus**
hoe salstu hem te drincke gene die
gene die di begeren vter beken
dijre weelde die aldus dan goetes
die di cruce mitte alij dijre ontfer
harticheit En pilatus screef den
tytel en setteden op sijn hoeft sijn
sake bescreue **ih̄s nazarenius co**
ninc der ioden voel der iode kē
doe desen tytel want die stede di
ih̄s gecruet want was pider stat
En het was gescreue in ebreensche
in griepsehe en in latine Daer o
seide die bisscoppe der iode tot mila
ro en wil niet scrijue der ioden co
ninc mer dat hi seide **ic bin der**
iode coninc pilatus ontruorde dat
ic gescreue hebbe dat heb ic gescre
uen En dat volc stont en wachte
die daer voer hi grugē bescreue
en schudde oer hoeft en seide wach
drues die de tempel gods destrui

ieres en in drien daten weder op
 makest behaelt di se hie bishu die
 soue gods ghym neder vande crui
 ce Des ghehies bespotteden die pri
 cen der priestere mitte scribe en
 den gelden en seide onder hude heft
 hi behaelde en mach hi he seuen
 met behaelde alset een come van
 nit of is hi xps gods gemijnde soe
 dake hi nu neder vande cruce op
 dat wint sien en gelouie di betrou
 wet in gode hi vlosen nu of hi wil
 wot hi heeft gesait ic bin die soue
 gods Ende die ridders bespottene
 oec en seide bishu der ioden come
 soe maect di behaelde Dat se hie sei
 den oec die moerdners die mit
 he gecruist ware en bespotteden
 Een vande moerdners die doer
 hengen blasphemerde he en seide
 bishu xps soe maect di se hie behael

den en ons **bernardus** xps heeft
in de cruce bewesen die hofsamtheit
geproven die oetmoedicheit vult
die gehoersamheit en volbracht
die myne stit desen vijf gemen
der doechden wden vierert die
vier hinnen des cruces Die onste
hinne is die myne die rechter die
gehoersamheit die lichter hinne
die hofsamheit en die wortel der
doechde die oetmoedicheit is die
diepte stit desen heeft bekenet
den sege des cruces dat volbragen
der passien des here Doe hi oetmo
dich was totter iode blaspheemie
hofsam tot die wonde doe hi van
binnen wt gesteken mitte tongen
van buten mitte negelen Die my
ne is daer in volbracht dat hi syn
sel voer die vrende sette en die
gehoersamheit wort volbracht
doe hi mit geneichde hoofde de

geest ginf en want gelhoersam tot
 ter doet toe Die ontwaerde en be
 rissede en seide En du en ontseste
 god met dattu inder seker. Vdoe
 memisse hyste En trouwe wi hude
 mit rechte want wi ontfangen
 recht loen vanden wken. mar
 dese en heeft niet quets gedoe
 En hi seide tot ihm here ghedoe
 ke mijns alstu comes in din rick
 En ihs seide he ic seg di waer
 hiden salstu mit my wesen mit
 paradys **iohannes bisscop** hi en doer
 te niet eer seggen gedencke mijns
 eer hi oimits den behen der vs
 ledemre boesheit die buide der
 sinde of hadde gelacht. Siet hoe
 grote dinc die buide is hi heeft
 gebicht en dat paradys is ontsta
 ten hi heeft gebicht en hi ont

fenc alsoe grote cracht des beyn
wens dat hi van die moederrien
hadt om dat hemelric **I** het was
bi der seker vren biden cruce
ihu stont sijn moder en maria
cleophe sijnre mod' suster en ma
ria magdalena **i eēre epistel** stont
stont biden cruce en wolde ge
meynschap halve mitter passien
oers soens als tot oers selfs v
loesinge **S** stont dant oec na bi
de cruce met om die myne des
boems mer om die myne des
geens die daer oenheer als die
kerste discipelster des gærmys
ken maghe **E**n als een meester
sche en een exempelster der
nowhender dat si oec sulken
stoen biden cruce daer tut es

met salicheit der sielen ende
 onder-gone der sinnedē schuttinge
 der hellen en ophukinge des
 hemels als dat leuen der sterf-
 liker mensche sal staen inden
 cruce no dat xpus sijn leuen ge-
 eyndet heeft inden cruce **Inde** cru-
 ce stont ihs moeder mit welker zin-
 ge mede bi staen sulke als bi die apo-
 teke der salue doer onsen worden
 waerachtige medicme is wtgeuol-
 eyt **Inde** cruce hanget alle die vrui-
 chte des leuens wanttet is die boe-
 des leuens mit midde des paradys
 Et is die troest der bedroefder die
 sijnse der hongriger en die glorie
 der volmaecter weeden gene die
 dat cruce opstiet want hi is hem-
 selue getuych dat hi noch ee moer-
 denaer is **Inde** cruce wort xpus

allē + allē
allene verwonden Als g' vernant
seit o he ic mach omme lapen den he
mel en die eerde die zee en dat droe
we lant en nartgent en sal ic di vy
den dāst inde cruce Doe ihs die mo
der soch en dien jonger staende
dien hi mynde seide hi tot synre
moeder wiss sich dijn kint doer
nae seide hi den jonger. Sich dijn
moeder. En von dier vren namme
die jonger in sijn hoede artikelē toet
wt hoe groter mynen beual hi
sijnre moder sine gemynde disci
pel hoe hangse was der moeder
om oer harte ind bevelinge die
si van oere soen hoerde doe hi sei
de wiss sich dijn kint o doer sinde
de woert dat ic in dat ynerste oere
harte dranc o scarp smidende
suwert datter in smidet al totten
geschende der sielen en des gwestes

Doe oer ghegeue wort een yrent
man voer oer kint een discipel vo
de meester. Enē visscher voer de seep
per een puer mensche voer ene die
god en mensche was **die naen**

And ferte hit sin doer d'ijster
nisse g'etworden ouer of dat lot
lotter naen hit toe. En omhi mit der
nonne riep ihu mit hider stemmen
en seide hely hely Amozobathony
dat is te segge mijn god mijn god
waer o hebstu my geloten en sijn
ge van die doer stonde en hoerdent
seide. **Hiet dese roept helyom capitel**
Dit woert riep onse he onde cruce
om drier hande sake. Ten verste riep
hit als biddede en opelrende dat
hi wouchtich mensche voer want
god en mochte niet geloten wden
mer hi opelnerde he se hie ene w
rachtighen mensche te wesen doe

hi in sinre pnie riep dat hi als van
gode gelaten woe. Ten anderen
mael riep hi als dat hi die ondra
gende en onsprekentse woente
opbeuerde die hi woe ons keet en
met voer. he seke op dat hi ons
solde imanen dat wi altoes droe
nich wesen solde en van dier pnie
altoes solde bedriene. Ten darden
mael riep onse he dat voergenoeg
de woert op dat hi ons geien solde
hope en sterke ons oft gewel dat
wi bedriet en gepincht worden
in enige druck en oec gelaten dat
wi doen niet mislypande en ont
blimen. mer behouwe mede dat
hi mitter becominge oec doe sal
een hulpe. En dat wi bi sine exem
pel cloerlike moegen sien dat got
is bereit ons te hulpe te comen
doer no want ihu alle dinge wisse

dat se thants inolt sin op dat die kref
 tier inullet worde seide hi si dorst
 Een pot vol eddy was daer geset staer
 die riddere quame en omte sette de een
 spondege vol eddy en gullen En doe hey
 een van he en nam een spondege ende
 volde se mit edick en brachtet voer
 sine mont en gaf he drincke mer die
 andere seide het ons sien of helyns co
 men sal en vloesen **Artikele voer**
 xps en dorste niet nae wijn noch nae
 edick die hi wel wiste te voere dat
 men he schencke solde En na wat drac
 mochte he dorste die se hie is ee fonteyn
 des waters der saliger wysheit een
 ader des leuens een spruygede borne
 der weelde een rymmer die al dat he
 melche vorndns vruchtbaer maket
 mer he dorste na onser salicheit nae
 dien dorst hadde hi dorst dat is hi be
 geerde dat ons nader leuender fonteyn

men dorste solde **Augustinus** Die edick
mochte wesen wijn die sier gewor
de was gemenget mit myren ende
mit wullen die si he oec te woren te
drincke gegene hadde oer hi geern
oet want na hi nam den edick met
om te t drincke mer o te smake alsoe
dat hi en smaecte mer hi en dronck
met doe ihu den edick ontfange had
de seide hi het is volbracht **bernardus**
Tis volbracht dat is al dat warch
dat ic doen solde in deser wilt dat is vol
bracht en volmaect En oec is al dat
lyde al die pijn en al die smart volbro
cht wat die tijt die ic wesen solde on
der den menschen totter ere gods des
vaders en miscom der geloviger is
vullet **Ihu** riep onder wanf mit
hinder stemmen en seide vad in dinen
honde bevele ic myne geest En doe
hi dit seide mit genevnde hoefde
trof hi den geest **meister iordanus**

vnder in dine hande beuele ic myne
 geest recht of hi segge wolde ic offer
 my selue geheel op voer der menschen
 salicheit dat licham tot eere offer han
 de inde almer des cruces en den geest
 in dine hande biddende dattu vgetest
 duns toerns opre sinder **Augustinus**
 onse behouder neychede sijn hoeft in
 sijne doet om dat hi sijn geminde cuf
 sen wolde En alsoe menichvolf aisse
 viden he alsoe duche als wi in sijne
 mynen verwecht vande **bonuetium**
 o ziele die noede beelde gods gemaket
 is hoe moghestu di langer onthouwen
 Siet dijn alre sietste brudegō die vo
 di gevont is die begeert di omme te vut
 ten en die alre sietste cussinge te gene
 en du en achttest niet tot hem te hoeste
 En sich dat da cleet des tempels is ghe
 seloent in twee stucke van boue tot
 benede en die eerde beefde en die stene

hoerden en die in ons sin open te
doen En voel der heiliger hude lichom
die doet woore stonden op en ianigen
yten irone en quone noe figure ver
rijemisse in die heilige stot ende open
boerde he ugel hiden **houeristur**
Worke di vlesde mesche wie en hoeds
nich en hoe teroet dese is die poer di hui
met onden cruce wes doet kenidich ma
ket die doede en wes onhiden die hemel
bescreyt en die eerde beeft En die harde
stene tot natuerlike medelide worde
geschieden **o** meschelijke harte alre hart
heit der stenen harte Ist dattu tot se
denckenisse soe vroter sonnerheide noch
mit vreesen geslagen en wordest noch
mit medelide gepijnicht en wordest
noch mit inwendiger beweeginge re
siede noch mit weenre goedertereht
beweyket **O** doe centue is die van
weer stont en die mit he wore ihu
hoedende sigen die gert beuime en
dat ander datter gescheede dat hi alsoe

ropende den geest scheynen hadde worde
 si seer vuerft en doe glorificernde centu
 rionende en seide waerlike dese mensche
 was die sone gods. Dit was een werch
 hel mensche en al oer schaer die te gader
 doer ware tot desen wonder en sagen ware
 dat doer geschiede die sloegen oer linc
 st en kuerden moeder. Doe stonde al sine
 bekenden van peer die doe hi was in
 gholken he wolkde en he diende dese
 dinge siende onder welke was mirin
 marcolens en mirin iacobs des mirin
 ves en iosephs moeder en die moeder
 van selodens kindere en voel ander
 die te gader mit he te iherlm gecome
 ware. Die rode wanttet biden pasche
 was op dat die lichame gende cruce
 met en blene des sabboths wat dat
 was een groet dach des sabboths. Vode
 si piloro dat me oer bene brake en me
 se af dede. Doe quome die ridders ende

braken des een bene en des ande
ren die mit he wecrijst wun en
doe si tot ihm quam en si hem
ol doet sorgen en brake si he sine
bene met mer ene wonden vande
ren dede hem op sijn syde mit ee
re schinnen En doet wt ginc un
ter en bloet En diet sach goft
getuych is waer en hi weet dat hi
waer seit op dat ghi oec geloest De
se dinge sijn geschiet dat die kristner
veruulket worde een been en suldi
met breke van he En noch ee ander
kristner seit Si sorgen in wien si do
steken hebbe **i eere epistole** hoe much
die ongemeten bront der myne o
here ihu xpi bet bewesen worden
dan dat hi niet allone sijn licham m
oec mede sijn harte mit ene speer
het doer steken Si stoke en doer ste
ken met ee allene sijn hande en sijn

voete mer hi doet groene oec die sijde
 des alre heilichste harte inder vruet
 heit oers toerns mit ene speer dat
 oec daer te voere was gewont inlke
 speer der myne **O**n heerste seit die
 brudegō inde sanc der mynen mij
 harte gewont mijn suster mij bruyt
 du heest mij harte gewont **O** he ihu
 dū bruyt dū vrendyne heeft dū
 harte gewont alsoe dattet noet was
 voert vande wande gewont te w
 de wat doe gē vande is des sieten
 ihu harte gewont dat gē die ander
 wande daer toe doet **E**n weet gē niet
 dat dat harte stonft en wort onbe
 voelic dat mit eere wande gewont
 is mer daer o is dat gewont dat
 wi daer die penlike wande sien moe
 ge die onsiemlike wande der mynen
 wat daer omē is die sijde daer steke
 op dat ons folde ee mynanc worden

gecompent. Daer om is dijn harte gewot
dat wi woude druck van bute ontbon
den daer wi in moegen wone wt
die stercheit ons harten is inden ou
dencke der werken des leuens yn
gelegen. En alsoe lange als dese ghe
dachten yn in onser harte dueren
soe en mach die temptacie des vants
of des vlesches van geere machte
wesen. En het waer onmoegelic dat
die want dan tegens ons soude ver
moegen. Die lichamelike woude koent
dat menscheleke gemoeude en con
den bruyt dier mynen niet begra
pen dan alsoe voel olt vstoet wt
sijre passien die alre mach opelker
is. En dat wil die voer genoemde scr
if tuer bewisen daer in werwf
in gesent is. Du hebste gewot mijn
harte want van beide woude is die
suster die bruyt die soude recht of

die bridentom apelenlic seggē wot
 de om dattu mitten herte dīne myn
 ne my helste gewont soe bin ick
 oec mitten swaer des ridders ge
 wont wot wie solde sijn harte
 voer een ander laten wonden hi
 en hadde verst die wonde der
 mynen ontfringe o wie en sal
 dat harte dat alsoe seer is gewot
 met mynen. wie en sal de gene
 die alsoe mynet met weder my
 nen. wie en sal alsoe seer met
 omhelsen doet ons die ellendich
 en pelgrime sin in de licha bliue
 de mynen alsoe voel als wi ver
 moeten en weder myne en
 omhelsen onsen gewonde
 wes honde en voete sijn en
 harte die bose ocker hede do

70er

71er

groene En laet ons bidde dat hi hem
woerdigen wil onse harte dat nach ho
yt en onberouwelic is mitten lande
en mitte schutte sijre mynen woude
ny en in ewicheden **mine hupertus**
o mijn scpper en almachtige god
die o mynen zyn al gelyck bist onse
genen inde vsmadelike doet mijn
ohre heeste he almi ghe wil my doch
goederherlic genen watten dat ic
des in ohre maniere ontwer dich bin
en met vdieneu en mach ac die hich
omlick niet en mochte wesen bi di
in ditte groten hiden want ic des
ontwer dich was dat ic doch nach
hant dat groet edel hide in gansen
geloue mijns gemoets soe moet
onloggen en ontvdencke dat ic soe
dornich veronwelic medeliden
moet verigen tot mynen he ende
tot myne almachtige god die ons
limerlic voer my is gecrimst ge

wout en gestorne als sijn onosel
 alre droemichste moeder had doe si
 di dus ionwerlic mismaket in oere
 ionferlike schoet geslecht had en
 oec soe danich medeliden moet in
 valle als johanes dijn wtlicaren
 sinderlinge liefte en den discipel
 en sone inder vriesinge der gra
 cwen en der beuelinge dijne moder
 alstu tot oer sprekest wyl sie dijn
 knit en soedlinge droefheit als
 maria magdalena mit oere mede
 gesellinne wil my doch goeder tier
 lic gene als si vnelde inder ure der
 passien en dijns groten lidens eride
 my in deser tijt als si di sien en trac
 hieren op dijne moder schoet alden
 troest oers harte och ten is geen
 wonder dat in twee gemynde des
 als johanes en magdalena is die
 vande goeder tierre he den gebenedi

den ih̄m soe voel tekenē der groter
liefte soe dreck hangest mynlic ont
fangē en nu per tijt in soe goe
ter droefnisse almitē en al van
hem gelaten were dat si in de
mensche v̄moruet en gesmol
ten woode in trane en dat al
die crachte moes gemoets wt
doersneden mit groten h̄de en go
ter droefnisse als ih̄m aensaten v.
we alre mynlichesten lief hebber. on
al sijn lijf soe seer geschoert en ge
voruet mit sijn selvs bloede ende
in aldun dunnige schyndehike onv̄dre
chlike dode te starue tussche de trooen
moerdners en mit luder stemmen
sine edelen geest op te reue en sine
hemelsche v̄nder den weder te be
uelen daer hi van wt gesent wo
sch mit wat rouwe mit wat dro
efheit dat dit in mye harten is

ongeleecht dat is meer toe denckē
 dan toe spreke want soe voel als die
 heste meere en groter was hoe was
 oec die droefheit te meere dier o
 ghy gemynde des here ihu ic on
 beuoelike dorre en harder dan emich
 steen ic bidde oetmoedelic v meen
 gemynde des here dat ic my
 wilt verwarne vande mynlike
 he en geue alles goets en den
 ic myn dat doch die hardicheit
 myns vnelde dorre harte moet
 vromer vande en wtstorte
 oinloedige harte die o medely
 dens wil myns alre gemynste
 hof dat ic oen moet bescrepen
 als een emich wehore wort be
 screyt o ghy heilige vrouwe
 die hem die wylke dat hi leefde
 soe stedelike gedient hebt och

he næstlich sin ghi gewest dat al
re heilichste heljs te tisse en mit wat
groter bewegelicheit heb di begeret
mit moderlike krepen v toe vnde
en he modeliken toe bescreve staer
alre mynlicste johanes om wedi
chte wille der bevondend hefte
om der siuere des consiens der
groter droefheit des lidens lich
amhe doersuede in dine geminde
soe bistu gemelic en al geheel in
trane vromdelt toe bescreve dat
heilige heljs En soe voel alstu mo
elhest soe henestu di mede deilach
lich gemoect des moderlike h
dens en der bitter droefheit oerb
horte en des suare suchrens v du
heilige johanes ed sinderlinge
wticere vrent des here want de
destu doe doch alstu aldus dine ge
mynde he saggest En du eerlike mo

rin magdalen een getrou discipu
 lo des meisters wat was di doe te
 moede En ihu suster der moder
 gods wat dede ihu doch **H**eker ihu
 waert inolt alre same mit groter
 bitterheit en onsprekeliker droef
 heit en droncke gemaect mitten
 bittere alfen des grote lidens en
 ihu screyden ongetroestelic Ende
 dit en was geen wonder wie van
 de engelen of vande archangelen
 solde soe stark hebbe geweest had
 den si daer bi geweest si en solde
 mede gescreyvet hebbe. woe en sol
 si niet hebbe moette screye daer si
 de onstanflike almachtige sceppe
 alre natiere reigens die natier
 sagen starke en doet ligge op sij
 re moder schoet Si sagen dat edel
 licha pin dat soe seer mismaket
 was vande bosen mesche soe in

merlic ~~vande hosen mensche~~ gescho-
ert en genuesst liggere En sagen die
edel jonker en droemige moder oner-
al bebloet en inde bloede soe bitter-
lic screyen dat sie geens sijn moech
te die trane bestueren Geliker wijs
olst moegelic was gode ommits den
ontfange mesche te sturue soe wast
oec de goede engel moegelic dat si
oen inde doede oers olmechtige here
mede bedruefden *Die vesper*

Duer me doet aient geworden
was wanttet viden proesche was
dat voer de sabbotly is Sich een rick
man die ioseph gelheite was die een
edel ridder was en die on p ridder
geset was en ee heredstich goet ma
die niet en consentherde oere rade
en oere warke quam van aramo
thien der stat inde lande van inde
dese vbeide oec sehe dat rike gods
want hi ihs ionger was mer hey

melic om die vrese vande iode dese
 ginc stoltelic tot pilatu en badt dat
 hi de licham ihu of moechte doen quilo
 tus vruonderde he dat hi als nu icke
 storue waer En doe hi centurio tot
 he geroepen hadde vruechde hi hem
 of hi als nu doet waer En doe hnt wif
 ste van centurio gaf hi ioseph den heij
 om **tycodemus** quam oec die ierst
 des nachts tot ihu gecorre was ende
 brachte een menginge van myrre en
 van aloes syndael en dede af en bewo
 de mee reyn syndael **bernardus** laet
 ons niet af laten penitencie te doen
 en niet op haelden onse cruce te drage
 mer daer in volharde alse als hi vol
 harde daer in hient dat die geest seit
 dat wi wiste van onsen arbeide en en
 laet ons brieders niemot hare noch
 vlesch noch bloet noch enige geest die
 ons niet vande cruce te chymen laet
 ons volharde inde cruce laet ons
 storue inde cruce laet ons win inde

mensche handen worden afgenomen
met van onser lichams verdicheit. Die
gerechtighe manne hebbe onse hoest
afgenomen en die heilige engeelen
mogen ons ointants oers weer den
of nemme op dat wanner die dach
des cruces vromelic volbracht is
dat wi dan des andere dages die
vader doet is sietelic rijke moe-
ten inde gromme vromchede die si-
lige haren en toecoenist der glorie
des grote gods die onse lichame
vwecken sal des derde dages me-
deformich de licha sine doerheit
te hys en *le vinge dancberheit*
glorificier vwoederheren ihu om
dat alre beynuemste omgrype doe-
te tussche die arme en hande van
alre bedroeffter moder wort of-
fange en omhelt en inder salige
moder wt medelicheit der denocie

vande gelovigen wt idelheit in oer
 ren moderliken schoet och hoe me
 nigen troen doe vloeyde wt oeren
 suete oren hoe hente drope hente doe
 in oere jaer scheinke wintren die v
 den moderlike aensicht te hante op v
 dode lichom nederliepe o hoe siner lip
 pe heeft die moder der sueticheit en
 sinerheit in v dode kede weyrit o
 hoe droeflic en hoe vlytelic heeft si die
 heilige teike naver woude duncte aen
 gesien o mit hoe begerlike arme heft
 die bedructe moder welhede en om
 wopen die gebenedide vrucht oers
 lichoms Den si aensach d' wt solich
 inde altoer des crucees weffort. wie
 is my van denore mēche die soe jaer
 grove droefheit mach beropen wie
 mach kintē gewoel totsprake die
 menichmoedicheit der trone die die
 goddienstige ihu doe wt storte hier
 om o mijn siele my gnet hier naerre
 "moder"

en cikke deuotelic die rade wonden
ihū ruyp doe hi aende cruce henc
genegelt doe en was geen wach tot
he te come om die cracht des volc
die daer drongē en om die hoachheit
des cruce daer hi aenheue mer nu
soe wort hi gewonde inde schoet d'
suuerre moder daer hi in lecht do
et en gewont. En dan soe traet tot
ihū een yrelic groet sinder den
meert die airt der ewiger ydow
mensse. wat voer is v gedaet dat
lan. voer v is geoffert alsulke off
hande die alder wilt sinden heeft
of genomy alsoe goeder here en
barhartich is onse he ihu alsoe sie
te en genodich is manig sijn mod
alsoe dat niemont ydel of onche
trouet en mach pan he scheide it
dan dat hi wt alre harte rouwe
heuet en genode opfcheit en be
geert genode d' hoe seer suere is

^{hese}
 dat tot my arme sinder. versprooken
 het is banie homich en homich seem
 suete myne monde harte want ic
 sie dattet al voer my geden is soe
 wat ic sie dat mijn here ihs heeft
 gedone inde vleische of gekede al dat
 coemt my tot vdienske en te troest
 sie wat goet die salige maget min
 in al oeren leue geden heeft ende
 soe wat heiliger dienst si ihm ynn
 oere soen ye heeft beruyt en wat
 wederstet en tegenheit si mit
 ihm oere soen inder wilt gekeden
 heeft oter omme o wtlicare mad
 die hoeldest in mine schoet mine em
 ne gemynde soen ihm voer my ge
 doet ic bidde di hieldet ihm soe lo
 ge baten de ronne totter tijt dat ic
 mit geboechde tenyen he mach omme
 bede oetmoedelic opter eer den
 en totter tijt dat ic wer he wt ge
 stort heb myn gebet en myn name

en gecust heb al sin gewonde le
de mit denocien die mit sinder
lunger martelen getorment en
weepint sin vhoert my s maris
vijn vrouwe en weest my ge
nodich vnollet my begeerte en
vhoert my te cussen ihu die mij
sieke minnet. **Ante bernardus** Om
vange cusse mit voldancsanger
sinncheit alle die stede sijre saliger
wonde daer alle die costelike not
hichent sijns heilige bloets wtge
maen sin daer di die sone wond
mede weecht heeft en gelijchich
inden ewigen lenen **die optete**

Die nome si ihu licham en wo
den in doekere mitter salue
nlt der ioden gewoente is te
grawe in dier stede daer hi ghe
gracet wort was een hof en in
dien hof een nipe graf dat in ee
steen gehouwe was daer noch

niemant in gelecht en was om der
 toden praeschen wat dat graf daer
 bi was leiden si him daer in **artikel 6**
 Die mensche sal in he sekie waeder
 lic die myne rade ondencke en
 late he recht duncke dat sijn harte
 en sijn siele von bynen een graf
 ypi is daer hi ypin sekie werde
 lic mit alle reueracien die hi ma
 ch mitter begeerte in beghronen
 wil en bemene he mit rechte me
 dedogen en sette altoes een hoede
 mit vresen door bi dat hie niet
 weder en vheset **het was die dach**
 voer praesche en die sabboth begran
 te hechte **En ioseph wentelde gien**
 grofe steen op dat open vanden
 grone en ginc en wach **bonuictum**
 ioseph van arnathia en nemden
 niet van niet mymer begraniet
 my mede mit hem inde grone wat
 ic en wil niet langer van he ghe

scheide wesen mer ist dat ict my
niet doen en mach mitte hehē soe
wil ic dat doch doen mitter. herten
want het is my goet mit hem te
wesen En in he wil ic drie inberno
keken make dat ee inde handen dat
ander inde voete mer dat derde
stedelic inder. sijnck sijnck doer wil
ic ruste slape eten drinckē kelen be
de en al myne becinmernisse doer
suecke Doer sal ic spreke tot sine
herte en ic sal van he verriuen al
kent dat ic wil Doer worē maria
magdalena en die naghende wi
ue die mit he quome tot galilee
sittende byde grame En sage soe
woer. me he seide en hoe dat lich
am ihu gekecht was en si kuerde
weder en bereide aromathen en
sahie en noede gebade rusten si dat
sabbath **leo die paeus** Maria wat
den he in doekeren doe hi was ge

bar-en Joseph in hijnē liden doe hi
 was gestorven Joseph heeft den
 hē geset niet alsoe seer in dat eert
 selve graf als hi hē sette in dat graf
 sijns herte Doe dat licham ons hē
 ren ihu xpi geboren wart doe
 wort dat gewonen vande moget
 licham doet starf doe wordet ge
 grone in des gerechtige mans
 graf. **Daer** omē wart onse behael
 der in eens vrendē graf ghe
 leit en en hadde selve geen graf
 want hi voer ander mensche solic
 heit starf **in eere epistel** & belone
 di dattu niet danckkers doen en
 moegest de vnder den soen ende
 de heilige geest dan dattu inde
 gebenedide ihu god en mensche
 alle dijn tijt toe brengeste Ende
 van hem makeste een binnken

van mynen dat altoes ruste
tussche dine binsten **¶** Doe dan
andere dages der bereidinge
tegens moesche vinderden
die prince der priestere en
die phariseen en quame tot
pilato en seide he ons gedenet dat
die bedrieger seide doe hi noch leefde
nae drie dages sal ic oprijsen daer
om gebiet datme dat graf bewon
er totte derde dages toe op dat si
discipule niet en come en stele een
en segge den volke dat hi vander doer
vresen is En dan soldo die leste dach
arger wesen dan die eerste Doe seide
he pilatus hebt ich die hoede en gnet
en wachte als ich kunet Doe ginghe
die heen en bezegelden den steen
en verscherden dat graf mit wech
ters **Deo gratias**

¶ **Deo gratias** **¶** **Deo gratias**
¶ **Deo gratias** **¶** **Deo gratias**

O mynige siele dochter des ewigen
 conyns bruyt ihu xpi sit stedelic
 mit mynigen herten totte voeten
 des heiligen cruces sonder op haelden
 sich opwarts en bekouwe mit seri
 ger harte ende mit seveyende ogen
 ihu xpi sinen sceppe en vloeser
 hangende in die gulge des cruces
En hi recket wt syn mynlic arme
 en hi toent dy syn apen syde ende
 hi neyget syn hoeft om dy toe
 cussen en hi is oec bereit om dy
 toe gemiden te ontfangen hier
 sta gnet onverwert totte cruce
 strecke dy daer neder en en scheide
 niet van daer op dattu vdieneu
 moeges toe ontfangen ene dropel
 bloets die daer neder loept vanden
 gecruisten **E**n dattu moegest hoere
 die woerde ihu **E**n marke vliche
 die hi spreect hangende in de cruce
En marke vliche hoe die gemynde
 ihs sinen ducht nyemant en claecht

mer alleen sijn gebet stont tot
sinen vader en sich hoe dat
hi niet en sucket troest sijnre
moder noch hulpe der vriende
hier om ist dattu sieck sijte inde
licham of beswaert inde harte
of gepijnicht in enigen vdiert
En ist dattu niet en hebste goest
der menschen en wil di des niet
bedruene mer loep haestelic tot
ten cruce en make sijn toevlucht
al daer En mitte vstaenden sijn
hangende inden cruce gelate
van allen mensche Ende oec
scheent dat hi in dier tijt ge
late was van sinen vader. Soe
make sine woerde mit hem
en eder cuuwende ende sinder
linge dat woert dat hi sprach
hangende in soe groter pinen
sijn god mijn god waer om

heesten my gelaten myn alre
 liefste minnermer en laet dat
 woert wt dinen harte comen
 en pijn di oer sacht moedich te
 wesen in al dinen liden En ge-
 dencke altoes des ellendigen Ihu
 hangende anden cruce en en
 claecht niet heyltlic van enige
 dingen mer begeert en sucket
 altoes des geens troest die di in
 alre mistroesticheit troesten
 mach laet achter den vigenlike-
 liken troest der menschen geloes
 en troest der vrende en miser
 di niet bewegen mer begeert die
 tegenwoendicheit der heiligen
 engelen den roep die hulp der
 heiligen richte dyn harte ende
 dyn ogen opwarts totten geemte
 Ihu En gedencke der heiligen
 wonden pin den roep die glorie

mulget maria en hebste altoes
in der harte En tot oer storte
sunderlinge dyn gebet want sy
bleef stantachtich bi den cruce
staende en hoerde ihu oeren
gemynnen soen ropen inden
cruce mit groten stemmen tot
sinen vader. **I**hu om alle eert
sche dingen buten gesluten soe
heeffe op dyn ogen totte hemel
schen vader lande en huede god
voer dinen vader **I**hu voer dine
brueder **M**aria voer dyn moder
die engelen voer dyn susteren en
al die heiligen voer dyn vrende
en maghe du buste van ene hoge
geslechte niet naden oerspronc
des vleisches niet vander vrlyheit
des geestes **S**o du ynige siel dochter
des ouersten vaders die vsmiet
hebste allen eertsche en vgenacke
like dinghe en troest der warle

Sit mit marien beneuen dat caue
Ouer-gestort mit trauen belopen
 mitte bloede des gecruyscen du
 die gewont buyte mit synre myne
 sich opwarts en sich dync ghe
 mynden brudegom sich hoe hi
 hanget in groter sericheit en
 langicheit want hi wart gedoet
 als die alre boeste der moedeneis
En hi scilf als die alre armste
 mensche want hi en scilf niet
 in enen bedde van plumen niet
 in enen openen veldet niet in een
 re heimliker slaepommer niet
 openbaer in die gulge des cruces
 niet mit middel synre discipulen
 en synre lieue vrende niet mit
 middel der moedeneis niet
 in die arme synre lieue moder
 niet tusschen die hoernen des
 cruces syn hoeft gepint niet

etere doerne cronen En hi
stiet stijf wt gerechter sonder
hulpe ende troest recht als ge
stornē van harte Syn conge
bleef hem vry toe spreken op
dat hi den vader mochte bidden
voer die gene die oen cruysse der
tongen en ontbrack oec der
pinen niet want si want gela
uet mit edich en mit gullen
sich hoe die geminde ihs vande
nedersten des voets totte ousten
des hoefts alre mael gedreucker
want in dat water des lidens en
der sericheit En om trint noen
tyt vopende mit luder stemmen
storf hi als een arm mensche O
du yunge siel bauwen al sich die aen
tint yuniger harte hoe dynen
geminde bundegom niet genoch
en was dat hi na alsoe groter.

bitterheit en ferichheit den doet
 geleden heeft voer dy **En** noch
 om dat hi sine minne toene woldē
 soe heft hi sijn harte geopent indē
 doet op dat du daer in rusten soldest
Amer om **O** du ymige siel gaet in
 doer die vechter syde dyns heren
 die gecruet is **G**anc in doer die
 edel woude totten alre gemynste
 harte ihu dat van mynen doer
 steken is om dattu rustē soldest
 in dat gat der leuen vander
 storme der warlt **O** mensche
 ganc in tottē vborgenen harte
 totten harten gods dat di op gela
 ken heeft sijn doer **O** gebenedide
 des heren gaet daer in waer om
 stnestu buten di is op gelaken die
 ader des leuendigen waters die
 wech der ewiger salicheit **Die**
 hemelsche arke wt welker vloyt

voel avamaten sich die stede der
genadicheit vanden ~~trone~~
toern des navolgende ordels
Dit is die fonteyn der alien en
der gracie die stedelike vlo
eyt en niet op en haelt toe
schencken den sinder barm
harticheit Ist dat sie van be
rouwe des harten daer toe
willen gnen Dit is die fonteyn
des gotliken bloets die wtgiet
vanden middel des paradys
om nat te maken dat ouerste
der eerden om te lauen den
dorst des dorstigen harte en
af te doen den roest der sunde
hier om O du gemaynde siele
sceppe drinc der mynen van
der fonteyne des gesontma
kers trecke vter syde ihu

suere troestinge des leuens op
 dattu leefste niet in di mer om
 den die gewont is om di Gif
 sijn harte dien die di op gedaē
 heeft sijn harte in guet doer
 die dove der wonden totten by
 wusten des vloesers in noeder
 di op dattu in gueste hi bidder
 di op dattu mit hem bliueste
 Goen secht hi gif mij sijn harte
 niet anders en suket god van
 di dan dat in in dinen harte
 rusten mach En ist dattu hem
 dat geueste soe heuestu god een
 guede genaem offer geoffert
hier om ghyf ihm en anders
 nyman sijn harte want daer
 om heeft hi alsoe wyde op gedaen
 sijn syde En alsoe diep doer doen
 faluen op dat di geapent wor

de die wech des toeganges tot
ten heer des gesontmakers op
dattu mogeste doer gnen die
bijnensten des sone gods En
hem venich mogest worden
in warachtiger veninge des
herten op dattu al dine war
ken wt sympele harte doeste
tot synre even alsoe dattu he
alleen begerste te behagen en
dy pyuste mit puere herten
ende mit al dinen crachten
hem inwendelic aen te han
gen waer mogestu sekerer ruf
ten en vryer wonen dan in
den wonden ihu xpi die om
di gecruet is Hugo de sainte
victor seit inden persoene
der mynender sielen aldus

sich myne den wtüenrenen
 gemynde enichlic alleen ende
 al myne ic hem alleen ic en
 werde niet alleen weder van
 hem gemynnet en hoe solde ic
 mij dan van sijne mynen moe-
 gen v̄blyden daer ic niet alleē
 weder af gemynnt en bin daer-
 op antwoert **Hugo** weder en
 seit o siel al dat god gescreuen
 heeft dat heuet hi weder om
 dinen wil gemaect en ist dat
 hiet al mij toent datter gemaect
 is nochtant en heuesu sijne
 mynen niet te mijn **als die**
bruyt inder mynen boec sei-
 de **mijn gemynde die mynde**
mij en ic hem **Hugo** **als ic**
 die ontfamharticheit gods
 die hi mij bewijst heeft marke

se drucket mij recht weert
georloft te seggen of onse he
god anders niet te doen en
hadde dan mijn salicheit
alleen te besargen en is sie
dat hi om mij te bewaren tot
gekiert is recht of hi alle
creatueren vgeten had ende
hem alleen tot mij gegheuen
heeft

Het was een siele in groeter pijn
ende openbarende ene gueden
vriend en begheerde van hem dat
hy wolde lesen seue pr m mit dese
naeuolgende gebede ghelijc gien
de om den kirchhof so solde sy vand'
ghenade gods verlost ward. en
Die gods vriend laefdet hoer dat
hyt ghene doen wolde Ende hy

begheerde veder van hoer dat sy hē
 apenbaer volde wāneer sy vloest wart
Des sonnendages nae der rechter
 noene optē rechtē middach doe hy
 sat in sinre cellen in sinen ghebede
Doe quam die siele in soe groeter
 claerheit dat hy 'm hoer met sien
 en rōde **E**n danke hem ende sey
 de dat alle die sielen salich waten
 die dese naeuolgende p^r nōst mit de
 sen gebede sēn sonnendage na ghelesen
 woerden **E**n hy sonderlinghe inder vaste
 en men mach sy al dat wet doalesen
 des sonnendages voer die sielen en en
 negelic mach sy sūn sonderlinghe
 vrende lesen **D**ie ierste p^r in

Dat iuste p^r in offer is v lieue
 hene ihu xpi tet eren dyns hylige

leuens ende dyne heiligen wan
deringhe die gy ghesadt hebt
opten eender Ende ic bidde dy
leue here ihu xpo dat gy deser
sien vergen wilt al hoer son
den die sy ghedaen heuet in
hoeren leuen **dat and' p'm**

Dat ander p'm offer ic dy
leue here ihu xpo ter ere des
ganches dat gy ginchet opten
banch van oluete **en** anbeden
uwer hemelschz vader **en** swa
re water **en** bloet **en** ghaest
uwer wille in d' hand uwer
vaders **Doe** bid ic dy leue he
dat gy deser sien wilt verghe
ne al hoer sonden die sy gedaen

heeft mit hoeren enghen velle **in m**
Dat derde p^r m^r offer is dy lieue
 here ihu xpe ter eeren des ganches
 dat gy gmgiet te moete u dab doehy
 dy vtaden volde en sprekz hem
 vromtelikz toe ende en wergeden
 hem des ruffens met dat entelke
 was daer hy dy mede verriet **De**
 bid is dy lieue here ihu xpe dat gy
 deset sielen mit vgeue al die sonde
 die sy gedaen heuet mit hate ende
 mit nide en mit ongonste hoere en
 menschen **De vierde in m**

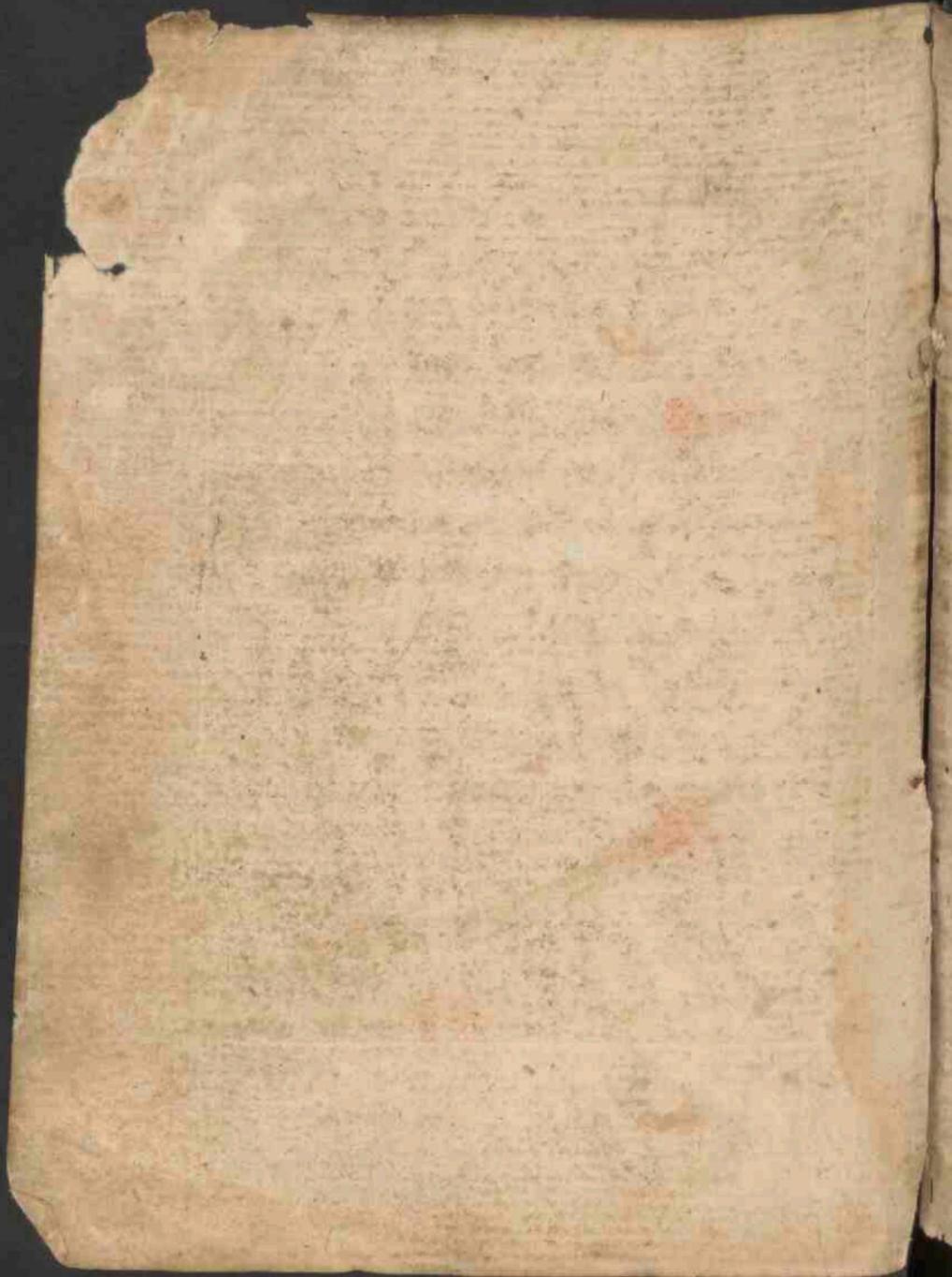
Dat vierde p^r m^r offer is dy lieue
 here ihu xpe ter eeren dat ghy mit
 ghebondenen hand wort gheleit in
 iherlm En vanden ene totten rucher
 totten anderen en mit groeter vsmact

heit en bespottige en confusien
Soe bid ic dy lieue he ^{ih} x^p dat
ghy deser sielen om der groeten
vuldichheit wille die gy hadt in
uwer lydene dat ghy deser sielen
wilt vergeuen al die onvuldichheit
die sy heuet ghedaen in hoerchid
at vyfte p^r in offer ic dy lieue
here ^{ih} x^p ter eⁿd^e des ganges
dat gy ghynt aen die brede stracte
van ch^rist^us mit bloet^e voer^e en mit
ghegeyfelden licham^e ayt d^um swae.
v^ertuce gheladen totter stede in ver
p^rinc soe bid ic dy lieue here dat
gy deser sielen wilt vergeuen al hoer
sonden die sy ghedoen heuet te g^f

die gebade der hyliger kerke en in
 v'sunnemisse gueder warthe Amē

at sefte pr m offer is dy lieue he
 ihu xpc ter eten der groeter pijn
 lichheit die gy hadt doe gy hengen
 in der galge des cruets En trept
 min god min god waer om heb dy min
 gelaten Soe bid is dy lieue he dat gy
 deser sielen niet en wilt laten in
 hoete groete pine Amē

at vij pr m offer is dy he ihu xpc
 ter ete dat gy daelden in dat voerbrecht
 der hellen en vloesten daer v lieue
 vrennde wt en vordē se in dat eerliche
 paradys Soe bid is dy lieue he dat gy
 dese siele wilt vlossen weter pine ende
 voeten sy in dat hemelsche paradys

hier beghint die y gloriose
 plaktme die daer ihs xps onse the
 souerainker sijn op anden hylighen
 cruce binen sinen hylighen monde
 mit sinen sternen hent dat hi
 quam toe den leste verselke god
 in dine hant beuelic myne

God myn got sijn in my wa: **teest**
 en omme hebste my achterge:
 laten voor van myre salich:
 at sijn die woerde myre vsumiss

Mijn got ic sal roepen bi den dage
 en sal du en falsche niet hore en in
 da nacht en niet tot myre omissat

Wa du woensie inden halige lof
 wael in di hapeden onse wa:
 dew sic hapeden in du en du vlosedige

Sie roepen tot di sy sijn beholde
 worden sic hapeden in dy en sic
 en sijn niet geschent **W**ant ic byn

een worm en geen mensche een luste
der menschen en ene verwarpinghede
bolkw

Alle die mij sagen bespotten
mij sie spraken myt haer lypen en
en ruaden haer houc **H** hauc
gchapt inden haer hi vloesen en
maken schaelden want hi lypen ^{en}

Vant du biste die mij wtogest
vanden buke mijn hope vanden borste
mijre moede in di bu ic geworpe
vanden buke **V**anden buke mijre
moede bustu mij got en ginc mit
van mij ^{en} ant doe sicut ic mij
alre naest en mijre man en ic die
mij gchapt ^{en} p omc yugeden
voel taktue en die vette seere
en ic faten mij **D**ie overlaken

horen mont op my als lorde ghepede
 en grimmend. **I**n byn wtgostont als

water en alle mine bene sijn gestoort

Mijn harte is geworden als
 sandtand. Was in myddel myn
 mine butse in yne nacht is vdar:
 uet als en tesse en tonge myn hte

aan myne zelen en inden stubbe so
 dors hebste my gelat in at wol
 honden omringeden my en die racht
 bose omme sat my **S**ie doe groe

uen myn hande en myn voete en telde
 alle mine bene **H**ie maekden en

sagen op my sie dat dalleden myn
 cleet en op my cleet sie worpen sie

Mo du harte en vne vne myt

du hulpe van my sich tot myne
beschermeisse. **O** got vlose myn
ziele vanden heymelichten zwerde en
vander hant des hondes myn enge
Scholt my vanden monde der
leuen en vanden des enhoerns
my oetmodichat. **I**c sal vtellen
dynen naem mynen bruederen in
mydden der hartren salich di louen
Shi die ontsuchtet dan her loue
he alle fact marubi glori fiser
hem ontsuchten moeten hem
alle sijn israhels want hi en heuet
mit vinnudicht noch vsmaet dat
gebet der armen. **D**och hi en kan
de niet af sijn aensicht van my
en doe ijch ihu tot hem heerde hi
my. **B**y dy is myn lof inder

ghoter. herten myke gelofren sal
 ir weder-gewen mit aensicht door
 ghemise dye hem ontsien. **D**ie minne
 fullen an en gesuet wden en sie
 fullen doen heer. locue die hem suete
 en hoer. harte leuen wa ene tot die
Hie fullen gedenken en weder. hne
 totu here al die eynden der erden. en
 sie fullen anbedem i synen aensichte alle
 die gestochte da. herden. **W**ant des heren
 ist dat rich en hē. sal her. schappe
 owa dye heden hebben. **S**pe eten en
 alle die vette der erden beden aan
 in syne aensichte fullen vallen al die
 gene die ned' rhyne in die erde. en
 myne ziele sal hem leuen en my suet
 sal he d'ne. **D**en hē sal gebundiget
 warden dye toetomede gebute en dye

hemolen sullen ludigen syne genich:
nichat den wolle dat gebaren sal wden
dat dye hee makede **G**lorie si den

Die hee riet my ende my
en sal niet onbreken ind
stat dor vreden daer hy my sette

Op dat water d' wedmaknige
heef my op gewodet en hy belinde
my ziele **H**i wort lude my op dye
pade d' rechmadichat om syne na

Gant of ic vanda in middre de
sceme der doets ic en sal dat quade
niet ofsnichten vanten mit my bust

Mijn roke en dyn staf troeste my
Du heuest en tafel brint voer myne
neusicht wed' dye gene die my beduete

Du heueste vet gemaket my houet
in ohy en myn lechick die dronken

molet hoe amaraet is hy **A**n d'yn
 ontfantheit sal my navolgen
 aldre daghe myn leuen **E**n op dat
 nuome inden huse des heren in lande
 at daer daghe **G**lorie sijt

Dat vertuete en sine wol
 hat is der haen d'ic want
 al omme tynt alle landen en alle
 d'ic daer vome **W**ant hy haet
 d'ic wilt gespedicht op d'ic meren
 en heuet waer bereich op d'ic volcke
Die sal stinne op den burch
 des heren of wie sal staen in sijn
 heiligher stede **D**ie o'pset is wa
 handen en van iynen herten d'ic
 sijn ziele met onfangen en heuet i
 v'athicheit moedighen mit g'ralhe
 en d'ic suet hantigen sal hy lere sine
 weghen ~~le die weghen dat haen~~

noch gesworen sijnne eue meghen i
loeshat **D**ese sal ontfangen warden
here bndige en wa gade sijnne heilige
neef barmhertichat **D**it is dat bene
der geme die den here sueke dat een
sichet gactv d' iacob nentude **H**ij
sacu heffet op v porten en wardt
vheuen ghy ewige porten en het sal
ni gaen die een comen der glorie **W**e
is dese comen d' glorie dat is die he
sprac en weldich die geweldichhe he
in den stude **H**ij pinnen heffet op
v porten en wardt vheuen ghy ewi
ge porten en het sal ingaen die comen
der glorie **W**e is dese comen d' glorie
die he alre mech richte hys comen d'
Het op he heb ic op **glorie** **H**et
ghene **W**ij sijn **W**ij sijn

in dy yaronwe ic niet en laet
 my same **E**n myne viande en
 laet my niet confus worden. He
 die bose dinghe doen vol ydelheit die
 vden confus **H**e wisse beuse
 bewisse my dine Weghe en wilaet
 my dine pade **V**achte my hare in
 dine waerheit en leke my want
 du buyte got my heilgeuet en alda
 dach heb ic dy vreden & wer-waer
 w dar gedenke he dyre ontferme
 isse in dyre ontfermyghheit die
 van ewigheden sy **H**ie achte
 romisse myre roget en myre on
 wylentheit en wil hare niet gedete
Mer gedanke myre waer dyre
 barharticheit du hare om dine gude
Die he in suete en gerecht daer
 dine sal ewegelyen die die n. 100

inden wege **H**ij sal toerichte
wisen die ſachtmodigen mit genichte
en die ſtaethartigen sal hi lere ſine
wege **A**lle die wege des heren ſin
ontſaemghet en waerheit de gene
die daer eysſen ſin teſtament en ſine
gethu ghehige **D**oe ſine dyne
naen he ſal u geuadich wesen myne
ſunden wanta wael is **H**ij is
dyne menſche die den here ontfrucht
hi piter hem die ewe inden wege
den hi vooes **D**yne ſal jic ſal
bluue inden queden en ſin ſact ſal
aeruen die ewe **H**ij he is en vaſt
ſinament den die hem ontfructen
en ſin teſtament op dat hi he nye
ouer wande **D**yne oghen ſin altoes
tot te he wathij ſal aſtreden my

woer vaden **B**efre m my en
 ontfa me myre wat ick enich en
 arm bin **D**ie bedruclens myn
 herten sy gemendy uolduyt wt
 ne my va myen noeden **D**ie my
 vriduyt en my nabeyt en dyf
 my alle my achter-lakynsse **B**efre
 mye want wat sie sin gemendy
 uolduyt en myt losen haet hebbe
 si my gehact **B**eyt myn yle
 en wt hem my entuyt my met
 senne want ic vchaper heb in
 dy **D**ie onafelen en dye gerte
 lingen my sien wat ic dy waer want
 rende yedooyte **D**ie lose isit
 van al syre bedruclensse **S**lorre
Ondelle my he wat ic bin in
 ghegaen in myre onafelheit

en hapede iden he ic sal niet siet vanden
Die oene my he en onderfuele my
vande my niepē di my hante wat
dy ontfarmyghat is woer myen oge
en my behaerde in dyne waerheit
1 die en sat niet nuet waer der ydel
hat en mitten ogerichdyghat wate
en sal ic niet ingaan ic heb gelyct
die samwinge der bosse en niet die
die wim gode of getinet sin en
sal ic niet sieten **D**ie sal wasse
ouder die onsofelē my hande he
en sal om gaen ^{hanc} dym altaer **D**ie
dat ic he die steine dyne laue
en wate alle dyne woden
Die ic myd die schonehat dy
huse en die stat der woninge dyne
glorien **D**ie en vdanne niet

myt die die wādi afgetenēt sēn
 my hel noch mīken māci dō
 bloet my leuen **I**n wāter-
 gādi bēshyēt is hou. ichtē hant
 is. Wolt mit myre ymēn **I**er
 bin in ghegāen in onse lēyēt vlose
 my en ontseme myne **I**n yu
 woet stōdi tādē ichtē wach
 mā. lēken sal ic dy bēdyen hē
Donc sē si dē **I**st was ic
Dve hē is my mēchtighe en
 my hel wien sal ic ontfur
 hē **I**st hē is en bestarmē my
 leuē wan wū sal ic beuē **I**st
 die hūdren nālen op my op dat sē
 etan my vlesch in hū viand die
 my bedrucken sē getenēt en **I**

gewallen **I**st dat si weder my sijn
hoer huer heer myt treud my harte
en sal niet onfructen **I**st dat op
stat myt weder my i sal ic hopen
En bat ic wanden he dat sal ic
effchede fucten op dat ic in wone
inden huise des heern aldye daghe
mye leued **O**p dat ic sijn den
wille des heeren en visentue sijnou
wipel **W**ant ic heb bedrude
my in sijn tabnakel inden dr-
ser besemide hi my in dat vborgh
sijn tabnakel **I**n den vaste
stene vhoctide hi my en nu haet
hi vhoghet my houet boue mine
viand **I**c gyt om en om en sal
doende offeren ic i sijn tabnakel

offer di. roepend. sijn ic sal de
 he singhen en ene psalm speelen
War hoer haer my stemme daer ic
 mede roepe totti ontfanne myn
 en dhoer my **M**yn harte si sprac
 aldus toe dy my aensicht haer dy
 cyschade geschoet dyn aensicht sal
 ic cyschende sueten **D**yne aen
 sichte en kuer niet van my ic noch
 en van nyghe dy niet in toer
 wa dyne knecht **W**est my hant
 he en beghuot my niet noch en
 vswae my niet god my heilgaur
 vant my vader en my moeder hebbe
 my gelaten niet die he aen nam
 my **D**et my ewe. man verghen en
 toe rechtse wise my die gerechtse
 pad om my vrad **E**n wil my

myt ouergaue in dy'e ziele die
die my bedruelen want die bose
ghecluge stonden op tegen my die
hoeslyt heuet oer seluen gheclage

Ic loue te dat sie dat ghet der
haren inden land der leuendi. **Ver-**
wachte der haren werke manlye
en dijn harte ward mede ghesac
het en werbyande het het den
here 7 loue sie den vader. **III**

Uoe die here sal ic roepen
my god en swijge niet van my
want swijgste van my soe sal ic gelyck
worden dien die nedr. thinnen in
die cule v erhoer. he' my steine
als ic roep tott als ic op heste
my gande tot dyne heyligen teyl
Miet en gif my' auct. toe same

minnen funderen En myt ten die wo-
 ken boesheit en vloed my myt 9 | a
 daer spreken vnde myt haren naeste
 mer quaet in horen herten **G**if
 hem na horen velen en na salicheit
 hore onder wydinge **M**ae den wte
 hore hande gif hem gif hem hoer
 weder geminghe **W**ant sie en vsto
 den mit die werke des heren en
 en inden werke hore hande salen
 sie vdenwen en du sahte sie mit
 schynen **G**ebüdyt sie die hore wat
 he vhornt heuet die stemme myn
 gebeds **D**ie he is myn hulper
 en myn besermer: en in hem hopen
 myn harte en ic bin hulpen **E**n
 myn vlesich weder bloude en vit
 myne vit minne wille sal ic he

behen **D**ie he is en strachheit sy
wollens en en besten mer. **D**er bethal
dinge syne syne **H**ere make gesont
dyn wolt en bndie dyne erfensse
en berite si en vhoort sy tot in
excheyt **E**llone si den wa

Wde draget den he ghy kint
gades toe draget den he ghy
wongen da wederen **E**waget den
glorie he en eer brenhet den here sine na glori

heiligen
voerhane

me aanbaket den he in synen name
anbaket **D**ie stemme des heren is
op die watenen got der mogentheit
domede die he is op wol watenen

Die stemme des heren is in wachte
re stemme des heren is in groet wer:

linge **D**ie stemme des heren is die
kint die cedarborne en die he bren
die cedarborne van libaen **E**n hi sal

te woude als dat aef claff liban en
 die genynde als en woude des oerhorus
Die steine des heren is onder scheid
 de die vlianne des vuers die steine des
 heren is toe same slande die wofye
 en die he sal bewisen die wofyne I beweget
 cades **D**ie steine des heren is berei
 dende die herten en sal verlichten die
 dithaden en synen tytel sullen alle
 menschen seggen **H**orie **D**ie he dit
 duet in wone die vloet en die he
 sal sitten conyng in ewichot **D**ie
 he sal geuen cracht syne volc die
 he sal binden syn volc in vreden *glorie*
Ie sal dy vhogen he vanden
 my ontfangen hebste mine
 vande mit vbluet ouer my **H**e
 my got ic up toe dy en du maeste
 my gesont **H**ere du heft had ste

Wien hollen myne ziele en behoude
mi vanden die neder rinne in die
tule **E**ngot den he² syn heiligen
en bezyet die gedachte van myne heilichheit
Want die werre is in synre overvloed
en dat leuen in synen wil **R**olter
vesperen sal duren **S** dat sinnen en ract
metten die blifscap **M**er ic seude in
myne onerulodichheit ic en sal niet wesen
in ewichheit **H** in dyne
wil vleendesu myne sochheit doeche
Du kendeeste dyn aensicht van
my en ic bin worden gesanet **W**at
he sal ic roepen en tot myne got
sal ic beden **W**at orber is myne
bloede als ic neder in brottinge
En sal du niet behou dat gesabbe
ost falt kundigen dyne vaerheit

We he sal lundigen dyne waerheit
 houet gehort en houet hem my ont
 farnt die he is geworden my hulper

Du hebste gelanet my swaren in
 blyscap du hebste ontwe gesworen myne
 sac en du omvongeste my myt blyscap

Op dat dy sponse my glorie en ic en sal
 niet geynt voer he my got in ewich
 de sal ic dy beken **S**ilone

In dy he heb ic gelypet en loet
 my met cosus sijn in ewichheit
 in dyre grechticheit vlose my **en my**

Heyge dyn oren toe my hachste op
 dattu my vloses **en my** mynade
 bestimmer en in enquis der stonlocht
 op dattu my behaelden malen. **en ant**
 du biste my swaerheit en my toonlocht
 en din dynen naen saldu my beheden
 en woden **D**u salde my vtheden

vanden smetere dat se mij vbuert hebbe
vanc du mij besammer buyt **I**n dyne
vanden dy beuele w myne geest du
hebbe mij vlooyt he got der wantpit

Du hebste geheert alle die halden
die ydelheit seer snelle **M**er ic sal
lypen inden he ic sal vinnen en
vbliden in dy d'farnicheit **W**ant
du sagste myne oetmadicheit en
du hebste mij ziel behalden behal:
den van node **N**och du en besloste
mij niet in die hande des veruist
du hebste mine voete gesat in en g
vinnen wech **O**ntferme mij he
want ic bedruet bin mij oge is
vstort **I**c come myn ziele en mij
blyt w mit mij leuen vghent
in roeten en myn laten in

Schuldichheit **I**n **d**yn nacht is cranc
 geworden in enuoden en bare
 myne syn vstinet **O**uch alle
 myne vande bin ic laster gewor
 den mynen gebueren soer en mit
 myne belien den **h**ie mi buiten
 sagen vloer van mi en ic bin
 vixten als en doe vander harte
In bu geworden als en vloer
 vat vancic hoerde lagonge in
 cariche die daer wolyen inden
 omegancghe **I**n dien dat sie
 toe samen solden comen weder
 my soe hebben ic ene vaat yro
 men te nemen myn **h**ie **u**er ic
 hapete in dyhe ic seide du buyte
 my got in dynen herten syn my
 loten **I**n **u**elofe my vanden hude

myre viande en vanden die in
vuollegen **I**n late sin aensicht op
dynen kerckelijc make my behalden
in dyn ontfen harticheyt he met
en mot ghefent werden vant ic
dy een riep **D**ie bosse moten hem
samen en ghyt warden ind' hellen
tom moten werden vlesche vyen
Du daer sucken weder die ghyt
tuchen bosshet in honerdyen en
my bruckenige **H**oe hoe groot is
die mennevoldicheyt dyre sueticheit
diesse vhuylt heuet dien die di of sien
Du lyste wolkmaet wolkmaet
dien die in di haget in tegenwoer
dicheit der kinder der menche **D**
falsse sie vlyden in dat vbergen
dyne aensichtes van bedroefnisse der
menschen **D**u falsse sie besierme

in dynen tabernakel van weder spie
 kende der tongen. **S**chryuet sie die
 here want hy wonderlike my son
 ontfantichheit gemaekt haet in
 die gheueste stat. **M**er ic sate inden
 ouerghant myre gedachten ic bin en
 wech geworpen vanden mensicht dyre
 ogen. **M**er omme hebste gehort die
 stemme myns gebodes als ic up tot dy
Wet den here alle ghy heylighen
 want die here sal sueten die wachheit
 en hi sal weder geuen ouerflodlike
 den ghenen die houde doen. **M**er ket
 manlike en v harte wdenne de gester
 let alle die hopen inden here. **L**ouen
 ihesus up op mit hider stemmen vad
 in di dme handen beuuel ic myne geest
 waerlyc hi haet onse siete op gebort
 En on drofhat haet hi gebrogen die dhort

O almachtiche ewige got
herende buste ouer leuediche
en doden verdiche di ontfan dese
gelichte gelychte psalmen die ic
anverdiche sinder gelesen hebben in
eren dy's name en der salicheit mane
en al dyre helige woer ny dy on
mitte dieu auct alle v'gadange
voer al ny maghe waer di ny got
doen of gedaen hebben en voer leue
digen en doden **I**c bidde di almachtiche
got v'laen en gif dat dese psalme
sy moten en aside myre ziele ont
b'ndinge d' quactheit **S**tractheit
tegen die vernaenge der vande en
aflact alle sinder **I** gods min
got onfact ontfultillike dese
psalmen die ic voer dat aensicht d'
gotlike geredicheit hoerlicheit
ic groffer hebbe **en** gif ny

van voer leiden sünden vngiffnisse
 nuw tegewordiche outlyal dingge vade
 anstaunden stadelic te hebben docht
 en yode en vdriff van my alle quade
 gewoeneden alle laster en onreynheit
 der sünden mit welken u di tot di
 toe myshage hebbe vdrige di wt te raden
 al daga van myre harte en byneste
Ef my nacht waer toe done stantich
 rich te lhyne in quaden werken sij
 he dat psalme sijn mate allen menschen
 tot salichpat en te doen vuer petere
 dat si wordlichte sijn allen mensche
 tot betryngge en dat ewige leue te
 vaxen na desen ongewalhyen vgen:
 hilen leuen vradiche he di te leyde
 my ple totter geselschap der ouster
 borghere **O** myne dyne die toecome
 die te vraden die leuendiche en
 die deden en die wolt nutte vuer
Ame

Mer emden die b psalme welcke
god spr onder gallegen des cas en
meent si seer orberich gelesen synt
en myt want daer en draf nietment
an tawuelken die se geine leet hi en
sal varen grote vlychinge syne
herten en grote nyne van binen
tot syne brudegom en men secht
dat si hundertinge goet sien mede
wt te doen vergatene penckene
ende ock soe doen si wt en vigne
of en menche syn getyde heuet wt
gheten vanden heiligen wegen of
oec piment swilen ofc vrouwen
getyde hadde tractatit gelesen
ofc vaten dat doen se dese vort
b psalme alre male wt dat dit
vaer is dat betuget ons en

meyster die daer gebeden is meester
 worden welken daer gemaket
 heuet die passie ons heren mitten
 hyn artuden en daer salme dit viden

mus

Lieven wi toe vader die
 wondeliden doe gheden
 katherina die maget en ghew
 wy her dinst mit herten
 en mit monde op dat wi ewe
 ci mite haren gebede in en schen
 ruste moghen hopen katherina
 vaert mitten gheloue en onsen
 werden yder mensche die
 godactie ewe wesaget soe her
 sprack dat se konbuste die her
 dinst meinsters ut haren leyn
 ghe**l**is die mensche verwonen
 waren betyden ym en leken

acht' hon dwalinghe die vicht
gheboort dat men sie verbernd
noch in hare noch in clae
en dit v' nicht mer sie worden
ghebrant om bequeste hor lich
om **W**icht ale dat gelt dat ghe
prouet wort vand' heete des a
uendes want die ruyt' ad buen
behd' vand' brand' die p'nd' van
binne dat gheloue mid' belinghe
Or nae p'nd' de kom' mar
vnc' mit' smeken den worden
de maget to bedregen mer sie
en wort warden loften nicht
bewerkt noch van slagen ver
vort sie want ghestarcker mid' be
hor' men' d'inkers' keke
In binne want die kom' ver
vrot mid' stand' hem en hie
en avolt' hem met bekeren

Dat die maget ghem luter
 nyffe inden ketteren hadde.
 Vole der heidene vicker an
 katherme gheloue. Ind se want
 van huytser godlike nyder
Dat licht der maget ka
 therne dat lichte an den nach
 tei pharise en an und kom
 ghe Indus worden. & kom
 ghe ind porphirus wfelt mit
 katherme. mit en v samen
 ghe & gheloues se dat dar
 tbe hinde viddit gheloude
 worden hije bin sulle. Wij en
 dachtelike mit den gheloue
 mit ghechte mo dulscheit
 alle die nachten der vatteren
 ghoue ouer gaen op dat wi
 mytten goeden gheest moede
 werden ind ewich glouen

Almen

Opper alle dinge wij bid:
den di worden ond' gancz
de lichte dattu mit dine ghe
wonelechter goed' tuerheit
byste en byscap toter hoeden. **O**
drome en die santsen des machtes
moeten vere en werch gaen en on:
se wyant bedrukten op dat die
litham niet beulethet en werde

Trechtiche vader vleent dyt
by ihu opu onsen here dy molhu
en myten heligen gheest leuet
en regnert in ewicheyden ame

God gheue v gheue der
klarheit gheliche den con
bonkellen sien **G**od gheue v ro
se des paverds wal rukende als

balsen. **O** katheryna salche
 maget glorios van vdyenten Noe
 get ons toe comen totti d'ynre seffen
 ind' hemel san. geselschap **Alme**

Mit d'ynre gedanken en met d'ynre
 scoenten want want wou sloot
 delken en regnet **O** katheryna
 weest myne vdyenster ind' vren
 mye doet **Almen** **martha**

Hie du sake dy doen wou hipe
 wilt denken in in mijn hu:
 lye **Alone** si **ist** mal **Alone**

O heche isfroue katheryna en
 leye der kuuusheit. d'ye inder v're
 der metten is alte toe v'ndit va
 brenen **ve** betraede den i'der
 plurius natter comen **Q** n d'
 brachtte sy totter man te hien laede

die nederste dinghe des werlt
Got die heuet se om syns na-
me wille ghesont ghemak-
ket doe sy gyloude aen
sine werde **E**n sy werltum
dijde sine lof he vhoze

God wat de alre liefste
maghet katherina heuet
belolde de seghe va me-
nich voldighe strude **E**n
ou nnde hore trouwe dien-
res solle om hantz beden-
wille ghegeue werde be-
gherlike hulpe **O** he' wy

bidde dy ymerlike en al te
 uede. **D**at wy die sine die
 ghydenckemisse dynt name
 En harrre passie di anbe-
 de en betale in deser vre
Dattu os ghyendighet toe
 ghye volcome berou en
 vlatenisse va ofen sunde
Op dat ont oimitts harte
 uident en bedinghe mede
 hemelike goede mytten e-
 melike moete ubliden **O**
 u myns ofen hore ihu xpi
 en dyne sone **A**

God gruete dy gemme
des clarent lefe al vit als
wer die mettenstat.

God wilt deke i myn
hulpe i blisc sy i d'ist i

O helighe ioncfrouwe
katherina eyn kelic dat
mu slyent die n' vrede
p'vinc is alte fan vlucht
na hinc i y betuende de
ridder phynru mytt' om
ghe **E**n sy brachte sy ta
de tott' m'elic lotede die
n'endeste dynghe d' wart

God. heuet se of syne
 name wille ghesont ghy
 maket. **D**oe sy gylouede
 en syne moerde. **E**n sy
 vortdudigly syn lof toe
 prime tyt se wart die
 maghet die bereyt was
 toe sinde gylent. **E**nde
 vade. **H**e ze ghy staet

Die groethic bega
 net was. **S**ietede die
 phylsophic die heude
 die mensche totte liche
 d' moetheit. **E**n totte he

Sulpe **O** he my bedde dy
 iemelike en al kende dat
 my om aeghedemisse dy
 nu naem **E**n ommits hant
 passie di anbede en ^{linc}bedde
 i deser vre **D**attu os ghe
 werdigheb to gheue vol
 come herou en **M**atome
 to onse sunde **O**p dat os
 ommits hant **i**dicente en
 bedighe mede hemelike
 gade myt dy emelike doeste

ablude Oūnds onsen here
Ihesu xpm **Die heilige**

God gructe u gēme d'
clareit gheleyche d' carbon'
helse lest moert vir als
wer i die mette **Daer**

God wilt d'etke i myn
hulpe he tot i S'ne so i

O heilige iorfronwe fra **Pa'**
hatherna bidet voer ob
de rom' des hemels **I** bid //
de dy rom my toe hulpe ende
haeste di my ghesont toe
make **O** hatherna cen.

vint d' aligade die to fric
 tyt der offerhande inde tei
 pel de heys ac ghyndt mit
 vrese **S**u mitf coste der
 sterre vracht su he totter
 hemisse des omes d' englye
 le **V**isual dat moet des ye
 re en sy boude he id' son
 ne en inder mane en inde
 sterre he uylpa my ghebet

O God wat dyn liefste **S**al
 maghet hatyema heuet
 leyalde de seglye leest moet

mit als vor i die prime en
mette staet ? **Die festa**

God gructe dy gene der
dareit gelycke de tarbon
kelfte z leest wt als hie vor
in mette ? **okaw T admittou**

Hot wilt datze i myn hul
pe He my toe helpe hyste **Glac**
ly ? **Alst was i die Titus**

Ohlyghe woufer katherma
die beyer ontstaet grynede
van tar me op die maghet
En gebaet toe fette tyt dat
me se solde mit se lade **Wat**
de manere na termete way

re berut o hare wille Die
 engel haefselte vbrat tot as
 slye **G**o matiede ce so ytz
 tot karkine voete en vicle
 daer selue met **U**e vlyer my
 ghebet **Collerta**

Ogd wat dyn alre liefse
 maghet karkina heuet beu
 halde de seglye **U**e wort
 uit als die pine of mette

Go gructe u geme der
 clarent ggedlye de carbon
 helpse wort als uit von
 die mette **G**o wilt der

die karte

de raduulen

te in my hulpe he my toe my
toe helpe **Glorie** 3 **Ave** 2 **Fan**
O heilighe katherina vrell
delike ghegefelt toe none tyt
wordy weder uade heyl in
de teler geleit **En** beroest
vade lichte **o** ommes d'heyl
lighe goet heyl is te leste
broch ghe offer

O wile dichte in my
hulpe he my te helpe **Glorie**
O heilighe toefrouwe toe
seffortyt heyl die maghet
katherina heyl he na ghe

Die quinet haer geyue dat br
 et des gembes En quinet haer
 spye gesat i ouerledigheit le u

God war dijn alre lieffte **Sollen**
 maget barmeima quent Gheuel
 de de geghe da mannequolden
 ghe leest wort ut alre quor wort

God gructe di fume der **die niet**
 stankyt gheue de carbor
 hulste leest wort ut

God wilt dertie i impuht
 pe ge tot my toe ghepe
 Glou' Alre **minne**

O helige ioufrouwe toe uesse
 tyt quent die maghet Ba
 rmeima quere ge na geuol

get als dat alre blenckste
licht i een maraqtus ley
ke dat sy to male godliche
is hoe goet sy wt niet
melke uoer bloet **ind**

Die he' heuet sy geleit
i die klome d' molke i dat
lat dat vloed na gomyge
en na molke he' u'per

O die moyses die
ene gaeffe i dat he' he'
ste des barqes na p'may
en al daer dat luykam
ste barqona d' mayt
en d' marqalarehe **O**
u'mids d'ne gelige en

gele wadlike begraeffe my
 bidde in alene ons dat
 wy udiene moete to come
 Quindis qarre uduete totte
 dat pp is die ninte leuet Lohm

God gruete u gemed
 Harqent geluete d' carbo
 Kelpre keft wort mit
 als hier uon

Bhier os god qe hal
 gener on trua dme toem
 sa ons Deus in aduers

God milt dertie myn
 hulpe qe my to helpe gof
 te d' glorie Ave Maria

Offlige wfronne toe

roplete tyt soe wart soe
be grane **I**ndat goudste
des brancs uā pny end
uaden engels daer gedra
ge haer lufft wart gersat
myt eenre leuēdygher so
teyne des olys daer die
nachte nacht af vit nige
en die sefte udrone **W**hail
de engels quet so gebade
die di gedrage hebbe i alle
dyne wegge so uesper i
Odu alre goudste frate
yina die daer luffte een
leuēdyge off gade miste dy

ne passie moct my wesen
 een wlatenisse na alle julle
 O maghet sekerre day
 die sone suet da' qom
 Dact dat dyne gedencke
 nisse my moct wese en
 ewyge glorie O alre
 goederternste katherina
 He lude dy a' maedeli
 ke dattu my ont late misse
 na laut myne suete war
 y stellike synt O du ghe
 yge katherina die leuet my
 emment dyne brudagons
 Dact dat al dyu gemelke

sqare uer op biede xpm
onre lieue qre

Od grante u blentte
de marghe storne kate
rma Grlone op gaende
dagheract **E**y repuu
er des pa

in die gloriose mylholen die
 katyena int uerare docht
 P na iherusale **S**umer reg
 ne maghet va go **S**egr
 et so dy wahtiede hulpe
 suete boue homen en alle
 roseltie cride **O** leude me
 diane regne edel salue der
 ziele **I**tz bidde maket ghe
 sont die mede myne ziele
Verf de stante d' sunde
Sorte myne harte zuetich
 het alre doeghede **O** p d'

ick mach uolstandich blyue
in alle dagede ame dat
alene ob die reine ioncfen
fanta kathana ame **vnus**

Verblit u ioncfen en mar-
tyalantke yheligke kathana
wiltze dat gotlike lich heuet
gefantzet ider nachte

Verblit u dat 6 langke
de pbylofoplye heuet ghy
taghe wa haren dwalungke

Verblit u dat u mar ghy
vdiat hebbet ghy fantzet

toe weest mytter stemme
 Epi ma uwe langhen
 gebede Verblit u wat
 ghi hebt behuert die
 rouwige wat die geyde he
 uet tebratie die rode
 wande hemel **V**orblit
 getoant mytt' none
 en ghouert ide barchua
 sine myt lapoge des dyls
 bequame wofar weest by
 gude ope van spreest ide
 serde ane **V**r in

O gloriose helige maget
kintu katherina martijr
kerke ihu xpi Die ene tro
ne gebore is des megede
Als me pringet als me sm
get vade megede d' omme
O ihu crone d' megede **E**n
o katherina die dy selue de
ouerste gades sone goof
fert hebste **E**n uā he on
sprekelic blytscap outfa
ge hebste **R**ym dit gebet
van heil myne ziele en
myne lues **O**p dat dy

Ihe gewordighen wil ouer
 mijs dyne gebede my nu
 minner uo sijnre myne
 toe schyden **En** dat ict
 i myne lest' vte mijs do
 ete uol na goede waerde
 goede mot waerde uo
 de engelien **Dit** redyken
 geloue en myt allen dinn
 ge die gode behadulze sijn
Dit erc en my te troste
En nu yeloge sancte tra
 Hyerma gelyc beude dy

al myne ract en alle myn
ne wartie **O**p dattu my
bescarmiste na alle myne
wyaden syen lutz of onse
lutz **D**ie my begere toe
begere toe wyndere **O**pedat
so myt myt en moghe
dare i anglyc dringhen
of wyndere **O**f engeen
staede moghe toe stacie
En sundlyc myne zele
yemichte of apctuer **M**ar
ese hanc he yout gelouet

See by Dym name doe roep
 so moet dat hy my vade dat
 solda hy strycke nemt my
 helige maget katechisma
 Dym geloue en bewaert my
 dese dach so fude en sa alle
 quade. En startet my ider
 myne goden en die mistige
 En dat ghye wille myne
 synde i my moet wde uel
 bracht op dat die ghye go
 des altoch my moet to ne
 me d waffe ame **W**

O vkeulente lude die ghy
 melcke paridis in een ju
 te roche der megedat

frunſchet siſſe ionfronne
ignit. **I**n onreime ſunder the
bidde dy alſo als du i dyn
re ſongher frunſchet myt
alle dyne machte geantert
hebbe gheueſt **I**cy & ont
ſtarfliche brudegō **O**m wech
myne wille gy alle die my
ne d' wart geſte iſmaet
En myt onre zure belie
geſte ons frūdieq gemaket
die ſepentheit die moghet
heit **I**n die wdurghent dy
us brudegōs **h**ur o po bid
die ty **O**alre gelichſte agnes
Icy die daer prode bu ende

onreynne en beulert mit
 boel jaden **D**at uze sinned
 dy linge moet ewighe pu
 lert des garte **E**n dat alle
 is gheclike myne vit myne
 garte ged liget moet maer
En mit ene onstey delike
 lade der myne ac dyne bru
 degom gelicht mate wa
 de **D**in wech myne du de
 bittere doet lid. woldes **S**ac
 helpt my g. l. g. mynse
D'reynheit dat u die
 none **D**' ewigheit **S**inned
 dy linge moet wat ggy
 reynne bruut sa' unse brud

go udrude to spere Die my
netlike grote Doemt myn
bitersare bzuut doemt en du
salstu gelike uoert meer rus
te i myne arme Daer du
pader gunde die myne myns
ezolike by wetsen salste ge
brauke Door dyer groter
noduqwert p helpet my mit
une ghede dat utz uari
ghe moet Die ouighe vrou
de dyns brudegomis ame
O gegruet sestu zeer ble
kide margarjeta Gegruet
se di zeer blerkide ende
schoe rose Gegruet se di

helighe marthalarcke vut u
ton brult xpi tuische
ponser agnes west my oen
besaermynge en troest i
dise daer d' onsalichheit
west my ene starke gulper 178
cke en ene goddienske troes
tike **E**n ene rechte liden
cke des weghes **E**ne wet
gulpe d' onsalighe t' d'
vri des wred' doets **O**p
dat utz oinnide ondsant
vriet gebedel lioeft w'd.
Da alle laghe d' d' d' d' d'
En idene mach tot atgac

de bruyt d'pyne In Rome
tot des paridys vroude
wid uoc ob o goetlicen
agness dat wy wd dat wd
d'belofte xpi **mm**

Oddie uoc bruyt
sare agniete na de seffe
do docto gegreue hebste
toe apeleren mitte alre ble
keste same de aenschyn har
re vroude ughore ob genade
litre Op dat wel rustigyt
wy uolge more mit usma
demisse des uleischel In
groude more en sadighe

Gulporge i alse woede
Oumde onse ghe d'p'm
ppm **179**

Iet op goetdelike toe
same begae die gelu'misse
D'alre gelichst ior'frouwe
oi durbar martalar'gen
ppi p' agnete Die i goze
D'icde ian' ismade die
sme'tige d' warlt en geuet
aen gellaghe n'yt ruyssche
harte de fone met moder
ionfir is Wilke doe p' n'ach
op f' orde leued tot on
brudego gelbe uolde hae

warlike dat sy he mīde
apēbaerde sy omst vutstort
79. hare bloete Quinde
wiltē bloed. sy roet war
de. ward. of sagte. i die
gad. d'egle en wart
of sagte. i die slaeprom
die allme de iorst ou wen
blout is Daer ublyt sy
syt nauolged. de lamme
i ene blentēde rēde. sy
ged. i d'harpe na uen
mytē der Grunde. Quindē
wiltē alre gelūpē. ybet
O ppe die ene glōre

D' gelijge buste Biquf onb
genade myt g'ne i die
enighe wart omc **Deff**

O gelijge iofen agne die
buste f'hoer na aefchte ma
f'hoere na geloue Du gelijge 180
apnaet die wart on du u
blyfte mytte eyde **Bid**
van ons de ge' dat dyn
re gedachte myt dynre f'hoer
te ject to vromelike g'achte
loort en regnert **Ad**
non of de ge' **Blu' p a Collm**

Sed die die gelijge iof
frou fute agnede ufigiert

gebste mytt' doghet d' rey
michent **I**n die du vnaant
gebste enubranu doe p id'
slame des heyte uoer ge
fat waer **E**nf ob oumde
haer vnaant gebet die edel
doghet d' ruisfeyt Side
alroeb aloest to warde na
de brade al of gebrethe
oumde onse heren ihu xpm

Vact ob begae d' fest
dact d' alre heilichst ionc
fer laet ob trethe te gi
gutnisse hoe pite agnichte
gelede hant i sparr d'

hede iare uoek p den
doet en uat dat leuen
wat p allene genyt had
de maker des leues
Die heilige ionfer agnes
doe p sot i middel d'pla
me doe p dat myt vut ge
rette arme en gonde ike
bidde dy o arfame vader
die allene mylke toe ont
fey wat omds d'ne he
lighe pome buy ike uoest
uade dreng des bofe wyas
In die om-cynghert des
blyfchel buy ike ougeghen

En myt onbeudeete wegge
En sy is come tot dy die
is gesicht hebbe die wil al
toes begert hebbe **Wint**
somich en melte heb is gena
me mit syne mode en sy
bloet geuet usiquert my
ne vagen **Wint**

O vānes ewāgeliste alre
lieffe apostel sy bestouwt
d' heliger driuoldichheit
die uerue dy tot ene ponde
simyke partware en bidde dy
dattu my bestammste en bidde
d' ge' boe ob dat sy myn garte

am suegel
d' weynel

alrechte en onstelte
sijn myne en in die Du
wartste ene sonder uan
ua gade si hanc alle die
apostele sijn gemenet **Al**
so dattu allene mer du gema
ste toe ruste op sijn gelige
durste inrichte my astant
va al myne sudey en ghef
my hier toe bene plighe
evangeliste ic bidde. So dat
tu my alreel behuutste agge
die mede sijn bewarste gel
met my inrichte ghescheyt
en leue en vrede uan alle

vide i me my de me
me in purgat & i part
them & cogit in ligat
tam & aut no in pul
dum & me lo in ligat
impugnare xp i d. c
impugnare in **Collo**

Vide dicitur fuisse dicitur
dicitur dicitur ipse non
dicitur dicitur dicitur gloriosus
dicitur dicitur dicitur mortuus
dicitur dicitur dicitur ipse ergo
dicitur dicitur dicitur **Collo**

Collo dicitur dicitur ipse
dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur **Collo**

